

Auteurs en hun bijdragen in “Over kinderhandschrift ... gesproken”

- Abdel-Baky, D.:** Waarom we het schrijven met de hand terug moeten brengen (2024) [140]
- Abd El-Elham, T.S., c.s.: Correlatie tussen geometrische activiteiten en schrijfvaardigheden bij basisschoolkinderen (2015) [70] [86]
- Abizeid, C.M.: Het schrijven van Arabisch schrift met twee schrijfmethoden (2013) [54]
- Abram, S.: Let op. Handgeschreven brieven maken comeback (2019) [88]
- Abramson, D., c.s.: Meisje van 13 jaar – om over te discussiëren (2017) [71]
- Academia.edu: Typisch kinderlijke ontwikkeling (z.j.) [128]
- Adamik, P.: Handschriftanalyse – aardige feiten (2006) [17]
- Adams, K.: Uw kind van vijf jaar en ouder (1997) [58]
- Addy, L.: Handschrift ontwikkelen via kinesthetische training (z.j.) [76]
- Adi-Japha, E.: Het vermogen van kinderen een motorische vaardigheid te leren is gerelateerd aan schrijf- en leesvaardigheid (2016) [140]
- Admin: Algemene handschriftstijlen (2013) [40]
- Admin: Hoe je handschrift verbeteren (2013) [41]
- Admin: Drie kortschriftmethoden om je schrijftempo op te voeren (2013) [41]
- Admin: Toptips voor oefenen op cursief handschrift (2013) [40]
- Adoniou, M.: Hoeveel doet handschrift ertoe? (2015) [103]
- Adriaanse, L.C.M.: Handschrift als immaterieel erfgoed (2019) [94]
- Agmor, D.: Arabisch schrift – hoe zit het in elkaar en hoe leer je het? (2003) [95]
- Agostino, C. d': Is de keuze voor handschrift nog springlevend? (2012) [139]
- Aguirre, C.: Hoe schrijven met de hand het verstand scherpt (2015) [54]
- AHAF: Waarom beter cursief schrift dan drukletterschrift promoten? (2013) [40]
- AHAF: Wat onderzoek ons vertelt – Het belang van cursief schrijven (2013) [40]
- AHAF: Eerste “cursief coaches” in Arizona zijn lesbevoegd (2014) [43]
- AHAF: Campagne promoot nationale test voor cursief handschrift (2014) [43]
- AHAF/Campaign for Cursive: Hoe denken kinderen over cursief? (2014) [46]
- AHAF: De waarheid over cursief handschrift: Waarom het ertoe doet in een digitaal tijdperk (2016) [61]
- AHAF: Op 23 januari vieren wij schrijven (2016) [65]
- AHAF: Cursief is cool 2019 (2019) [86]
- AI-modus: Handschrift in het digitale tijdperk? (2025) [148]
- AIAC, IJ.: Relatie tussen empathie en verantwoordelijkheid bij leerlingen in groep 5: een voorbeeld uit Turkije (2018) [141]
- Alamargot, D.: Heeft schrijven op tablet invloed op de schrijfmotorische uitvoering van leerlingen? Vergelijking tussen 8-, 15- en 18-jarigen (2014) [46] [65]
- Albaret, J.-M. & Doudin, P.-A.: Relatie tussen visuomotorische integratie, oog-handcoördinatie, en handschriftkwaliteit (2009) [113]
- Alberti-Rüger, C.: Ongestructureerde typen onder nieuwe leerlingen (1980) [92]
- Alcala, S.G.G., c.s.: Vergelijking van effecten van schrijven versus typen op geheugen en begrip bij klas 11 leerlingen (2016) [126]
- Algemeen Dagblad (AD): Schrijven met de hand is immaterieel erfgoed (2019) [133]
- Al-Ghabra, M.M. Muwafaq: Schrijven met de hand: Een kwestie op zich (2015) [94 en 139]
- Allcock, P.: Beoordelen van het schrijftempo bij 11- tot 16-jarigen (2001) [22]
- Allen, M., e.a.: Is de pen machtiger dan het toetsenbord? Een meta-analyse die de methode van aantekeningen maken vergelijkt (2020) [108]
- Alles in Beweging: Het belang van goed handschriftonderwijs (2024) [136]
- Alleyne, R.: Schrijf het op, type het niet, als je kennis wilt opslaan (2011) [25]
- Alpha PROF: Kennis opdoen: Waar zijn lezen en schrijven goed voor? (2016) [103]
- Alstand, Z, c.s.: Manieren om letters van alfabet te produceren tijdens halverwege kindertijd en adolescentie ... (2015) [82]
- Alston, J en J. Taylor: Ontwikkelingsfasen – van 4 t/m 7 jaar (1987) [21]
- Alston, J. en J. Taylor: Remediëring bij schrijfproblemen (1987) [21]

Alston, J. en J. Taylor: Oorzaken van zwak handschrift (1987) [45]

Alergant, Ch.: Handschrift van kinderen (1998) [1]

Alonso, M.B.: TU Delft ontwikkelt pen om spanning te meten en te verminderen (2010) [25]

Alphen, H. van, c.s.: School gaan – Vrolijk leren en spelen (1908) [123]

Alves, R.A.: Vloeiend handschrift bij vijfdeklassers met langzaam handschrift: ontwerpstudie met één onderwerp (2018) [140]

AMASS: Gevalstudie van EL (2010) [81]

Amazing Discoveries: Parodie: Mike toont pen en papier als vervanging voor computer (1999) [65]

Anderson, Sh.: Kinderen en adolescenten (1938) [3]

Amend, K. en M.S. Ruiz: Kinderhandschrift (1980) [3]

Amend, K. en M.S. Ruiz: Het handschrift van adolescenten (1980) [3]

American Psychiatric Association: Specifieke leerstoornis (DSM-5) (2013) [42]

Amir, R.S.: Hoe ons handschrift onze stemming onthult (2018) [82]

Amundson, S.J.: Schrijfsnelheden (1995) [22]

Anders, F.: Hebben wij het handschrift nodig in de digitale wereld? (2019) [101]

Anders, F.: Moeten kinderen schrijfschrift leren? (2020) [107]

Andreoli, R.: Komt cursief schrijven terug? Het lijkt erop (2019) [106]

Andresen, U.: Terug naar goed handschrift (2010) [33]

Annandale, R.: Ervaringen van leraren met leerlingen in groep 1 met het oog op voorbereidend schrijven (2019) [140]

Anoniem: Schrijven is zoveel persoonlijker (2012) [90]

Anoniem: Jij, gewaardeerde zoon (Waar schrijven over gevoelens boven spreken gaat) (2020) [107]

Antrassi, P. d': Evaluatie van verschillende schrijfmethoden door kinematische en kwaliteitsanalyses (2015) [59]

ANU English Academy: Met de hand schrijven: hoe het geheugen en leervaardigheden stimuleert (z.j.) [146]

A.O.K. Iserlohn: Het handschrift weerspiegelt het karakter (1965) [19]

AOTA: Help je kind om beter te schrijven (2002) [16]

AP News: Zweden brengt meer boeken en schrijf oefeningen terug naar zijn tech-zware scholen (2023) [131]

Aram, D., e.a.: Longitudinale relaties tussen schrijfhulp door ouders en geletterdheid van kleuters (2013) [107]

Aram, D.: Schrijven begint met je eigen naam schrijven: van krabbelen tot conventionele spelling bij Israëlische en Nederlandse kinderen (2005) [108]

Arellano, G.: Column: Dwing kinderen niet om cursief te leren. Dat van mij is verschrikkelijk, en het is prima met mij (2024) [133]

Arends, G.: Even wachten met schrijven? (2012) [67]

Arends, G.: Meisje van 7 jaar schrijft aan het ziekenhuis, handschriftanalyse (2021) [114]

Arends, G. & Schermer, D.: Spreekwoorden ontdekken over schrijven: ermee spelen en schrijven! (2023) [129]

Arends, G.: Verloren handschrift (2023) [130]

Arends, G.: Leve de computer? (2023) [130]

Arends, G.: Vera is 8 jaar jong (2024) [135]

Arya, D.: COVID-19: De Indiase kinderen die vergeten zijn hoe te lezen en schrijven (2012) [113]

Arnold, M.: De 12 onderwijs-leer-principes van de neurodidactiek (2009) [38]

Arnold, R.: Schrijfbeweging: Fysiologische/psychologische link naar hersendominantie (z.j.) [48]

Arslan, D.: Onderzoek naar handschriftonderwijs door leerkrachten in de eerste klas (2012) [140]

Asakawa, A., e.a.: Invloed van training van fijnmotorische vaardigheden op rekenvaardigheid van kinderen (2019) [110]

Asher, A.: Schrijfonderwijs in basisscholen (2006) [57]

Aslam, S. & Zuijlen, A. van: De uitdagingen voor lesgeven en leren bij COVID-19 pandemie: De bereidheid van Pakistan (2021) [112]

Asherson, S.B.: Voordelen van cursief gaan boven schrijven uit, (2013) [41 en 42]

Askvik, E.O., e.a.: Het belang van cursief schrijven boven typen bij leren in de klas: een EEG-onderzoek bij 12-jarigen en jongvolwassenen (2020) [105]

Asselborn, T. e.a.: Geautomatiseerde diagnose op menselijk niveau voor dysgrafie bij gebruik van een gewone tablet (2018) [85]
Avé-Lallemant, U.: Grafische uitdrukking van zes- tot negenjarigen (1970) [5]
Avé-Lallemant, U.: Grafologische onderzoeksresultaten bij de jeugdcrisis (1973) [21]
Avé-Lallemant, U.: Dekstreek (1981) [51]
Azad, A.: Handschriftstatus onder Iraanse basisschoolleerlingen: een cross-sectioneel onderzoek (2012) [138]

Ba.,F.: Doe je dit zonder na te denken? Yale onthult dat het een teken van een uitzonderlijk brein kan zijn (2025) [148]
Baauw-van Vledder, A, en Van Dijk, E.: Schrijven met zorg. Een praktisch handboek handschriftontwikkeling voor het primair onderwijs (2000) [76]
Bacher, F.: Zelfperceptie en perceptie van het eigen handschrift (2009) [17]
Baer, D.L. Waarom het schrijven van dingen je slimmer maakt (2016) [95]
Baguenault, C., e.a.: Moeilijke personen: een blik op het kind dat ‘moeilijk’ heet (2013) [36]
Bahula-blog: Cursief schrijven zal nooit teloorgaan (2011) [120]
Bailey, E.: Dyslexie en dysgrafie: Leerlingen met leesmoelijkheden kunnen ook moeilijkheden bij het schrijven ervaren (2017) [77]
Bakker, J.J.: Neurologische wetenswaardigheden over schrijven, (2013) [47]
Bakker, M., e.a.: Draagt leren schrijven (handschrift) bij aan taalvaardigheidsontwikkeling? (2017) [73]
Bakker, M., e.a.: Is het waar dat leren schrijven (handschrift) bijdraagt aan taalvaardigheidsontwikkeling? En hoe zit dat bij typen? (2017) [107 en 115]
Balbaert, K.: Als kinderen schrijven (1980) [63 en 110]
Baldwin, C.: Cursief of cursor? (2015) [50]
Ball, P., Manley, E.: Cursief handschrift en andere onderwijsmythes (2016) [77 en 95]
Balsamo-Gallina, A., c.s.: Handschrift sterft een langzame dood (2016) [126]
Bambach, E.: Het handschrift sterft uit – nou en? (2012) [33]
Bamboek HQ: Bamboek – duurzaam notitie- en tekenboek bespaart veel papier (2016) [58]
Bamboek: De 7 voordelen van schrijven in het digitale tijdperk (2021) [114]
Bamboek: Notities maken is zo belangrijk (2023) [131]
Bamidele, M.S.: Slechte handschriftproblemen en hun negatieve invloed op schoolprestaties van kinderen met leerstoornissen (2017) [98]
Bara, F. & Morin, M.-F.: Bepaalt de in klas 1 aangeleerde schrijfstijl de stijl die in klas 4 en 5 wordt gebruikt en beïnvloedt dit snelheid en kwaliteit? (2013) [77]
Bara, F. & Bonneton-Botte, N.: Letters leren met het hele lichaam: Visuomotorisch versus visueel onderwijs aan kleuters (2018) [85]
Barchowsky, N.J.: Intelligent cursief aanleren (2015) [49]
Barelli, T. de: Grafologie voor het onderwijs (1999) [1]
Barelli, T. de e.a.: Hij heeft het handschrift van een varken (2011) [30]
Barelli, T. de: Is het toetsenbord machtiger dan de pen? De hedendaagse uitdaging voor onze kinderen (2012) [30]
Barelli, T. de: De relatie tussen leraar en leerling (2005) [62]
Barfaut, W.: “Opvoedend onderwijs” in schrijven en schriftverzorging in de bovenbouw (12-14 jaar) (1961) [23]
Bärlocher, B. en Samuleit, S.: Ontwikkelingskansen – sporen zoeken in leerlingenschriften (2008) [14]
Barnard, W.: Schrijvenderwijs (ca. 2002) [90]
Barnett, A.L. e.a.: De ontwikkeling van schrijfsnelheid: processen en problemen (2014) [47]
Barnett, A.L., e.a.: Schaal voor leesbaarheid van het handschrift (2017) [83]
Barreveld, I.: Hagar, een hoogbegaafd meisje (1996) [130]
Barrington, M.: Handschriftmijlpalen voor 5-6-jarigen (2022) [124]
Basu, T.: Zitten er echt voordelen aan het schrijven met de hand? (2015) [77]
Bauer, S. en O. Mann: Het schrift van de leerling in de lagere leerjaren (1933) [3]
Bauerlein, M.W.: Fenomenologie van de hand (2019) [90]
Bauerlein, V.: Het nieuw aan te leren schrift is helemaal geen schrift (2013) [37]

BBC: Finland: Typen neemt het over als schrijfflessen stoppen (2014) [48]
 BBC News: Verontrusting over schrijfflessen (2006) [16]
 BBC News: Zevenjarige zonder handen wint schrijfwedstrijd (2016) [60]
 Bear, J.H.: Verbeter je handschrift, om beter gedrukt te communiceren (2015) [49]
 Beaverton School District: Schrijven op wit papier (2007) [22]
 Bechamp, K.: Schrijftherapie voor schoolgaande kinderen (2024) [141]
 Beck, C.: Slordig handschrift? Korte handleiding om slordig schrijfwerk te verhelpen (2024) [141]
 Beck, C.: Belangrijke componenten van het handschrift (2023) [145]
 Becker, M.: Stoornissen in de puberteit (1926) [3]
 Becker, M.: De kinderkrabbel als bewegingsuitdrukking (1947) [43]
 Becker, M.: De ontwikkeling van het handschrift (1929) [53]
 Becker, M.: Algemene overwegingen. Haast geen vraag wordt zo vaak gesteld. (z.j.) [90]
 Becker, M.: Psychische diagnose op grond van kinderschrift. Oorlogskinderen zijn vaak nerveus – blootleggen van verborgen karakterschommelingen (1950) [93]
 Becker, M.: Pedagogisch evalueren van grafologische inzichten (1962) [93]
 Becker, M.: Ook gekrabbel verraadt het karakter (1950) [140]
 Becker, M.: Verslag over het Pedagogisch-Grafologisch Instituut Hamburg (z.j.) [141]
 Beek, J. van der: Laptop is de boosdoener: de pen moet terug het onderwijs in! (2020) [104]
 Beiswanger, R.: Het belang van handschriften hoe het aan te leren (2024) [141]
 Beiszner, G.: Potlood of tablet? Waarom een zorgvuldig handschrift ook tegenwoordig nog belangrijk is (2019) [93]
 Beldi, L.: Waarom handgeschreven brieven in een digitale wereld kostbaarder worden (2019) [104]
 Belsky, G.: Schrijfvaardigheden op verschillende leeftijden (z.j.) [117]
 BeMiller, H.: Moet Illinois eisen dat cursief in scholen wordt geleerd? (2017) [71]
 Bemmelen, C. van: Schrijven is geen race, het is een marathon (2020) [103]
 Ben, J.: Ontwikkeling, betrouwbaarheid en validiteit van het handschrift (2010) [20]
 Benbow, M.: Leren schrijven (2002) [38]
 Benbow, M.: Kinesthetische schrijfmethode (2002) [38]
 Benbow, M.: Schrijfmotorische activiteiten (2002) [43]
 Benbow, M.: Cursief of drukletterschrift (2006) [43]
 Ben Assa, M.: Het handschrift van Anne Frank (1998) [17]
 Benson, E.: Ook al ontkennen scholen het, kinderen (en volwassenen) moeten cursief leren schrijven (2023) [142]
 Benson, E.: Handschrift beleeft comeback en onthult onvoorstelbare schatten in de menselijke geest (2024) [142]
 Benter, D., c.s.: Een retrospectief onderzoek naar de schrijfvaardigheid van kleuters (2016) [146]
 Berbers, T.: Waarom mannen vaak zo'n lelijk handschrift hebben. Je pen is geen honkbalknuppel (2016) [108]
 Berger, A.: Cursief schrijven is weer helemaal terug. Maar zouden leerlingen deze vaardigheid wel moeten leren? (2026) [149]
 Berger, T.: Wat wij verliezen met de teloorgang van cursief (2017) [73 en 120]
 Bergland, C.: Waarom cursief schrijven goed voor je hersenen is. Schrijven met de hand helpt het brein beter te leren en te onthouden, aldus een EEG-studie (2020) [105]
 Bergland, C.: Waarom bevordert schrijven met de hand beter en sneller leren? (2021) [119]
 Berkeley, U.C.: De toekomst van het handschrift (2021) [124]
 Berkenbos, W.: Te mooi om niet te delen! (2022) [116]
 Berkenbos, W.: Creatief schrijven bevordert leesplezier (2022) [124]
 Bernard, J.: Onderzoek naar verandering van schrifthelling in handschriften (2011) [47]
 Bernard, M.: Het schoolschrift (1990) [63]
 Bernhard, A.: Wat je handschrift over je vertelt (2017) [70]
 Berninger, V.: De "Write Stuff" voor preventie en behandeling van stoornissen – Automatisch schrijven (1999) [18]
 Berninger, V.: Leerlingen in de computertijd opleiden om meerhandig te zijn (2013) [39]
 Berninger, V.: Versterken van het geestesoog – De kwestie van schrijfonderwijs in de 21^e eeuw (2012) [50]
 Berninger, V. & Richards, T.: Het zich ontwikkelende schrijfbrein (2001) [59]

Berninger, V., c.s.: Vroege taalontwikkeling via de hand. Verbinding met stellen, lezen, luisteren en spreken; drie manieren om letters te schrijven; en fast mapping bij spellen (2006) [113]

Beschel, G.: De beschouwing van kinder- en jeugdhandschriften als hulp bij de praktische opvoeding (1993) [3]

Beschel, G.: Typische schriftvormingen in de prepuberteit (1965) [5]

Beschel, G.: Veranderingen van kinderschriften in de loop van de laatste halve eeuw (1999/2000) [8]

Beschel, G.: Ontwikkelingsfase en schriftuitdrukking (1964) [10]

Beschel, G.: Onderzoek van leerlingenschriften met het oog op het dagelijks schoolleven (1996) [10]

Beschel, G.: Karakter en verstandelijke begaafdheid aan de hand van de schriftontwikkeling van een jongen (1965) [13]

Beschel, G.: Leerlingenschriften van 50 jaar geleden en nu: actuele verschuivingen in de ontwikkeling bij kinderen in het spanningsveld van traditie en individualisering (2008) [14]

Beter Onderwijs Nederland: Het handschrift als een spiegel van de ziel (2009) [125]

Beuger, H.: Mogelijkheden en grenzen bij het beoordelen van kinderhandschriften (1962) [13]

Bezem, A.: Beelddenkers leren anders (2019) [122]

Bhutia, L.G.: De teloorgang van het handschrift (2022) [134]

BIC Company: Vecht voor je schrijven (2014) [47]

BIC Company: BIC moedigt ouders en leerlingen aan “te vechten voor schrijven (2014) [47]

Bic Kids: Waarom schrijven ertoe doet (2023) [127]

Bildung: Schrijven met de hand – Is handschrift nog eigentijds? (z.j.) [114]

Bill, P.: Waarom onze kinderen niet meer schrijven? (2022) [128]

Bilodeau, N.: Hoe problemen met handschrift de schoolprestaties beïnvloeden: tips van een pediatrisch ergotherapeut (2025) [147]

Binet, A.: Binet over intelligentie in kinderschrift (1906) [55]

Binswanger, M.: Bedreigde diersoort: het handschrift (2009) [18]

Birkelung, T, en Berg, J.: De competentie van de leraar – een belangrijke factor bij aanvankelijk lezen en schrijven? (2010) [34]

Bladergroen, W.: Prof. Bladergroen over schrijven (1980) [58]

Blazer, C.: Moet cursief schrijven nog altijd onderwezen worden op scholen? (2010) [44]

Bleeker, S.: Scriptieonderzoek handschriftverbetering in groep 4 (2015) [52]

Bloem, F.: Schrijven met een maatje (2018) [120]

Bloemsma, B.: Individuele ontwikkeling van de schrijfvaardigheid (1996) [57]

Bloemsma, B.: De ontwikkeling van het bewustzijn in de spiegel van het handschrift (1988) [91]

Blokland, F.E., c.s.: Handschriftontwikkeling/-modellen in Nederland (2023) [130]

Blow, S.: Cursief schrijven wordt een verloren vaardigheid (2011) [27]

Blum, B.: Cursief in scholen? (2011) [27]

Blume, H.: Cursief leren op school ... is nu verplicht in Californië (2024) [133]

Blumenfeld, S.: De voordelen van cursief schrift (2005) [26]

Blumenfeld, S.: 10 Redenen om cursief schrift vóór blokschrift aan te leren (2009) [26]

Blumenfeld, S.: Hoe moeten we onze kinderen leren schrijven? Eerst cursief, blokschrift later (1994) [34]

Blumenfeld, S.: Moeten mensen met dysgrafie cursief schrift in plaats van blokschrift gebruiken? (1994) 34]

Blumenfeld, S.: Leren schrijven van het cursieve alfabet en de cijfers (1994) [73]

Blumenfeld, S.: Weet waar de meeste letterafwijkingen zich voordoen (1994) [73]

Blyth, S.: Schrijven met de hand na lockdown (z.j.) [117]

Blyth, S.: 24 Handschriftmythes die je moet ontcrachten (2023) [133]

Blyth, S.: Wat is onleesbaar handschrift? (2023) [133]

Boer, J. & Poel, K. de: Van krabbel via schrijfpatroon naar letters/cijfers (1960) [81]

Boeree, C.G.: Psychologische problemen in de kinderjaren (2009) [29]

Boevink, W.: Het vergeten schrift (2019) [93]

Boevink, W.: Schrijven met de hand scherpt het denken en de verbeelding aan (2019) [94]

Bogers-Klute, C.: Schrijfonderwijs op o.b.s. De Hobbitstee, een nieuwe koers (masterstudie) (2010) [88]

Boille, N.: De vier soorten schriftaspecten bij kinderen (2004) [103]

Bokova, I.: 12 augustus: Internationale Dag van de Jeugd (2017) [72]

Bolich, S.F.: Wat is er sinds 1950 met ons handschrift gebeurd? (2009) [25]

Bollani, G.: Easy Write (2016) [59]

Bollschweiler, R.: Labiliteit in het handschrift van jongeren. (1990) [1]

Bollschweiler, R.: Het handschrift in de leeftijd van 12 tot 13 jaar (1988) [6]

Bollschweiler, R.: Aspecten van begaafdheid, van psychische reactievormen en van ontwikkelingsverlopen, deel 1 en 2 (2007) [10]

Bollschweiler, R.: Jeugdschriften (2007) [132]

Bomas, E.: Zet menselijkheid voorop bij digitalisering in het onderwijs (2022) [130]

Bommel, I. van & Overvelde, A.: Samen aan de slag met schrijven. Leesbaar en soepel schrijven (2023) [126 en 128]

Bonneton-Botté, N., c.s.: Handschriftonderwijs en rehabilitatie voor kinderen in het digitale tijdperk: problemen en uitdagingen (2023) [130 en 138]

Bonneton-Botté, N., c.s.: Handschriftonderwijs: een sleutelfactor bij leren en remediëren (2023) [130]

Bonneton-Botté, N., c.s.: Cursief schrijfontonderwijs: Bijdrage aan de acceptatiestudie van het gebruik van tablets in Franse klaslokalen (2019) [142]

Boogaard, J. van den & Chatrou, R.: Waarom aantekeningen maken het leren verrijkt (2020) [97, 102]

Boom, C. van den: Schrijfles op linkshandigendag (2019) [92]

Boom Uitgevers: Gratis webinar Handschriftonderwijs (2021) [111]

Boom Uitgevers: Quickscan handschrift – handleiding en bijlagen (2021) [111]

Boom Uitgevers: Vijf veelgemaakte schrijffouten in groep 3 en 4 en wat je eraan kunt doen (2021) [112]

Boonstra, C.: Waarom verbonden schrift? (2016) [74]

Boonstra, C.: Waarom leren kinderen verbonden schrift? Ofwel: waarom moeten ze netjes aan elkaar leren schrijven? (z.j.) [121]

Bornschein, M.: Leren lezen zonder methode? Leren lezen door schrijven? (1997) [139]

Bosga-Stork, I., c.s.: Schrijven op één lijn (2017) [70]

Bosman, S.: Is schrijven beter voor de hersenen? (2017) [74] [94]

Bosmans, P.: Handen zijn wonderbaar (2001) [37]

Bosse, M.-L.: Spelling leren: Is schrijven beter dan hardop spellen? (2014b) [65]

Both, K.: Leren schrijven in de geest van het Jenaplanconcept (1997) [130]

Bothwell, E.: Pen en papier ‘verslaan computer bij het vasthouden van kennis’ (2017) [73]

Boudens, J.: Handschrift (1960) [59]

Bounds, G.: Hoe schrijven het brein traint (2010) [24]

Bounds, G.: Doet handschrift ertoe in de digitale eeuw? (2010) [37]

Borne, L.: Cursief versus blokschrift: Het een beter dan het ander? (2007) [34]

Borges, N.: Cursief schrijven is slechts één slachtoffer van centraal curriculum en modern onderwijs (2014) [43]

Borkala, L.K. Monu: Belang van goed handschrift voor leerlingen (2022) [121]

Both, K.: Schrijfontonderwijs in het jenaplan: op weg naar de 21e eeuw (1997) [90]

Bourne, L.: Cursief schrift vs. blokschrift: Is het ene beter dan het andere? (2020) [99]

Bouwman, B.: Waarom kinderen meer handmatig moeten schrijven: ‘Handschrift bepaalt alles!’ (2024) [134]

Bracht, C., e.a.: Keuze van uitgangsschrift en volgorde van schriftsoorten (1977) [112]

Bram, T.: Handschrijven: Een vaardigheid in een digitale tijd (z.j.) [104]

Brand, A.: Onderzoek van Thomas Cook naar National Handwriting (2015) [49]

Brand, M. van den: Leren schrijven belangrijk in het computertijdperk (2015) [92]

Breejen, N. den: Schrijven met de hand of typen? Samenvatting/bespreking (2025) [144]

Bremer, A. v.d.: Stuur een kaartje, juist nu, maar wat als je handschrift een puinzooi is? (2020) [99]

Breeve, A.: Schrijven of typen? (2015) [60]

Breyer, M.: De vele voordelen van schrijven met de hand (2023) [134]

Brina, C. di, e.a.: Dynamische tijdvervorming: Nieuwe methode in de studie naar slecht handschrift (2008) [125]

British Medical Journal: Uitgebreid gebruik van elektronische apparaten door kleuters in verband met emotionele en gedragsproblemen (2021) [114]

- Britton, H.: Schrijven met de hand: Een onmisbaar leermiddel (2022) [133]
- Britton, H.: Schrijven met de hand: Terug naar de toekomst (2023) [145]
- Broekstra, G.: De mijlpaal van het leren schrijven (2018) [80]
- Broekstra, G.: De Schrijfvriend dicht er lustig op los (2021) [115]
- Bronze, S.: Het belang van handschrift (2017) [98]
- Brouwer, J.: Schrift of scherm: hoe leren kinderen het meest? (2015) [137]
- Brouwer, M.: Het wonder van hanenpoten en schoonschrift (2025) [142]
- Brown, A.: Een pen gebruiken helpt ons gedachten ontdekken – maar schrijven trekt de aandacht (2013) [121]
- Brown, D.C.: Motorische ontwikkeling (z.j.) [25]
- Brown, J.: Schooldistrict in Ohio redt cursief via tekenles (2015) [65]
- Brown, M.: Schrijven en typen. Schrijven verbetert leerprestaties. Succes vereist balans tussen schrijven en typen (2018) [128]
- Brown, S.L.: Vingers van iPad-generatie zijn niet klaar om te schrijven, zeggen leerkrachten (2017) [83]
- Bruinsma, C. en C. Nieuwenhuis: Een nieuwe methode voor het beoordelen van schrijfproducten (1991) [21]
- Brocklehurst, S.: Waarom de verkoop van vulpennen stijgt? (2012) [42]
- Broussard, M.: Waarom E-boeken zijn verbannen uit mijn digitale journalistiekklass (2014) [44]
- Brouwer, K.: Handschrift (2022) [149]
- Brown, L.: Als je nog aantekeningen maakt met pen en papier, zegt de psychologie dat je deze 7 verschillende kwaliteiten hebt (2025) [145]
- Brown, S.B.R.E.: Waarom we verdoemd zijn als het handschrift verdwijnt (2015) [145]
- Brown, S.: Waarom wij ten onder gaan als het handschrift verdwijnt (2015) [97]
- Broyles, A.: Kleuterleider noemt linkshandigen slecht en dwingt jongen van schrijfhand te wisselen (2015) [54]
- Brügelmann, H.: Kinderen op weg naar het schrift (1983) [111]
- Bruijn, H. de: Leren leren met een spiekbriefje (2022) [116]
- Bruijn, H. de: Na groep 4 ben je als school niet klaar met schrijflessen (2023) [192]
- Bruijn, M. de: Het handschrift van jongeren verloedert, maar is dat erg? We moeten er niet zo dramatisch over doen! (2022) [118]
- Bruinsma, H.C.: Grafologie en pedagogie (1970) [74]
- Brütsch, R.: Kinder- en jeugdgrafologie (2002) [53]
- Bryant, C.: Schrijf NU (2016) [59]
- Bryant, J.: Cursief handschrift is een culturele traditie die waard is om in stand te houden (2013) [66]
- BS De Wissel: Kijk nou ... mijn handschrift – vragen van leerlingen (2000) [47]
- Buchholz, F.: Karakterschetsen (1939) [6]
- Buchholz, F.: Het bruikbare SO-kind, een normaal kind (1939) [48]
- Bugbee, L.: 8 Tips om je handschrift te verbeteren (2017) [124]
- Bührig, W.: Het schrift van een schooljongen (1934) [19 en 31]
- Bulkboek: Schrijven (1984) [129]
- Bullock's BUZZ: 5 Redenen waarom handschrift belangrijk is in de digitale wereld van vandaag (z.j.) [119]
- Buragada, S.: Handschriftprestaties bij basisschoolkinderen – visie van leraar en therapeut (2018) [138]
- Burbrink, J. e.a.: Wetsvoorstel cursief schrijven in Indiana (2017) [69]
- Buringa, B.: Neêrlands hope (ca. 1962) [120]
- Burns, G.: Scholen in Indiana zien af van handschrift (2011) [26]
- Burns Florey, K.: Schrijven leeft nog! (2009) [16]
- Buro Lein, e.a.: De luie 8, waar is dat nou goed voor? (2015) [85]
- Bus, A.G., e.a.: Kinderen stimuleren tot schrijven (z.j.) [111]
- Butterfield, D.: Handschrift miskend: hoe zwakke schrijfkunst ons allen berooit (2017) [70]
- Butters, T.: Steve Jobs liet zijn kinderen geen iPhones of iPads gebruiken (2014) [48]
- Byler, M.: De heropleving van het handschrift in het digitale tijdperk (2024) [136 en 140]
- Caballero, R.:** Kenmerkende ontwikkeling van kinderen (z.j.) [112]

Caballero, L.: 5 Redenen waarom kinderen nog steeds moeten leren schrijven (nee, AI heeft het niet overbodig gemaakt) (2024) [144]

Cahalan, A.: Waarom de wereld schrijven in de 21^e eeuw niet moet opgeven (2014) [58]

Cahill, S.: Waarom moeten we handschrift onderwijzen? (2018) [121]

Cain, S.: Tips voor leerkrachten van introverte leerlingen (2012) [42]

Caines, S.C.: “Schrijf de gedicteerde passage op” (2012) [31]

Calch, A.: Hoe schrijven het brein beïnvloedt (2015) [54]

Caldwell, G.: Schrijven vs. typen: is de pen nog altijd machtiger dan het toetsenbord? (2015) [55]

Caldwell, G.: Als ik een ouder was ... (2015) [56]

Caligiuri, M.: Brengt de neurowetenschap ons verder? (2012) [57]

Callery, S.: Handschrift van kinderen laat al veel zien over: gezondheid, ontwikkelingsfasen, leesbaarheid (1997) [108]

Cambridge University Press: De nieuwe schrijfeisen in het nationale curriculum (2014) [52]

Campaign for Cursive: Cursief schrijven (2013) [37]

Campaign for Cursive: Campagne voor cursief bundelt impulsen bij National Handwriting Day (2015) [49]

Canada Handwriting Services: Open brief van Edda Manley (2013) [42]

Cao, O.: De sleutel tot communicatie: Waarom handschrift nodig is (2024) [143]

Capellini, S.A., c.s.: Fijnmotorische functie bij kinderen met dyslexie, leerbeperking en leermoeilikheden (2010) [82]

Chase, I.: Als je nog steeds dingen op papier schrijft in plaats van op je telefoon, dan vertoon je volgens de psychologie 8 unieke eigenschappen (2025) [144]

Coradinho, H., c.s.: Verband tussen product- en proceskenmerken van schrijfvaardigheden van kinderen in het vierde jaar van de basisschool (2023) [133]

Care For Kids: Is handschrift overbodig in het digitale tijdperk? (2017) [133]

Carlow University: Waarom schrijven in het digitale tijdperk er nog steeds toe doet (2022) [125]

Carmen Lea, M. del: Agressie in het leven van onze kinderen (2010) [40]

Carmi, A. en S. Schneider: Dysgrafie en schrijftherapie (1988) [6]

Carter, L. & Engele, H.: Actieonderzoek: Lichamelijke activiteit en schrijven van leerlingen (2018) [112]

Casasanto, D.: Handigheid beïnvloedt het denken (2009) [47]

Caseley, L.: Mooie handschriftvoorbeelden zorgen ervoor, dat je op je handschrift wilt oefenen (z.j.) [102]

Caselli e.a.: De weg van kind en mensheid naar beheersing van het schrift (z.j.) [15]

Case-Smith, J. & Weintraub, N.: Schrijven – een unieke en complexe vaardigheid (2002) [58]

Casey, M.: Heeft technologie je handschrift geruïneerd? (201) [49]

Castellanos, D.: Leerlingen doen er goed aan om cursief te leren, zegt voorstander (2013) [37]

Castelluccio, M.: De kosten van het verliezen van handschrift (2018) [118]

CBS Broadcasting: Schrijven: Verloren kunst? Is cursief verouderd? (2006) [16]

CBS News: Het verloren dagboek van een meisje: De verborgen angst van Alexandra Valora (2019) [88]

CBS News: Handschrift in het digitale tijdperk (2014) [97]

CBT: Geen tijd voor typeles (2019) [93]

Center for Child Development: De ontwikkeling van het handschrift (2007) [25]

Cermak, S.A., e.a.: Validiteit van inhoud en constructie bij zelfbeoordelingsformulier: Hier is hoe ik Schrijf (2014) [110]

Challenger School: Laat je niet voor de gek houden: waarom leren schrijven essentieel is (2021) [120]

Chan, J. & L.: Hoe Nationale Dag van het Handschrift vieren? Tips om je handschrift te verbeteren of cursief te leren schrijven (2015) [55]

Chang, S.-H., e.a.: Geautomatiseerd handschrift evaluatie- en statistische rapporten voor kinderen in de basisschoolleeftijd (2022) [149]

Chase, I.: Volgens de psychologie verbetert schrijven met de hand onthouden van dingen beter dan typen. Zo gebruik ik het om alles wat ik leer te onthouden (2026) [148]

Charal, E.: Cursief schrift: positieve streken, 2013) [42]

Chartrel, E. & Vinter, A.: De impact van ruimtelijk-temporele voorwaarden op kinderen die cursief schrijven (2007) [46]

Chassiakos, R.: Het belang van handschrift in de digitale eeuw (2017) [98]

ChatGPT: Wat zijn voordelen van schrijven in tegenstelling tot typen, en omgekeerd? (2023) [129]

ChatGPT: Wat zijn de nadelen van schrijven in tegenstelling tot typen, en omgekeerd? (2023) [129]

ChatGPT: Welk aspect heeft de nadruk gekregen tijdens de geschiedenis van het handschrift? (2023) [129]

ChatGPT: Waarom is het belangrijk dat ‘handschrift’ erkend wordt als immaterieel erfgoed? (2023) [129]

ChatGPT: Zal het handschrift de digitale tijd overleven? (2023) [129]

ChatGPT: Over handschrift gesproken (2023) [129]

ChatGPT: De redding van handschrift (2023) [129]

ChatGPT: Wat gebeurt er in het brein bij leren schrijven? (2023) [129]

ChatGPT: Wat is het belang van ‘evidenced-based’ bij handschriftonderwijs? (2023) [130]

ChatGPT: Handschrift op de helling? (2023) [130]

ChatGPT: De toekomst van het handschrift (2023) [131]

ChatGPT: Handschrift zal blijven bestaan (2023) [132]

ChatGPT: Redt het handschrift. Wat ChatGPT erover zegt (2023) [133]

ChatGPT: Kinderhandschrift blijft noodzakelijk (2024) [133]

ChatGPT: Belangrijke aspecten van kinderhandschrift (2024) [133]

ChatGPT: Schrijven met de hand is immaterieel erfgoed (2024) [133]

ChatGPT: Waarom neemt het schrijven met de hand af? (2024) [134]

ChatGPT: Week van het Handschrift (2024) [134]

ChatGPT: Wat kenmerkt schrijfritme eigenlijk? (2024) [135]

ChatGPT: Is handschrift niet zwaar achterhaald? (2024) [135]

ChatGPT: Schrijven en kinderonwikkeling (2024) [135]

ChatGPT: Is er een spanningsveld tussen handschrijven en digitalisering? (2024) [135]

ChatGPT: Huidige staat van het handschrift (2024) [135]

ChatGPT: Waarom blijft handschrift onmisbaar? (2024) [135]

ChatGPT: Waarom is handschrift ten dode opgeschreven? (2024) [135]

ChatGPT: Ontwikkeling van het handschrift (2024) [136]

ChatGPT: Modern schrijfgereedschap (2024) [136]

ChatGPT: Aan welke eisen moet kinderhandschrift voldoen? (2024) [136]

ChatGPT: Wat is het laatste nieuws over handschrift? (2024) [136]

ChatGPT: Het laatste nieuws over handschrift/ Monica (2024) [136]

ChatGPT: Wat heeft AI met handschrift te maken? (2025) [143]

ChatGPT: Wat maakt linkshandig schrijven anders c.q. lastig? (2025) [144]

ChatGPT: Waarom is handschrift onmisbaar? (2025) [145]

ChatGPT: Kan leren schrijven leuker en voordelig zijn? (2025) [147]

Chemin, A.: Schrijven vs. typen: is de pen nog altijd machtiger dan het toetsenbord? (2014) [55]

Child Success Center: Handschrift – Uitstervende kunst of belangrijke vaardigheid? (2021) [141]

Children’s Hospital of Philadelphia: De uitdaging van schrijven verminderen (2013) [134]

Choen, S. (Bar-Karma): Schrijven als instrument bij diagnose van kind met ADHD (1988) [44]

Christian, N.: Denk je schrijven in de moderne wereld niet nodig te hebben? Denk dan nog eens goed na (2015) [56]

Chu, S.: Werkwijze bij multisensorisch schrijfles geven (2003) [124]

Cicerchia, M.: Drie algemene handschriftproblemen bij kinderen (2019) [97]

Cicerchia, M., c.s.: Veelvoorkomende schrijfproblemen bij kinderen (z.j.) [116]

Cincinnati CHMC: Op scherm gebaseerde media in verband met structurele verschillen in het brein van jonge kinderen (2019) [93]

Ciotti, G.: Hoe schrijven je gelukkiger, slimmer en overtuigender maakt – de psychologische voordelen van schrijven (2014) [84]

Cision: Handschrift is niet dood, onthult nieuw onderzoek (2019) [125]

Clark, D. & Schenk, S.: 15 Redenen om potloden en pennen uit de klas te verbannen (2011) [26]

Clark, G.J.: De relatie tussen schrijven, lezen, fijn-motorische en visueel-motorische vaardigheden bij kleuters (2010) [47]

Clark, C., e.a.: “Meer tijd voor mijn handen”: Het schrijven van kinderen en jongeren tijdens de covid-19 pandemie in 2020 (2020) [110]

Clark, K. & Manley, E.: Strategie van The Cleveland Browns: Schrijf dit op (2014) [87]

Clark, V.: Psychologische functies in handschrift (2024) [139]

Clarke, E.: Wat je handschrift over je zegt, volgens een expert (2025) [145]

Claus, P.: Zal handschrift voor altijd verloren gaan als we minder cursief schrijven? (2022) [117]

Clayton, E.: 8 Redenen waarom handschrift de technologie zal overleven (2019) [108]

Cleave, W. van: Handschrift in een moderne wereld: waarom het belangrijk is en wat je eraan kunt doen (2013) [147]

Clemmensen, S.: De wetenschap bepaalt: Hoe leer je beter, als je met de hand schrijft of op de computer? (2024)

Cobbaert, A.-M.: Het kind en zijn schrift (1982) [53]

Cobbaert, A.-M.: De ontwikkeling van het schrift (1975) [93]

Cocozza, P.: Zijn iPads en tablets slecht voor jonge kinderen? (2014) [50]

Cohen, R, c.s.: Handschrift van kinderen met ADHD: rol van grafologie (2019) [94]

Cohen, S.: Handschrift als instrument bij diagnose van het “hyperactieve kind syndroom” (1985) [8]

Cohen, S.: Schrijven als middel bij de diagnose van het “hyperactieve-kind syndroom” (1985) [21]

Cohen, F. en D. Wander: Elk handschrift is uniek, 1993 [31]

Cohen, J.: Korte geschiedenis van de schrijfkunst op Nationale Handschrift Dag (2012) [42]

Cohen, J.: Handpositie kan onze brein- ‘mappen’ veranderen (2014) [45]

Cohen, J.: Een korte geschiedenis over handschrift op Nationale Handschrift Dag (2018) [100]

Cohen, R. & Redfield Yang, J.: Handschrift van kinderen met ADHD; rol van grafologie (2019) [120]

Cole, C.: Linker- en rechtermarges (tussen 1957 en ’87) [27]

Cole, D.: Waarom handschrift nog steeds belangrijk is in het digitale tijdperk? (2024) [139]

Coleman, A.: Heeft het handschrift toekomst? (2001) [1]

Coleman, A. en N. Shirley: Denkletters in de middenzone, incl. systematisch overzicht (1995) [9]

Coleman, A.: Grafologie en wegwijnende beschavingen (1998) [14]

Collega: Wetenswaardige reacties op bijdrage 9 (2026) [149]

Collongue, A. de: Kinderschrift is echt niet moeilijk (2012) [34]

Compnolle, T.: Ontketen je brein (2014) [52]

Conficoni, I.: Kinderen en het schrift (2000) [3]

Conficoni, I.: Adolescentieproblemen en handschrift: De bijdrage van grafologie (1998) [39]

Connelly, V., c.s.: Vergelijking van getypte en handgeschreven teksten en de relatie met schrijfsnelheid (2007) [94]

Consatantini, J.: Ogen open & smartphone uit – Wanneer bij wedstrijden offline belangrijk is! (2018) [85]

Contant, P.: Het belang van netjes schrijven (2018) [77]

Contant, P.: Het belang van netjes schrijven, reacties van MAX Magazine lezers (2018) [92]

Conway, A.: Conway over het handschrift van kinderen (2015) [56]

Conway, V.: Schrijfonderwijs (2001) [13]

Cordero, C., e.a.: Onderzoek naar mogelijke bronnen van genderverschillen bij schrijven: rol van schrijfvaardigheid en zelfvertrouwen (2018) [144]

Correctbook: Waarom schrijven met de hand belangrijk blijft in een digitale wereld (2025) [145]

Cortes, C. e.a.: Diepgaande analyse van handschriftcurriculum en instructie in vier kleuterklassen, (2010) [122]

Cosgroove-Mather, B.: Leerlingen kunnen niet schrijven (2004) [16]

Cossel, B. von: Het pedagogische domein (1971) [14]

Cossel, B. von: Waarom en voor wie grafologie? (1971) [91]

Coster, A.: Laat basisschoolleerlingen weer tafels en dicteetjes maken (2024) [136]

Cottrell, H.: Schrijven zonder te schrijven ... Alternatieven voor het handgeschreven briefje (2023) [148]

Coughlan, S.: Computers ‘verbeteren niet’ de resultaten van leerlingen, zegt OECD (2015) [86]

Cox, J.: Schrijf oefening geeft kinderen basis voor schrijven (1999) [36]

Cramer, A. de: De pen is machtiger dan het toetsenbord (2015) [52]

Cratty, B.J.: Spelen met letters (1970) [58]

Creutz, G.: Linkshandige is timide en rechtshandige sociabel – ook in het handschrift? (2009) [87]

Cristofanelli, P.: Onderzoek van schoolkind- en jongerenschriften (2006) [6]

Cristofanelli, P. Script en blokletter: masker of originaliteit? (1998) [39]

Cristofanelli, P. & Lena, S.: Inzicht in kwaliteiten en basisposities van jongeren (2008) [53]
 Cristofanelli, P. & Lena, S.: De voorwaarden (2008) [110]
 Cristofanelli, P. & Lena, S.: De ontwikkeling en eigen vormgeving van het handschrift (2008) [110]
 Crombie, C.J.: Het culturele belang van handschrift is te groot om te verliezen aan toetsenborden (2023) [147]
 Crossbow Education: Schrijven en het elektrische venster (2013) [78]
 Crouch, S., c.s.: Schrijven en het brein (2011) [28]
 Crowther, P.: Hoe leer je handschrift aan in de beginjaren (2022) [119]
 Cruickshank, W.M.: Het schrijven van buitenbeentjes (1971) [57]
 Crum, M.: Moeten we cursief leren schrijven? Een onderwijsexpert weegt af (2015) [80]
 Crutsinger, C.: ADHD en schrijven: Is er verband? (2015) [55]
 Cunningham, A.: Scholen weigeren linkshandigen hun rechten (2001) [13]
 Cursive is cool: National Handwriting Day is January 23rd! (2018) [85]
 Curtis, L.: Handschrijven nog steeds een belangrijke vaardigheid voor kinderen om te hebben (2011) [119]
 Czerny, S.: Schrijven is moeilijk – en dat is goed zo! (2019) [102]

Daams, J.: Van hanenpoten naar keurige letters (2026) [149]
 Daga S.: Is handschrift belangrijk in de 21^e eeuw? (z.j.) [108]
 Dagnely, T.: Pen en toetsenbord (2011) [25]
 Dahl, M.: Houd een dagboek met enkele zinnen bij (2015) [97]
 Dahlström, H. & Boström, L.: Voor- en nadelen: Handschrift versus digitaal schrijven (2017) [142]
 Daim, W.: Over potloden gesproken (1950) (31)
 Daim, W.: Schrijfmethoden (1950) [31]
 Dalfser Marskramer: Week van het Handschrift op De Wegwijzer (2017) [65]
 Dallas Morning News: Schrijfmaatjes met een kronkel (2018) [78]
 Dalstra, S.: 11 Redenen waarom linkshandige kinderen een streepje voor hebben in het leven (2017) [106]
 Damen, A.: Wie digitaal schrijft die blijft. Voor- en nadelen van apps en tablets om te schrijven (2021) [114]
 Damen, A.: Op je tablet toch ‘gewoon’ schrijven? Zo doe je dat (2021) [124]
 Damme, R. van, c.s.: Kinderen schrijven beter met pen en papier: onderzoek toont verschil (2025) [147]
 D’Amassa, A.: Hoe brieven schrijven je kan helpen bij de pandemie van het coronavirus (2020) [100]
 Dander, Cl.: Verandering van waarden in de schriftbeelden van Italiaanse jongeren (2010) [23]
 Danielsen, T.: De functie van het brein bij leren schrijven (1984) [19]
 Darling, N.: Loop bij het toetsenbord vandaan: Hoe onze handen onze hersens beïnvloeden. Doet het ertoe of je typt, blokschrift of cursief schrift? (2014) [46]
 Das, A.K.: Noodzaak om met de hand beter te schrijven (2019) [103]
 Datchuk, S.: Kan het leren van cursief schrijven kinderen helpen om beter te lezen? (20-25) [143]
 Deachman, B.: Cursief schrift staat ter discussie (2013) [37]
 Deardorff, J.: De vele gezondheidsvoordelen van goed handschrift (2011) [26]
 Decety, J.: Analyse van fysieke en mentale bewegingstijden bij schrijftaken (1993) [59]
 Dee/Vanilla Papers: Sterke voordelen van het schrijven met de hand (2019) [102]
 Deen, L.: Over verbondenheid en onverbondenheid in het handschrift (1949) [70]
 Dein, L.: Schrijflessen Magic Link & grafoloog – persoonlijkheid onthuld! (2020) [131]
 Dein, L.: 10 Effectieve strategieën om achterblijvende schrijvers te motiveren: ontketen hun potentieel met Magic Link-handschrift (2023) [131]
 Dein, L.: Intensieve schrijfhulp voor tieners (2020) [131]
 De Ingenieur: Schrijfrobot helpt scholieren (2018) [82]
 Dekken, L. van: Wie schrijft, die blijft – nu ook digitaal (20-18) [83]
 Dekkers, M.: Aantekeningen maken in je lesboek (2018) [78]
 Dennis, J.L., c.s.: Pengreep en leesbaarheid van kinderhandschrift tijdens schrijftaken van verschillende lengte (2001) [101]
 Dewi, D. & Manley, E.: Cursief bij Montessori in de lift (2020) [96]

Denk, F.: “Het sprekende blad” of: Waarom men het handschrift in school zou moeten stimuleren (2014) [49]

Denk, F.: Steve Jobs als leescoach (2015) [69]

Department of Education and Early Childhood Development: Richtlijnen voor handschriftonderwijs (2012) [104]

DePiano, H.: Moet je met de hand schrijven? Voor- en nadelen van handschrift (2020) [143]

Desta, Y.: 7 Manieren waarop met de hand schrijven je hersenen kunnen redden (2015) [103]

Deuroo, S.: Schrijven met hand en hoofd (2016) [58]

Dev-binario: Tien handschriftalternatieven (z.j.) [117]

Dewan, R., c.s.: Een onderzoek naar problemen van slecht handschrift op basisschoolniveau en oplossingen daarvoor(2013) [139]

De Witt, D.J.: Pesten – Handschriftanalyse toepassen om potentiële waarschuwingstekens en effecten op te sporen (2017) [68]

De Witt, E., c.s.: De kracht van handschrift: verbetert lezen, denken, geheugen en leren (2025) [147]

D’Agostino, C.: Is de voorliefde voor handschrift nog steeds springlevend? (2021) [146]

Dhakad, R.: Is handschrift een uitstervende kunst? (2021) [117]

Diaz Meyer, M.: Dag van het Handschrift: wetenschapper demonstreert eerste stimulering van schrijf-motorische vaardigheden (2018) [78]

Dickinson, K.M.: Schriftanalyse kan begrip vergroten (2006) [53]

Dictionary.com: Zal schrijven met de hand overleven in het digitale tijdperk? (2020) [95 en 98]

Diekstra, R.: Typen is voor dummys (2015) [56]

Dierks, H.: Handschrift – ouderwets? (z.j.) [114]

Dijck, M.-L. van, c.s.: Waaraan herken je ‘beweging’ in het handschrift? (2024) [137]

Dijk, T. van: Handschriftonderwijs moet een vaste plek krijgen (2018) [84]

Dijk, T. van: Belangrijk ... boodschappenbriefjes leren schrijven (2019) [90]

Dimbylow, L.: 21 Dingen die elke ouder moet weten over cursief schrijven (2020) [97]

Dirks, H. en H. Gottschalk: Kinderschrift in dienst van de opvoeding (1960) [4]

Dobson, P.: Hoe de aanwezigheid van specifieke leerproblemen handschrift kan beïnvloeden (2005) [5]

Docmail news: De dood van het handschrift (2012) [49]

Doidge, N.: Ons plastische brein heeft baat bij schrijven (2008) [46]

Dolan, E.W.: Nieuw onderzoek toont aan dat handschrijven de leesvaardigheid op jonge leeftijd meer verbetert dan typen (2025) [144]

Domtar: Cursief schrijven helpt leerlingen dyslexie overwinnen (2016) [77]

Done, P.: Hoe ik mijn leerlingen liet stoppen met schermkijken (2022) [122]

Donker, S. & Tim: Leren schrijven op tablet ongewenst (2013) [43]

Dorendorff, S.: Elk kind heeft een sterk handschrift nodig, boekbespreking (2009) [19]

Dorendorff, S.: 10 Erste Hilfe-Tipps von der Handschrift-Expertin (2010) [19]

Dorendorff, S.: Als het om schrijven gaat (2010) [23]

Dorendorff, S.: Hoe men het schrijven verleert (2018) [83]

Dorendorff, S.: Over de betekenis van handschrift in de digitale tijd (2020) [101]

Dornan, G.: Schrijfcompetities – een nuttig leermiddel (2010) [22]

Dornan, G.: Handschriftproblemen (2011) [27]

Dosch, E.: De grafologische betekenis van blokschrift (1992/3) [105]

Doubek, J.: Opgelet studenten: Laat je laptop achterwege (2016) [74]

Doudin, P.-A. & M.-L. Kaiser: Effect van een expliciet schrijfprogramma (2011) [113]

Doug, R.: Als we het schrijven van leerlingen verloochenen, beroven we hen van iets wat hen individueel maakt (2016) [75]

Draub, K.: Digitale tijdperk: Een leraar maakt zich zorgen over het handschrift (2019) [88]

Dreeland, D.: Leerlingen van Rowan Elementary leren voordelen van cursief (2013) [36]

Dreyfuss, E.: Is je onzekere, onleesbare touchscreen handtekening nog altijd van jou? (2019) [90]

Dubner, S.: Wie heeft behoefte aan schrijven? (2016) [62]

Dubois, M.: Van kind naar volwassene, een grafologische samenhang? (2007) [7]

Duiser, I., e.a.: Hardnekkige schrijfproblemen moeilijk te voorspellen: Een longitudinale studie over de schrijfontwikkeling in de basisschool (2019) [95]

Duiser, I.: Schrijfproblemen bij basisschoolkinderen (2023) [132]

Duke, A.: Cursief schrijven in school verdient meer dan een cursorische benadering (2014) [44]

Dumont, D.: De invloed van schrijfruimtebeheersing op het onderwijs van een kind ... (2005) [1]

Dumont, D.: Schrijfremediëring (2006) [3]

Dumont, D.: Grafologische beoordeling van hoe schrijven is aangeleerd (2004) [91]

Dumont, J.J. & Kok, J.F.W.: Het leren schrijven (1970) [81]

Doug, R.: Schrijven met de hand: Ontwikkelt identiteit en cognitieve eigenschappen van leerlingen (2015) [123]

Dürr, E.: Het schriftbeeld in samenhang met de motivatie (2001) [2]

Dürr, E.: Ontwikkeling van het schrift (2001) [3]

Dürr, E.: Hoogbegaafde kinderen uit grafologisch en schriftpsychologisch oogpunt (2004) [8] [93]

Dutch Cowboys: Sneller schrijven? Laat de letter 'e' vallen! (2014) [58]

Duvall, B.J.: Prestaties van kleuters bij lezen en vergelijken van vier schrijfstijlen (1984) [82]

Dynarski, S.M.: Leg de laptop weg en pak een pen om bij colleges beter te leren (2017) [82]

Early Start: Waarom handschrift essentieel blijft voor schoolgaande kinderen (2024) [146]

Economic Times: Schrijven met de hand maakt slimmer, stelt nieuw onderzoek (2020) [114]

Economic Times: Student maakt een AI-machine om zijn huiswerk met de hand te schrijven (2024) [138]

Economist: Eens bespot als erfenis van het verleden, lijkt schrijven klaar voor een wedergeboorte – de comeback van cursief (2016) [66]

Edelman, S.: Computers zijn niet altijd het beste (2011) [26]

Ed Extras, Reading Rockets: Schrijven (2009) [17]

EditieNL: Handschriften: kun jij het nog lezen? (2012) [60]

EDP: Schrijven met de hand maakt kinderen slimmer (2010) [36]

Effectiviology: Hoe je je handschrift eenvoudig kunt verbeteren (2020) [103]

Educatie en School: Is leren schrijven belangrijk? (z.j.) [65]

Educatieve Uitgeverijgroep: Heeft leren schrijven nog zin? (2012) [72]

Education News: Scholen in Colorado wegen waarde van cursief handschrift (2011) [30]

Edwards, L.: Schrijfonderwijs aan kleuters (2003) [19]

e-Assessment Association: De toekomst van beoordeling omarmen – handschrift, technologie en de echte wereld (2025) [145]

EGS: De betekenis van het handschrift voor het menszijn (2016) [59]

Eichhorn, F. & J.: Grafologie in kinderschrift (1957) [43]

Eide, B. & F.: Dyslexie als kans (2019) [90]

Einhorn, K.: Schrijfsucces voor iedereen (2001) [17]

El-Dayem, c.s.: Correlatie tussen grootmotorische activiteiten en schrijfvaardigheden (2015) [66]

Elliot, S.: Senator Indiana doet nieuwe poging cursief schrift te laten terugkeren (2013) [36]

Eloy, A.: Wanneer het vroegrijpe kind lijdt onder zijn schrift (2004) [12]

Eloy, A.: Het verwerven van schrijfstabilisatie bij kind na observatie van 1264 schrijfsels (2015) [54]

Engel, J.: Handschrift van kinderen (2003) [19]

Engen, A. van: Kenmerken van schrift met goede vormbeheersing (1995) [24]

EOS Wetenschap: Schrift of scherm: hoe leren kinderen het meest? (2015) [96]

EPICA: De voordelen van handschrift: 10 verbazende waarheden over het schrijven met de hand (2019) [128]

EPS-learning: Het belang van schrijven voor leerlingen van vandaag (z.j.) [141]

ERIC: Handschriftonderwijs: Wat weten wij? (ca.1986) [87]

Erickson, A.: Zeven redenen om de verloren kunst van het schrijven van brieven terug te winnen (2020) [122]

't Erve, D. van: Handschriften steeds vaker onleesbaar (2023) [129 en 139]

't Erve, D. van: Leren schrijven straks onderdeel van elk vak (2025) [142]

Esposito, S.: Handschrift: een instrument voor begrip en empathie (2015) [75]

Etchells, P.: Nee, onderzoek zegt niet dat 'iPads' en smartphones schade zullen toebrengen aan kleuterhersens (2015) [50]

Étienne, M.: De middenzone van kinderen van 9, 10 en 11 jaar (1996) [3]

- Ettema, R.: De beste manier om lesstof te onthouden (2023) [129]
- EurekAlert: Schrijven met de hand kan de hersenverbindingen meer vergroten dan typen op een toetsenbord (2024) [134]
- Everdingen, S. van: Vooruit naar vroeger! Schrijven met de pen blijkt een noodzakelijke stimulans voor het zich ontwikkelende kinderbrein (2017) [67]
- Everdingen, S. van: Handschriftonderwijs in het digitale tijdperk (2017) [71]
- Everdingen, S. van: Handschriftonderwijs upgraden en professionaliseren (2017) [76]
- Everdingen, S. van: Geef handschriftonderwijs de plek die het verdient (2018) [81]
- Everdingen, S. van: Het leren nakijken van werk op verschillende manieren (2003) [87 en 122]
- Everdingen, S. van & Overvelde, A.: Aan de slag met handschriftonderwijs (2019) [94]
- Everdingen, S. van: Het handschrift in een digitale wereld: Hoe handschrift helpt! (2026) [148]
- Eynde, R. v.d.: Dysgrafie bij kinderen: Een transversaal onderzoek in de basisschool (2014) [120]
- Faassen, H. van:** Schrijven of aan het schrijven zijn (2016) [66]
- Faassen, H. van: Schrijven voorschools, opschools, naschools? (z.j.) [74]
- Faassen, H. van: Hoe ontwikkelen kinderen een persoonlijk handschrift? (z.j.) [74]
- Faassen, H. van: Pen en papier (2017) [75]
- Faber, J.: Zal schrijven op de school van de toekomst nog steeds onderwezen worden? (2018) [95]
- Faber-Castell: 30 maart: Dag van het Potlood (2019) [88]
- Falconer-Barfield, Z.: De handschriftcrisis van de 21^e eeuw (2015) [97]
- Falk, T.H., c.s.: Variatie van gripdruk en effecten op leesbaarheid, vorm en streken bij kinderhandschrift (2010) [93]
- Farel, E., c.s.: Indicatie schrijftherapie beter afgrenzen bij reactieve schrijfstoornissen (2012) [29]
- Farmer, B.: Cursief schrijven staat ter discussie – tenzij wettenmakers het kunnen redden (2014) [44]
- Farmer, J.: Schrijven – weg naar geletterdheid? (1999) [18]
- Farrock, K.: Het jongste onderzoek naar het maken van aantekeningen en succes bij studenten (2019) [127]
- Fasel, Z.: Kinderen kunnen niet meer aan elkaar schrijven (2023) [127]
- Fatemeh, H.: Handschriftproblemen: Introductie van een instrument (2008) [145]
- Faust, D.G.: Generatie Z leerde nooit cursief lezen (2022) [122]
- Feder, K. e.a.: Schrijfontwikkeling, vaardigheid en interventie (2007) [19]
- Feder, K.P. & Majnemer, A.: Schrijfontwikkeling, competentie en interventie (2007) [57]
- Feder, K., c.s.: Handschriftresultaat bij vroeggeboren kinderen vergeleken met kinderen van 6 tot 7 jaar (2005) [93]
- Feder, K.P. & Majnemer, A.: Handschriftontwikkeling, competentie, en interventie (2007) [122]
- Feenstra, S.: ‘Je hoofd wordt een trage computer als je niet genoeg schrijft’ (2018) [77]
- Feng, L., c.s.: De rol van handschrijven en typen bij spellen: een meta-analytische beoordeling (2019) [114]
- Fibus, M.: De pen is machtiger dan Surfacepen van Microsoft (2015) [55]
- Fielding, S.: Onderzoek stelt dat met de hand schrijven het beste is om nieuwe informatie te leren (2021) [120]
- Fink, J.L.W.: Waarom handschriftonderwijs de sleutel voor schoolsucces is (2020) [100]
- Finnish Nationale Board of Education: Schrijven met de hand zal op Finse scholen nog steeds worden onderwezen (2015) [55]
- Fischer, S.: Pesten op school en handschriftanalyse (2007) [18]
- Fisher, S.: De voordelen van grafologie in de klas (2010) [21]
- Fisher, S.: De strijd tussen schrijven en typen (2012) [33]
- Fisher, S.: 5 Simpele manieren om te checken of je kind creatief is (2012) [33]
- Fisher, S.: Schrijven met de hand – nog wel, maar niet lang meer! (2015) [50]
- Fisher, S.: Behoed je kind voor de boosdoener van perfectie (2015) [52]
- Fisher, S.: Handschriftanalyse in de klas (2015) [52]
- Fisher, S.: Intelligentie in het handschrift (2015) [52]
- Fisher, S.: De kracht van handschrift (2016) [59]
- Fisher, S.: Verrassende resultaten over de voordelen van schrijven (2016) [61]
- Fisher, S.: Lelijk handschrift en wat het over je zegt (2010) [68]

- Fisher, S.: Is handschrift een uitstervende kunst? (2018) [84]
- Fisher, S.: De strijd tussen schrijven en sms'en (2016) [95]
- Fittkau, L.: Schrijven in plaats van typen – goed voor het brein (2017) [87]
- FitzHugh, S.: Het schrijven en tekenen van kinderen (2008) [12]
- Fletcher, R.: Schrijven (2006) [63]
- Flisa-Rehm, K.: Interview over het thema “handschrift” (2012) [34]
- Florida International University: Goed handschrift en goede cijfers: Onderzoekers vinden nieuw verband (2012) [119]
- Flory, B.: De aftakeling en het bijna-dood zijn van cursief schrift (2012) [34]
- Folsom, J.S.: Deelvaardigheden bij beginnend schrijven. Een verkennend onderzoek aan het einde van de kleuterschool (2012) [124]
- Ford, R.: Voorstel cursief schrijven komt via wetgeving dichterbij (2016) [70]
- Foster, L.: Door met de hand te schrijven, leren kinderen beter, zegt studie (2020) [106]
- Foubert, A.: Hoe linkshandigen de wetenschap blijven boeien (2021) [112]
- Francise, Cl.: Krabbels en handschriften vergeleken (1988) [12]
- Frangou, S.-M.: Gebruik van embodied kennis bij schrijven (2018) [102]
- Frankfurter Allgemeine: Het handschrift is niet alles (2019) [101]
- Adi-Japha, E., c.s.: Ontwikkeling van differentiatie tussen teken- en schrijfsystemen (2001) [119]
- Freinet, C.: De natuurlijke methode om te leren schrijven en lezen (z.j.) [17]
- Frevel, A.: Is verbonden schrijven belangrijk om te leren? (z.j.) [117]
- Friedenhain, P.: Handschriften en tekeningen van “gewone” kinderen (1973) [5]
- Friedenhain, P.: Pedagogische begeleiding (1973) [61]
- Friess, E.W.: Anne Franks zelfbeheersing in grafologisch perspectief (1966) [10]
- Fröhlich, C.H.: Kinderschriften grafologisch beschouwd (1952) [13]
- Frost, A.: Moeten scholen cursief handschrift terughalen? (z.j.) [96]
- Functiontherapy: Is schrijven nog belangrijk? (2010) [24]
- Fuentes, C. e.a.: Kinderen met autisme vertonen specifieke schrijfproblemen (2009) [18]
- Füller, C.: Omstreden hervorming curricula cursief schrift sterft uit (2014) [45]
- Funnell, A.: Staat schrijven met de hand ter discussie? (2015) [108]
- Furman, L.R.: Het grote handschriftdebat (2013) [38]
- Futurity: Voor kinderen is pen machtiger dan toetsenbord (2012) [40]
- Futselaar, F., e.a.: Kamervragen over schrijfvaardigheid van kinderen (2017) [74]
- FYI Health Writer: Handschrift is voordelig voor de cognitieve ontwikkeling van kinderen (2011) [37]
- Gaalen, E. van:** Schrijfvaardigheid van kinderen holt achteruit (2016) [70]
- Gaalen, E. van: Schrijfvaardigheid kinderen holt achteruit (2017) [72] (ander artikel dan in 70!)
- Gaalen, E. van: Hanenpoten? Niet in de klas van juf Sriba (2018) [80]
- Gaalen, E. van: Het krijtbord overleeft, naast het digibord: ‘Dat voelt zo vertrouwd’ (2018) [81]
- Gaalen, E. van: Scholier schrijft belabberd: Leerlingen kunnen eigen handschrift niet lezen (2017) [99]
- Gaddy, J.: Hoe en waarom wij cursief handschrift onderwijzen (2022) [128]
- Gampon, M.: Aan elkaar schrijven sterft uit; incl. reacties (2021) [109]
- Gardoni, P.: Voorbeeld van schrijfbewegingen, Het verhaal van Diego (2011) [47]
- Garnett, J. & Kim, M.: Het plezier en de voordelen van schrijven – en waarom we het op scholen levend moeten houden (2023) [132]
- Garrett, Chr. & McCommons, J.: Prikkelende ideeën om te blijven schrijven (z.j.) [63]
- Gaschke, S.: Kinderen, kom naar het schrijfgesprek (2015) [50]
- Gassiott, K.: Wet op cursief schrijft nieuw hoofdstuk voor schrijven in scholen van Alabama (2016) [62]
- Gastel-Firet, A. van: Waarom schrijven met de hand goed is (2019) [105]
- Gayathri, V.S.: De kunst van het schrijven – belang en voordelen ervan (2023) [137]
- Gayomaili, C.: Vier voordelen om met de hand te schrijven (2013) [41]
- Geders, S.: Cursief onderwijzen – een bestuursbesluit (2012) [33]
- Gedge, N.: “Mijn missie is om schrijven op school te redden” – wie doet er met me mee? (2017) [75]
- Geer, L. van der: Schrijven met de hand heeft minstens 7 voordelen (2017) [108]
- Gehwolf, A.: Met de hand schrijven: “Heel veel positieve transfereffecten” (2017) [110]

Geiger, M.: Hoe cursief schrijven de hersenontwikkeling beïnvloedt (2011) [36]

Genealogy, R.: De kunst van schrijven met de hand (2021) [145]

Genootschap Onze Taal: Poll 23 januari 2019 (2019) [86]

Gentaz, E.: Ter verdediging van het handschrift: Waarom handschrift een comeback maakt in het onderwijs én op de werkplek (2023) [137]

Gentry, J.R., en Graham, S.: Brein bedraden om kennis op te slaan en over te dragen (2010) [43]

Gentry, J.R., en Peha, S.: Vijf redenen waarom schrijven helpt bij vroeg lezen (2013) [43]

Gentry, J.R.: Het belang van handschriftonderwijs (2014) [43]

Gentry, J.R.: Spelling en schrijven doen er nog altijd toe (2017) [68]

GeoParent: Het toetsenbord zal schrijven nooit vervangen (2008) [16]

Gerste, R.D.: Spelen op beeldscherm maakt veel kinderen bijziend (2014) [49]

Gerstner, H.: Het onontwikkelde kind (1925) [3]

Gesell, A. en F.L. Ilg: Schrijven van 3,5 tot 10 jaar (1946) [10]

Geyer, F.: Tablets leiden alleen maar af (2018) [83]

Ghosh, L.: Ouders, Hier is waarom schrijven voor je kind nog altijd belangrijk is in het digitale tijdperk (z.j.) [119]

Giaimo, C.: Verborgene berichten in koloniaal handschrift (2016) [63]

Gibbs Building: Hersenscans steunen bevindingen dat IQ duidelijk kan toe- of afnemen tijdens adolescentie (2011) [29]

Gibbs, S.: Ofcom: één op drie kinderen onder 15 heeft eigen tablet, die tv verdringt (2014) [49]

Giesbrecht, J.: Hoe de balpen lopend schrift doodde (2015) [54]

Gillespie, C.: Schrijven met de hand stimuleert hersenactiviteit en fijnmotorische vaardigheden, laat onderzoek zien (2020) [114]

Gimenez, P., e.a.: Neuroimaging correleert met handschriftkwaliteit naarmate kinderen leren lezen en schrijven (ca. 2014) [99]

Giraffe: Hoe schrijven met de hand e-learning versterkt (2015) [61]

Gladstone, K.: Schrijven doet er toe; cursief doet dat niet (2013) [54]

Glance, D.: Moderne tablets met pen kunnen handschrift redden van een wisse dood door computer (2016) [107]

Glaser, E.: Is touchscreen technologie goed voor kinderen? Geloof de hype niet (2014) [49]

Glees, P.: Training van beidhandigheid bij jongen mensen om de geheugenomvang te vergroten (1972) [14]

Gmbsservices: Zwak handschrift en het verbeteren ervan (2009) [16]

Godines, E.: Waarom kinderen het steeds lastiger vinden om een pen of potlood vast te houden (2018) [78]

Goeckel, K.: Het acute probleem van schrijfstoornissen bij kinderen en jongeren voor de grafologie (2020) [103]

Golden Light Wellness Center: Het belang van schrijven (2007) [21]

Goldstand, S., c.s.: Relaties tussen biomechanische ergonomische factoren, kwaliteit van schrijfproducten, schrijfefficiëntie en computergestuurde schrijf-procesmetingen bij kinderen met en zonder schrijfproblemen (2006) [120]

Gole, S.S.: Leerkrachten geven technologie de schuld van het om zeep helpen van de schrijfkunst (2020) [116]

Gonzalez, R.T.: Aantekeningen maken op je laptop kunnen je test scores verknallen (2014) [45]

Good News: Goed nieuws – Vulpennen terug – een verslaafde vraagt zich af waarom (2013) [42]

Goonetilleke, R.S., e.a.: Effecten van het soort pen en schrijven (2006) [60]

Goosen, M.: Hand- en vingergymnastiek: Juf, wanneer gaan we weer gymmen met de hand? (bachelor studie) (2018) [88]

Gordon, A.: Cursief handschrift sterft uit (2009) [127]

Gordon, N., e.a.: Schrijven voor buitenbeentjes (1983) [58]

Gordijn, M.: Circadiaanse ritmes bij schrijfbaarheid en leesbaarheid (2011) [116]

Gordijn, S.: Schrijven op de iPad was nog nooit zo makkelijk en fijn (2019) [95]

Gormly, K.B.: Een 8-jarige legde zijn handgeschreven boek op een bibliotheekplank (2021) [116]

Götzke, M.: Over de discussie rond handschrift en spelling (2015) [87]

Goudsmit, R.: Sterft het handschrift uit? ‘Het zou voor ons allemaal beter zijn als we wat vaker de pen pakken (2025) [147]

Goukens, I.J.: Laptops in les benadelen studenten (2017) [127]

Goursac, R. de: “Ik ontmoette een meisje – een casus” (1995) [39]

Gowda, M.H., c.s.: Schriftafdrukken van de geest: Decoderen van persoonlijkheidskenmerken en handschriften (2015) [139]

Graaf, C. van der: Wie schrijft, die blijft of toch niet? (2019) [87] kenmerken en handschriften (2015)

Graf, A.: Kennismaken met schrift in de kleuterschool. Een studie over initiëren van vroege schrift-ervaring (2015) [101]

Graham, R.: Aantekeningen maken? Pak een pen, skip de computer (2014) [45]

Graham, R.: Vechten om cursief in Common Core te houden (2015) [56]

Graham, S.: Hoe geven leerkrachten schrijfonderwijs in groep 3? (2007) [19]

Graham, S.: Checklist: Hoe schrijfonderwijs verbeteren? (2009) [22]

Graham, S.: Het schrijven van kinderen verbeteren? Verwaarloos hun handschrift niet (2009-10) [29]

Graham, S.: Potlood op papier, aan het werk – Effectief en efficiënt schrijfonderwijs (2009-10) [29]

Graham, S.: Is er causaal verband tussen schrijven en stellen? (2000) [29]

Graham, S., e.a.: Ontwikkeling van schrijfsnelheid en leesbaarheid in leerjaren 1-9 (1998) [84]

Graham, S., e.a.: De structurele relatie tussen schrijffattitude en schrijfprestaties bij leerlingen uit de eerste en derde klas (2007) [111]

Graham, S.: Problemen bij handschriftonderwijs (1) (1992) [135]

Graham, S.: Problemen bij handschriftonderwijs (2) (1992) [135]

Graham, S., e.a.: Een overzicht van handschriftonderzoek: Een overzicht en vooruitzichten van 1980 tot 1994 (1996) [149]

Grämiger, I.: Het nieuwste over de twee (!) basisschriften (2012) [31]

Gramm, D.: Wat kan de grafologie van schrijfopvoeding zeggen? (1954) [1]

Gramm, D.: Enkele gevalsbesprekingen (1973) [4]

Gramm, D.: Schriften van moeilijk lerende kinderen (1973) [4]

Gramm, D.: Schriftproef: meisje, 8 jaar (1966) [8]

Gramm, D.: Adviseren van kinderen en ouders in grafologisch perspectief (1973) [10]

Gramm, D.: Aangrijpingspunten voor duiding van kinderschriften (1964) [44]

Grapho (VDDG): Linkshandigheid – grafologisch en psychologisch (1992) [12]

Graphology World: De strijd tussen handschrift en sms’en (2016) [102]

Grases, A.: Denk je dat handschrift in de toekomst zal uitsterven? (2021) [118]

Gray, P.: “Free to LEARN” geeft – ook voor schrijven – te denken! (2013) [58]

Gray, W.: Een experimentele vergelijking van bewegingen bij blokschrift en cursief schrift (1930) [49]

Gray-Grant, D.: 3 Redenen waarom cursief nooit moet verdwijnen (2014) [59]

Grayson, D.: Verdediging tegen angsten – in het schrift te zien? (1981) [59]

Grayson, D.: Krabbels & eerst drukletters (1981) [72]

Green, H.: Hoe je handschrift verbeteren? (2014) [117]

Green, J. en D. Lewis: Waarom het handschrift zo belangrijk is (1980) [6]

Green, J. en D. Lewis: Originaliteit in het handschrift (1980) [6]

Green, L.: Waarom schrijven op school belangrijk is (2012) [30]

Greene, J., Lewis, D.: Het handschrift en de puber (1982) [131]

Greutman, H.: Welke fijnmotorische vaardigheden zijn belangrijk voor schrijven met de hand? (2017) [101]

Greutman, H.: Ontwikkeling van schrijfvaardigheid bij kinderen (2022) [135]

Grinberg, E.: Waarom schrijven nog altijd belangrijk is (2016) [57]

Groei Kinderfysiotherapie: De 5 meest gestelde vragen over leren schrijven anno 2020 (2020) [113]

Groen-Flinterman, L.: De pengreep verandert (2023) [132]

Groen-Flinterman, L.: Waarom een linkshandige schrijver wat meer toetstijd zou moeten krijgen (2023) [133]

Groen-Flinterman, L.: Methodisch on- en verbonden schrijven (2023) [133]

Groen-Flinterman, L.: Nogmaals het geschreven werk in het voortgezet onderwijs (2023) [133]

Groot, Y. de: Heeft gedwongen wisselen van de voorkeurshand invloed op het leren schrijven? (2011) [85]

Gross, D.: ‘Slakkenpost’ project promoot de kunst van brieven (2011) [27]

Grossberg, D. en D.: We verliezen veel als handschrift verdwijnt (2013) [42]

Grover, J.: Onderzoek waarschuwt: Laptopgebruik schaadt academische prestaties (2017) [73]
 Growing Hands-On Kids: Zal ik eerst cursief of blokschrift onderwijzen? (z.j.) [116]
 Gruben, G.: Spiegelend – Een kleuter doet niet aan links of rechts! (2024) [137]
 Grünewald, H.: Geleding van het schrijfschrift vanuit het gezichtspunt beweging (1999) [91]
 Grunsvan, W. van & Njiokiktjien, C.: Pleidooi voor het aanleren van een handschrift alvorens te leren typen (2012) [37, 60, 111]
 Guadagnucci, L.: Alarm in de USA: Jeugd weet niet meer wat schrijven is (2016) [59]
 Guidepost team: Lezen en schrijven onderwijzen met Montessori (z.j.) [142]
 Gutefrage.net: Waarom wordt er op school schrijfschrift geleerd? (2010) [22]
 Gutman-Wei, R.: Hoe het handschriftzijn persoonlijkheid verloor (2023) [135]
 Gwynne, P.: Kinderen leren cursief door het aan robots te leren (2015) [56]

Haan, E. de: Presentatie schrijven (2015) [91]

Haenen-van der Hout, C.G.: Het ontstaan en de ontwikkeling van onze persoonlijke belevingswereld, herkend in grafische expressie (1987) [90]
 Haenen, C.: De schrijfboodschap (2022) [116]
 Hagen, C.F.: Cursief – het proces niet het product (2015) [75]
 Hagen, A. van: Schrijven in de bovenbouw van de basisschool, planmatig verbeteren van de leesbaarheid van schrijfproducten (2008) [94]
 Hagen, A. van, c.s.: Schrijven op weg naar het jaar 2015 en 2020 (2020) [100]
 Hagenmeyer, Chr.: Over het actuele verschijnsel van blokschrift in de vroege puberteit (2003) [2]
 Hagenmeyer, Chr.: Kenmerken van het schriftbeeld per leeftijdsfase (2006) [6]
 Hahn, H.: De intrede van het kind in de puberteit, over de hulp van de grafologie ... (1959) [2]
 Hahn, H.: De intrede van het kind in de puberteit. Over de hulp van de grafologie bij een opvoedingsprobleem (1959) [93]
 Hahn, Rector: Scholing van de schrijfhand (1931) [13]
 Hall, K.: Voorbeeld van een analyse (1999) [4]
 Haltom, B.: De kracht van een met de handgeschreven brief tijdens de COVID-19 pandemie (2020) [110]
 Hambleton, B.: Onderzoek toont aan dat studenten beter leren als zij handgeschreven aantekeningen maken (z.j.) [137]
 Hamburg, R.: De verloren kunst van het schrijven met de hand (2013) [110]
 Hamdia, H.: Kenmerken van kinderen met schrijfmoeilijkheden (z.j.) [115]
 Hamilton, J.: Heftige schermtijd bekabelt jonge hersens opnieuw, in goede en slechte tijden (2016) [66]
 Hamstra-Bletz, L.: Training van de schrijfbeweging (2000) [24]
 Hamstra-Bletz, L.: Op weg naar een eigen handschrift (1993) [132]
 Hands, B., c.s.: Beoordeling van het motorisch functioneren in de kleuterperiode (2012) [106]
 Handschreiberei: Waarom tegenwoordig nog brieven schrijven? (2020) [102]
 Handwriting & Graphology: Handschriftinterpretatie: Blokschrift en Cursief (2016) [97]
 HandWritingBiblio: Schrijven – analoog of digitaal – raakt niet uit de mode (2021) [115]
 Handwriting Solutions: Het is een digitale wereld ... Maar volgens de wetenschap is met de hand schrijven nog steeds belangrijk (2024) [146]
 Handwriting Without Tears: Onderzoek – Het bewijs zit in de klas (2014) [67]
 Hanover Research: Het belang van schrijfonderwijs in de 21^e eeuw (2012) [47]
 Harari, Y.N.: De luxe valkuil (2020) [116]
 Harari, Y.N.: Twintig jaar geleden (2017) [116]
 Harju, S.: Handgeschreven en hartverwarmend: 4^e klassers gaan op ‘vroeger’ om waardering te tonen (2022) [117]
 Harley, S, c.s.: Papier versus scherm voor kinderen: Waarom typvaardigheid, niet motivatie, leidde tot beter digitaal schrijven (2026) [148]
 Harmal, F.: Cursief schrift en het belang ervan (2012) [30]
 Harralson, H.: Neergang van het handschrift (2013) [37]
 Harralson, H.: Evenwicht in het brein door gebruikmaken van schrijftechnieken (2016) [59]
 Harris, R.S.: De schrijfcultuur versus technologie, grafologische gevolgen (2001) [2]

Harrison, Ph.: Wat een leraar heeft gedaan (1985) [5]
Harrison, Ph.: Geheimen in het handschrift van je kind (1985) [19]
Harrison, Ph.: Krabbels hebben betekenis (1985) [90]
Hartingsveldt, M. van: Ontwikkeling van het schrijven (2014) [57]
Hartingsveldt, M. van: Klaar om te schrijven (WRITIC) (2018) [80]
Harting sveldt, M. van, e.a.: Leesbaar en vloeiend schrijven met de hand blijft belangrijk (2021) [110]
Hasselt, F. van, e.a.: “Zeventienjarigen” onder de loep, een grafologisch onderzoek naar verstijvingsgraden van scholieren van het vierde jaar in het in het voortgezet onderwijs (1991) [111]
Hastings, S.: Tijd om samen na te denken over de toekomst van het handschrift – als die er is (2014) [144]
Hatfield, I.: 23 Januari: National Handwriting Day, Is het nog belangrijk om lopend schrift aan te leren? (2011) [25]
Hatfield, I.: New American Cursive (2009) [30]
Hatfield, I.: Waarom lopend (cursive) schrift aanleren? (2012) [30]
Hatfield, I.: Top 10 redenen om cursief schrift te leren (2012) [33]
Hatfield, I.: Het debat over handschrift (2012) [34]
Hatfield, I.: Trainen van de trainers, workshop na conferentie (2013) [39]
Hatfield, I.: Zevenjarige wint cursief contest 2019 (2019) [90]
Hatfield, I. & Manley, E.: 50 Redenen om cursief te leren schrijven (2012) [40]
Hatfield, I.: Waarom cursief schrijfonderwijs? (z.j.) [44]
Hatfield, I & Manley, E.: Waarom zorgen maken over schrijven? (2014) [51]
Hatfield, I. & Weil, V.: Online cursus voor coach cursief schrijven (2015) [56]
Hatfield, I.: Top 10 redenen om cursief te leren (2018) [119]
Hatton, C.: Als Chinese kinderen vergeten hoe te schrijven (2014) [47]
Hauke, R.: Ontwikkelingsversnelling/-remming in kinderschriften (2005) [1]
Hayden, M.: Wetgevers voorzien aandrang op cursief schrijven (2013) [36]
Hayes, K.: Welke Amerikaanse staten eisen nog steeds dat leerlingen cursief handschrift leren? (2024) [136]
Hawes, D.: Schrijven: Vaardigheid voor een digitaal tijdperk (2008) [25]
Hayes, R. en M. DeLapp: Leren schrijven: het ontwikkelingsverloop (1991) [6]
Hayes, R. en M. DeLapp: Leiderskwaliteiten bij kinderen (1991) [57]
Hazell, W.: Teloorgang handschrift: Hoe opkomst van smartphones gedrag van kinderen, spelling en toenemende fijnmotorische vaardigheden beïnvloedt (2020) [102]
Heaberle, B.: Scholen in Indiana niet langer verplicht cursief te onderwijzen (2011) [30]
Healy J.M.: Onvermogen contact te leggen (1998) [17]
Hearns, R.S.: Linkshandigheid bij tweelingen (1966) [13]
Hearns, R.S.: Psychologische typen van C.G. Jung (1966) [14]
Heathcliff, V.: Aan je ovale letters is te zien hoe je communicatievaardigheid is (2012) [86]
Heather, P.: Verbeteren van onleesbaar handschrift, interview door C. Bible (1996) [9]
Heaven, P.: Waarom is handschrift nog altijd belangrijk in het digitale tijdperk? (2020) [111]
Heermann, M & Sommer, T.: Verbonden handschrift – meer dan cultuurgood (2014) [49]
Hegeman, L.: Voorbereidend schrijven bij kleuters (samenvatting scriptie) (2014) [46]
Heid, M.: Haal het handschrift terug: Het is goed voor je brein (2019) [92]
Heidemann, B.: Schoolmuseum Dortmund toont: Handschrift was altijd al in beweging (2019) [92]
Heine, M.: Zwitserland denkt er goed aan te doen door cursief om hals te brengen (2014) [44]
Heine, M.: Kinderen, leer schrijven! Het maakt je slim (2015) [51]
Heitin, L.: Waarom zit cursief schrift niet in kerndoelen? (2016) [63]
Heldwein, S.: Het “handschrift”- Krabbels verraden beroemdheden en onbekenden (1951) [139]
Hendon-John, L.: Kritische evaluatie van de factoren die het schrijfproces van kinderen en jonge mensen met leesproblemen verhinderen (2010) [106]
Hengel, T. van den: Hoe blijft het handschrift leesbaar (masterstudie) (2013) [88]
Hensher, P.: Waarom handschrift er toe doet (2012) [34]
Hensher, P.: Wat er te doen staat (2012) [34]
Henze, A.: De handschriften van kinderen (1862) [20]

Hepburn, H.: Onwaarschijnlijk dat handgeschreven examens over 10 jaar nog bestaan, zegt hoofd kwalificaties (2017) [75]

Hepner, M.: De grondbetekenis van de kenmerken (1978) [30]

Herbert, W.: Inkt op papier: Enkele notities over het maken van aantekeningen (2015) [55]

Herder, A.: Handschriftonderwijs in de onderbouw (2020) [105]

Herklotz, I.: Met papier en potlood: Motieven en kansen voor basisschoolonderwijs zonder werkbladen die zijn voorgedrukt (2017) [76]

Hermans, T.: Pennen (z.j.) [18]

Herrmann, U.: Leren en lesgeven op basis van het brein (2009) [116]

Hermeling, P.: Over het schrijven bij ons op school (2020) [95]

Hermersdorf, M, e.a.: De weg naar handschrift (1960) [81]

Hermersdorf, M, e.a.: De psychische handeling bij schrijven (1960) [81]

Hertog-Mathôt, A.: Wat betekent het omgaan met een computer voor de ontwikkeling van kinderhandschrift? (1986) [105]

Hesse, H.: Schrift en schrijven (1966) [13]

Hetter, K.: Land met volwassenen die als kinderen zullen schrijven? (2011) [49]

Hettinga, H.: Zomaar een klein stukje over koordschrift (2017) [75]

Hettinga, H.: Vroeger leerde je echt schrijven (2021) [115]

Hettinga, H.: Historisch overzicht van Nederlandse schrijfmethoden (2022) [125]

Hettinga, H.: Brieven schrijven in de oude tijd, gedicht van Phaen Peeters (2022) [125]

Heuvelmans, S.E., c.s.: Een leesbaar handschrift, effectief schrijfonderwijs en de opkomst van technologische middelen op OBS de Klim (2014) [115]

Hewitt, J., c.s.: Biedt cursief educatieve voordelen boven blokletterschrift Wat zegt het onderzoek? (2023) [133]

Heylen, K.: Dag van het handschrift: zijn pen en papier uit de mode, of net niet? (2018) [77]

Hezius, Dirk: Waarom leren we kinderen nog schrijven met verbonden schrift? (z.j.) [101]

Hildebrand, K.: Handschrift – Schrijf het eerst eens netjes over! (201) [49]

Hiemstra, F. e.a.: 3 literatuurstudies (2017) [71]

Hiemstra, F., e.a.: Schrijven en de inzet van tablets (2017) [71]

Highlights Editorial: 7 Redenen waarom handschrift belangrijk is voor kinderen (2022) [132]

Hill, A.: Kinderen worstelen door teveel technologie om hun pen goed vast te houden, zeggen artsen (2018) [77]

Hill, B.: Kinderen – hun krabbels en handschrift (1981) [60]

Hill, C. & Toorn, W. van der: Pad gebruiken om te schrijven (2011/12) [72]

Hilson, D.: Waarom handschrift nog altijd belangrijk is in de digitale wereld (2024) [142]

Hinrichs, D.: Handschrift met uitsterven bedreigd (2017) [87]

Histos & Arends, G.: Ontdekkend Leren Schrijven: informatie en suggesties (2017) [72]

HKK Onsenoort: Educatie op de basisschool (2016) [92]

Ho, S.: Kinderen leren schrijven in zomerschool (2013) [41]

Hobson, J.: Wat is de toekomst van cursief schrift? (2016) [65]

Hoermann, J.: Kunst van schrijven op punt van wederopleving (2011) [27]

Hoeven, J. v.d.: Leren leerlingen beter schrijven met een pen op papier of met een pen op beeldscherm? (2019) [96 en 116]

Hoffmann, M.: Het brein in beeld (2014) [72]

Hoff Sommers, C.: The Write Stuff (2001) [25]

Hogeschool Amsterdam: Schrijftest voor kleuters genomineerd voor Science Award (2019) [94]

Holder, R.: Hoe ouders gebruik kunnen maken van kinderhandschrift (1969) [3]

Holder, R.: Kinderen schrijven (1960) [4]

Holder, R., D. Sara, E. Cameron: Wetenswaardigheden (1969 en '89) [7]

Holland, A.: 'Cruciaal voor het geheugen: waarom feiten blijven hangen als je ze opschrijft (2024) [138]

Hollander, L. den: Pennen neer? (2022) [123]

Holmes, G.: Evolutie en hoe zij ons beïnvloedt: Van cursief schrift tot de fundamentele feiten over baanbrekend onderzoek naar menselijke evolutionaire fenomenen (2026) [149]

Holmes, S.: Wat je handschrift over jou kan zeggen (2006) [54]

Holmquist, A.: Drie aanwijzingen over waarom leerlingen tegenwoordig niet kunnen schrijven (2015)

[56]

- Holstead, C.E.: De voordelen van no-techno aantekeningen maken (2015) [59]
- Holt, A.G.: Intelligentieniveau en fantasie van een schrijver (1965) [8]
- Holt, A.G.: Bijzonderheden over de pendruk (1965) [12]
- Holt, J.: Kinderen maken letters (1970) [23]
- Holwerda, M.: Writingboard (2013) [44]
- Homack, K.: Schrijven in het eerste schooljaar in de onderbouwgroep (1934) [22]
- Homeschool/Education: Het belang van schrijven (2007) [16]
- Homeschool.com: Handschrift: Een onmisbaar leermiddel (2022) [128]
- Honegger, D.: Derdegroepers verbeteren hun schrijfvaardigheden, pilot study (2004) [22]
- Honroth, C.A.: Emotionele grafologie (1966) [19]
- Hood, L.: 5 Redenen waarom kinderen nog steeds moeten leren schrijven (nee, AI heeft het niet overbodig gemaakt) (2023) [139]
- Hopkins, T.L.: Dertienjarige jongen met dysgrafie (2004) [16]
- Hopman, L.: Cursief boven typen: het belang van schrijfonderwijs i.p.v. typen (2014) [62]
- Horbury, S.R., c.s.: Aantekeningen maken op school maken met hand of typend (2020) [104]
- Horowitz, S.: De onverwachte band tussen schrijven en leren lezen (2018) [83]
- Horsey, J.: Leer denken op papier: met de hand schrijven vertraagt het denken voor duidelijker ideeën en een langer geheugen (2026) [149]
- Horton, A.M., c.s.: Functies van onze hersenhelften (2008) [115]
- Hosie, E.: De onzekere toekomst van handschrift (2017) [95]
- Hotchkiss, V.: Cursief is een bedreigde soort (2014) [46]
- Houdt, C.G. van der & Kerkhoff, J.: Grafografisch onderzoek van het kinderhandschrift op de lagere school (1966) [105]
- Houthuys, A & Stevens, A.: Is de pen machtiger dan het toetsenbord? (2020) [105]
- Houwen, K. van der: Schrijvend rouwen (2009) [18]
- Howard, C.: Hoe vrienden, familie, ander handschrift uitlokken (2011) [27]
- Howard, J.: Een laatste bericht van mijn moeder (2012) [33]
- Howe, T.-H, e.a.: Beoordeling van de effectiviteit van handschriftinterventies bij basisschoolkinderen: een gecontroleerd onderzoek met twee groepen (2013) [138]
- Hoy, M.M.P.: Een systematisch onderzoek naar interventies om handschrift te verbeteren (2011) [55]
- HP De Tijd: Schrift of scherm: hoe leren kinderen het meest? (2015) [58]
- Hu, Ch.: Waarom schrijven met de hand beter is voor het geheugen en het leren (2024) [143 en 145]
- Huber & Lerner: Handschrift als cultureel erfgoed (2019) [126 en 134]
- Huitema, S.: Ik kan het lezen, maar weet jij wat e staat? (2022) [120]
- Hulme, P.: Kleuters cursief aanleren: een discussiestuk (ca. 2014) [77]
- Hulshof, C.: Embodied cognition: de invloed van het lichaam op cognitieve ontwikkeling (2014) [73]
- Hulshof, C., c.s.: Juffen zijn toffer dan meesters (2019) [87]
- Huneycutt, T.: Potloden en hersengolven: een analyse over schrijven en geheugen (2013) [61]
- Hungary, A.: Wat is de toekomst van de machtige pen en het handschrift? (2020) [125]
- Huntington Psychological Services: Slecht handschrift begrijpen: oorzaken, gevolgen en oplossingen (2025) [147]
- Hutmacher, H.-P.: De kenmerken van het kinderschrift vergeleken met dat van volwassenen (1992) [2]
- Hurschler Lichtsteiner, S.: Verbonden schoolschrift – basisschrift (2011) [27] [30]
- Hurschler Lichtsteiner, S.: Gedifferentieerd beoordelen van het handschrift – een onderdeel van schrijfvoortgang (2020) [124]
- Hurschler Lichtsteiner, S.: Oefen je nog of schrijf je al? Een onderzoek naar leren schrijven in het tweede leerjaar met suggesties voor lesgeven (2023) [140]
- Hurschler Lichtsteiner, S., e.a.: Impact van handschrifttraining op vloeïendheid, spelling en tekstkwaliteit bij derdeklassers (2018) [141]
- HW21 Summit: Kun je je een wereld voorstellen zonder schrijven? (2014) [92]
- Hynes, B.: Campus Cursive drukt z'n stempel op de universiteit (2013) [42]
- Ibaibariaga, G., c.s.:** De impact van handschrift- en typevaardigheid op het leren van letters en woorden bij kinderen. Implicaties voor de ontwikkeling van geletterdheid (2025) [146]
- Ibanez, D.: De wijze waarop handschrift overleeft (2021) [115]
- Ildey, C., c.s.: Invloed van schrijfvaardigheid tijdens spelling in het basis- en voortgezet onderwijs

(2013) [135]

IISlearningcorner: Sterft het handschrift uit? (2022) [121]
 Independent Living Centre: Alternatieve mogelijkheden voor handschrijven (2014) [100]
 Indira, A. & Dr. Premavathy Vijayan (2015) [113]
 Inspectie van het Onderwijs: Inspectie: lezen, schrijven en rekenen in onderwijs nog steeds niet op orde (2022) [118]
 Integrated Learning Strategies (ILS): Als handschriftmijlpalen de ‘schrijf’-weg niet hebben ontwikkeld, lijdt de opbouw van hersenactiviteit (2016) [97]
 Integrated Learning Strategies: Richting: Waarom richting en letters verkeerd schrijven deel van een groter probleem is (2016) [121]
 Integrated Learning Strategies: Handschrift: Sterft schrijven met de hand uit?: Waarom schrijfgebrek impulsief gedrag en heftige emoties in de klas kan veroorzaken (2016) [121]
 Imberman, A. & Rifkin, J.: Schrijven in de eeuw van de computer (2003) [14]
 Initiative Schreiben: Smartphone-generatie houdt van het handschrift (2017) [68 en 71]

Jacobi, H.J.: Het handschrift van kinderen met problemen (1939) [3]
 Jacobi, H.J.: Bezwaren en beperkingen (1939) [4]
 Jaime, Miss: Combineren van schrijven en spelen (z.j.) [116]
 James, A.: Handschrift en genderzaken: Algemene tips voor *vrouwelijker* schrijven (2010) [90]
 James, A.N.: Handigheid en vaardigheid (2007) [22]
 James, A.N.: Dysgrafie (2007) [22]
 James, K.H.: Blokschrift, lopend schrift, typen: Wat is het verschil als het op leren aankomt? (2012) [30]
 James, K., e.a.: De effecten van schrijfervaring op functionele hersenontwikkeling bij vijfjarigen (2012) [84]
 James, K. & Berninger, V.: Hersenonderzoek toont aan waarom handschrift moet worden onderwezen in het computertijdperk (2019) [99]
 James, K.H.: Het belang van handschriftervaring voor de ontwikkeling van het geletterde brein (2017) [104]
 Janke, D.: Het schrift van een jeugdige (1966) [18]
 Jansen, F.: Meer aandacht voor handschrift op school? (2008-12) [115]
 Jansen, J. Günter: Het afschaffen van verbonden schrijfschrift. Het gaat om meer dan alleen verwijdering van cultuurgoed (2016) [90]
 Jansen, L., Platform Handschriftontwikkeling: Keuzecursus handschrift verbeteren (2012) [34]
 Janssen, D.: Studeren lukt niet als je niet kunt lezen (2014) [86]
 Jarman, C.: Twaalf regels voor goed lopend schrift (2002) [15]
 Jasper, I, c.s.: Circadiaans ritme bij het schrijven met de hand (2009) [116]
 Jaspers, J.: Week van het handschrift: ‘Schrijven maakt je slimmer’ (2023) [125]
 Javal, E.: Kan fysiologie uit 1907 ons nog altijd te denken geven? (1907) [66]
 Jeammet, P. en M.-C. Houdart: Een menselijke eigenaardigheid: het paradoxale karakter van genegenheid (2007) [9]
 Jenae: 5 Manieren om schrijven leuk te maken (z.j.) [119]
 Jenkins, J.K.: Het verhaal hoe handschrift evolueerde en weldra teloor kan gaan (2016) [100]
 Jenkins, S.: Wij zijn slaven van het gedrukte woord, maar alleen handschrift brengt echte schoonheid over (2015) [55]
 Jester, E.: Cursief krijgt uitstel, maar leerkrachten discussiëren over het nut (2014) [43]
 Joanneschool: Een ochtend in de onderbouw – schrijven (1980) [95]
 John Hopkins University: Handschrijven verslaat typen en kijken naar video’s bij het leren lezen (2021) [113]
 JIPA Ergotherapie: Kinderhandschrift door lockdown nog slechter geworden (2021) [113]
 J/M Redactie School: Waarom kinderen anno nu nog steeds goed moeten leren schrijven (2020) [120]
 Johnson, S.R.: Onze kinderen schrijven, lezen & spellen aanleren. Een ontwikkelingsbenadering (2007) [30]
 Johnson, S.: Pen vs. keyboard: Wat weten we over hoe je leert schrijven? (2017) [74]
 Johnson, S.: Verliezen we de kunst van cursief? (2022) [127]

Johnston, E.R.: De hobby die je hersenen kan herbedraden en je helpt veerkracht op te bouwen. Het helpt je informatie te verwerken en je emoties te reguleren (2025) [147]

Johnston, E.R.: Schrijven bouwt op veerkracht door je hersenen te veranderen, waardoor je beter met dagelijkse uitdagingen kunt omgaan (2026) [148]

Jolly C., c.s.: Analyse van cursieve letters, lettergrepen, en woorden in het handschrift van een Frans kind met DCD in de 2^e klas vergeleken met zich normaal ontwikkelende kinderen (2014) [121]

Jones, A.M.: Nieuw onderzoek geeft aan dat schrijven met de hand meer voor het brein betekent dan typen (2020) [106]

Jones, H.T.: Is dit de toekomst van schrijven? (2018) [96]

Jones, S.: Dysgrafie aanpassingen en veranderingen (1999) [6]

Jongens, C. & Dirken, H. (1983) [81]

Jongmans, M.J.: Gebruik van een taakgerichte zelfinstructiemethode om basisschoolkinderen met zwak handschrift en snelheid te helpen (2003) [19]

Jongsma, H.: Met een pen? Uitgangstekst voor lesbrief havo/vwo (2017) [105]

Jonkergouw, W.: Leren schrijven in 1949 (2018) [80]

Jonkergouw, W.: Schrijven en wat er bij komt kijken (2018) [85]

Jonkergouw, W.: De toekomst is nu (2020) [96]

Jonkergouw, W.: Schrijver-journalist trekt aan de schoolbel (2022) [122]

Joos, R.: De gevoelsuiting in de expressie van kinderen en jongeren (2006) [6]

Joos, R.: Opvallende ontwikkeling en leerstoornissen in het schriftbeeld (2007) [8]

Joos, R.: Zelfbeeld en uiterlijke werkelijkheid in de puberteit (2002) [8]

Joos, R.: Sterke kinderen, belastbare volwassenen (2009) [18]

Joos, R.: De inzet van handschriftdiagnostiek bij advisering (2010) [23]

Joos, R.: Het schrift: Voorwaarde voor succes in het leven, opleiding en beroep? (2013) [36]

Joos, R. & Nauer, M.A.: De inzet van handschriftdiagnostiek bij advisering (2010) [60]

Joos, R.: Het schrift van jeugdigen (2002) [92]

Joose, Y.: Doe mee met de Week van de Lieve Briefjes (2025) [142]

Joose, Y.: Saskia Schepers over neurodiversiteit in de klas (2025) [143]

Josen, C.: Handtekening zetten: Verliezen we het vermogen om met de hand te schrijven? (2025) [142]

Joslyn, N.H.: Begaafd, maar het handschrift is vreselijk (2009) [16]

Jouwe, N.: Met de hand schrijven op een iPad (2012) [72]

Judkins e.a.: Schrijven in school: Uitdagingen en oplossingen (2009) [25]

Juf Kirsten: De schrijfontwikkeling van jonge kinderen (2019) [129]

Juf Trudy: Zevendegroepers beoordelen elkaars handschrift (2000) [84]

Julius, M.S., e.a.: Het vermogen van kinderen om een motorische vaardigheid te leren hangt samen met schrijf- en leesvaardigheid (2016) [125]

Junagade, R.: Analyse van kinderhandschrift (z.j.) [53]

Junior Magazine: Hoe het handschrift van je kind verbeteren? (2020) [118]

Ka Yee Loh: Volgen van handschriftleerproces van kinderen met EEG: systeemontwikkeling en validatie (2024) [144]

Kaiser, M.-L., e.a.: Wat is het bewijs van minder motorische vaardigheden en motorische controle bij kinderen met ADHD? (2014) [109]

Kaiser, M.-L., c.s.: Relatie tussen visueel-motorische integratie, oog-handcoördinatie en schrijfkwaliteit (2009) [121]

Kandel, S. & Perret, C.: Hoe worden bewegingen om letters te produceren automatisch? Onderzoek naar de ontwikkeling van motorische anticipatie (2014) [113]

Kandel, S., c.s.: Grafemen als motorische eenheden bij het verwerven van schrijfvaardigheid (2006) [113]

Kandel, S., c.s.: Longitudinale studie naar handschrift bij kleuters : leren van lettergrepen die georiënteerd zijn op programmeringsstrategieën (2012) [114]

Kandel, S., c.s.: Hoe bouwt de interactie tussen spelling en motorische processen zich op tijdens het leren schrijven? (2014) [126]

Kaplan, J.: Waarom cursief onderwijzen in het eerste leerjaar? (2025) [144]

Kaplan,J.: Kies jouw nummer (2026) [149]

Kaplan, J.: Voeg wetenschap toe aan je zelfpromotie om de waarde van je werk aan te tonen (2026)
[149]

Kapoor, A.K., c.s.: Handschrift als middel voor culturele identiteit (2017) [147]

Kar, A.: Handschrift wordt vaak als stervende kunst afgedaan, ondanks de ‘perfecte kalligrafie’ van Meghan Markle (2019) [99]

Karavanidou, E.: Is handschrift relevant in het digitale tijdperk? (2017) [123]

Karfeld, K.P.: Het wonder van de grafologie (1936) [10]

Karger, P.: Begin en einde van chorea minor bij het kind, aangetoond met de veranderingen van het schrift (1932) [12]

Karlsdottir, R. & Stefansson, T.: Schrijfprestaties, zelfrapportage, en ervaren efficiëncy bij kinderen met dysgrafie (2002) [57]

Karohs, E.M.: Het handschrift van probleemkinderen (1995) [54]

Käser-Hofstetter, F.: Beoordeling van kinder- en jeugdhandschriften, (1955) [2]

Käser-Hofstetter, F.: Intelligentie en handschrift, incl. systematisch overzicht (1960) [9]

Käser-Hofstetter, F.: Balpenschrift (1953) [12]

Katzenstein-Schönfeldt, B.: Kinderhandtekeningen (1979) [20]

Keefter, A.: Hoe het handschrift verbeteren van je kind met autisme (2015) [51]

Keesmaat, H.: ‘Schrijven met de hand stimuleert hersenactiviteit (2019) [94]

Keesmaat, H.: Platform Handschriftontwikkeling wil dat kinderen blijven schrijven: ‘Het stimuleert en ontwikkelt je hersenen’(2024) [134]

Keim, B.: De wetenschap van handschrift (2013) [42 en 123]

Keller, M.: Adresopdrachten van kinderen (1931) [23]

Kelley, O.: Dit soort schrijven zal je hersens sterker maken (2020) [116]

Kelley, R.: Goed schrijven is meer dan een meetbare vaardigheid (2007) [15]

Kellner, O.: Kinderschriften (1925) [7]

Kellner, O.: De bakvis en het lieve meisje (1925) [7]

Kenniscentrum Gezondheid: Development of the Writing Readiness Inventory Took In Context (WRITIC) (2016) [65]

Kenniscgroep Speciaal: Handschriftontwikkeling (z.j.) [121]

Kenniscgroep Speciaal: Kenniskaart Handschriftontwikkeling (2018) [105]

Kenniscgroep Speciaal: Handschriftontwikkeling (z.j.) [135]

Kenniscgroep Speciaal: Handschriftproblemen (z.j.) [135]

Kennislink: Linkshandigen hebben echt andere hersens dan rechtshandigen (z.j.) [106]

Kennisnet: Waar moet ik rekening mee houden bij het kiezen van (digitale) leermiddelen? (2018) [80]

Kenney, J.: Onderzoek toont aan dat linkshandigen waarschijnlijk slimmer zijn dan rechtshandigen (2018) [82]

Kerkhoff, G., e.a.: Aangepaste pengreep bij schrijverskramp (2006) [118]

Kerstens, B.: Handschrift/schrijven met de hand wordt cultureel erfgoed (2019) [90]

Keijzer-Rus, P.: Schoolrijpheid in beweging (2015) [67]

Keung Hui, T. & Poe, K.: Wet wilde eisen dat N.C.-scholen cursief schrijfonderwijs geven (2013) [41]

Kgobotlo, B.: Waarom handschrift nog altijd belangrijk is in de eeuw van de techniek (2021) [122]

Khalid, P.I., e.a.: Het gebruik van schrijfgeregels in de eerste klas om kinderen te helpen herkennen die risico lopen op schrijfproblemen (2010) [138]

Khanna, M.: Kinderen die met de hand schrijven leren sneller, onthouden meer dan kinderen typen (2020) [112]

Khanna, M.: Schrijven met de hand helpt leren van talen beter, i.p.v. typen (2021) [112]

Kiefer, M.: Schrijven of typen? De invloed van oefening die gebaseerd is op schrijven of typen bij de uitvoering van lezen en schrijven bij kleuters (2015) [66]

Kiefer, M., c.s.: Schrijven met de hand in het digitale tijdperk (2016) [114]

Kienzle, R.: “Graphologie der Schülerschrift und der Kinderzeichnung” (ca. 1949) [3]

Kijk-redactie: Computer kan handschrift foutloos maken (2016) [146]

Kiley, Ch.: Ontwikkelingsverloop van schrijfvaardigheden (2016) [122 en 126]

Kirk, B.: Schrijven gezond en wel in lokale districten (2013) [38]

Kirkland, J.: Enquête: 9 van de 10 geven de voorkeur aan handgeschreven berichten tijdens de feestdagen (2021) [115]

Kirschner: Waarom handschrift nog steeds belangrijk is in een digitale wereld (2025) [143]

Kirschner, P.: Typen of schrijven? (2015) [72 en 108]

Kirst, S.: Van oorlogsrüines tot veranderend Syracuse: Sig Snyder en cursief handschrift als muziek (2013) [37]

Klaassen, B.: Handschrift hulp (2017) [76]

Klaassen-Poyck, B, e.a.: Waarom leren we kinderen nog schrijven met verbonden schrift (2019) [85]

Klaassen-Poyck, B.: Dit zijn mijn letters! (2016) [87]

Klages, L.: Schriften van jongeren – 13-jarige geestelijk achtergebleven jongere (1954) [6]

Klamer, R.: Blijf investeren in handschrift ook na groep 4! (2017) [74]

Klass, P.: Waarom schrijven met de hand nog steeds belangrijk is in de tijd van het toetsenbord (2016) [61]

Klass, P.: Over de linkerhand – antwoorden zijn niet makkelijk (2011) [85]

Klassenpost: Primeur Klassenpost “Wie schrijft die blijft” (2017) [68]

Klassenpost: Leerlingen Curaçao en Nederland wisselen brieven uit (2018) [85]

Klein, F.: Overzicht voor kindergrafologie (2007) [26]

Klein, F.: De psychologie van het handschrift van het kind (2007) [80, 103]

Klein, F.: Tabellen voor kindergrafologie (2007) [80]

Klein, K.: Cursief schrijven: Een nuttig middel met nalatenschap (2013) [41]

Klein, P.D.: Hoe leer je schrijven aan kinderen van groep 3: nieuwe strategieën voor leerkrachten en ouders (2012) [124]

Klemm, B.: Leerlingen die e-communiceren krijgen lagere cijfers (2013) [42]

Klemm, W.: Wat leren van cursief voor je brein betekent (2013) [38 en 41]

Klemm, W.: Een intelligente nieuwe manier om cursief aan te leren (2015) [51]

Klemm, W.: Waarom schrijven met de hand je slimmer maakt (2013) [84]

Klinkenberg, C.: Schrijfles op de Katholieke Pabo Zwolle (2019) [88]

Klosinski, W.: Ontwikkelingsfasen en kenmerken van het schriftbeeld (2010) [52]

Klosinski, W.: Leeftijd en bewustzijnsontwikkeling in het handschrift (z.j.) [129]

Knapp, M.: Cursief handschrift – Zou het ons iets kunnen schelen als het verdwijnt? (2012) [127]

KNGF Evidence Statement: Verschillen tussen het leren van blok- en verbonden schrift (2011) [94]

Kniese, A.: De voordelen van schrijven op papier (2012) [134]

Knirim, J.: Het handschrift als hulpmiddel bij de opvoeding (z.j.) [20]

Knopp, J.: Schrijfonderwijs en karakterontwikkeling (ca. 1951) [15]

Knopp, J.: Kijk naar je kind (ca. 1951) [15]

Knopp, J.: Onderzoek van kinderschriften in het bijzonder (ca. 1951) [15]

Knopp, J.: Puberteitsverschijnselen (ca. 1951) [15]

Knudson, P.: Leren Schrijven (2019) [94]

Kobe University: Japanse kinderen leren schrijven via ritme (2017) [119]

Koenke, K.: Handschriftonderwijs: Wat weten wij? (1986) [101]

König, S.: Waartoe nog handschrift leren? (2019) [96]

Konnikova, M.: Wat verloren gaat als schrijven verdwijnt (2014) [45]

Konnikova, M.: Wie schrijft onthoudt beter (2014) [142]

Koopman, E.: Leren schrijven is belangrijk (2014) [53]

Kooijman-Thomson, E.: Wat schrift bijdraagt aan leesbaarheid: Identificatie en regelmaat, deel 1 (2021) [115]

Kooijman-Thomson, E.: Wat schrift bijdraagt aan leesbaarheid: Orde, deel 2 (2021) [115]

Kooijman, E., c.s.: Kijkwijzer/observatie, schrijfles door de leerkracht (2011) [139]

Kooten, F. van, Spieker, E.: Letterlust (2003) [91]

Korducki, K.M.: De dood van het handschrift is zwaar overdreven (2025) [149]

Korff, E.: Schrijfvaardigheid als voorwaarde voor het bepalen van een handschriftstijl (1966) [27]

Kossen, E.: Roep om pen en papier (2023) [128]

Koster, M.: Een brief naar je hart: Hoe haal je goede cijfers voor schrijven (2014) [46]

Kotenko, J.: Kunnen pen en papier overleven in een wereld van touchscreens en tablets? (2013) [69]

Koziel, A.: Schrijven over de meisjestijd: Waarom handschrift zoveel voor me betekent (2025) [144]

Krahl, M.: Lezen door schrijven (Jürgen Reichen) (2007) [33]

Krepel, A. & Schenke, W.: Welke aanpak en middelen leiden tot duidelijker schrijven voor het vak rekenen voor leerlingen met visueel-motorische en visueel-ruimtelijke problemen? (2022) [117]

Kreulen, E.: Ook schrijftherapie kan kind van trauma afhelfen (2017) [73] [83]

Kreuter, S.: Verlies van het handschrift: Slecht voor het verstand (2017) [83]

Kroncke, A.: Slecht schrijven bij kinderen (2022) [128]
 Kroon, L.A. de, c.s.: Gelijktijdige geldigheid en onderscheidend vermogen van Nederlandse prestatie-gerichte tests bij kinderen van 5 tot 6 jaar (2019) [101]
 Kroontjespen, De: Argumenten voor het behoud van handschrift (2001) [76]
 K2-Publisher: Zandtafel bevordert meer dan fijne motoriek alleen (catalogus) (2013) [46]
 Kruiswijk, J. c.s.: Schrijfkramp, een lastige en nog vaak miskende vorm van focale dystonie (ca. 2000) [87]
 K2-Publisher: Nieuw: Letters met richtingpijlen (2012) [51]
 Kuenen, J.: De bijdrage van beeldend vormen aan fijne motoriek en schrijfvoorwaarden (2019) [93]
 Kuenen, D.: Met de hand schrijven ontwikkelt meer dan alleen schrijven (z.j.) [109]
 Kühn, Chr.: Studies over het handschrift van kinderen op verschillende touchscreentechnologieën (2023) [133]
 Kumar: De kracht van de pen: Hoe de pen sterker is dan het zwaard (2018) [124]
 Kümmell, R.: Onderzoek naar dyslexie in het schrift van jongeren (1982) [9]
 Küng, S.: Het nieuw basisschrift – een kritische visie (2010) [21]
 Kuprian, F.: De schoonschrijfgroep (1959) [13]
 Kurtz, L.: Leren schrijven en kenmerken van disfunctioneel schrift (2008) [114]
 Kurtz, L.: Oudere leerlingen en schrijfproblemen (2008) [114]
 Kurtz, Sh. en M. Lester: Handschrift van kinderen en jonge volwassenen (1986) [4]
 Kurtz, Sh. en M. Lester: Het beoordelen van kinderschrift (1986) [18]
 Kurtz, Sh. en M. Lester: Kinderstress (1986) [57]
 Kurzmann, E.: Het goede handschrift van het kind (1931) [12]
 Kwast, F.: Leer kinderen zelf te verwoorden hoe het beter moet (1999) [134]
 Kysilko, D.: Het debat over handschrift (2012) [41]

Laan, C. van der: Een handschrift om je voor te schamen (2019) [94]
 Labee, Ch.: Brain Balance Teenage Journal (2023) [130]
 Lai, G.: We zouden allemaal weer met de hand moeten gaan schrijven (2025) [146]
 Laje, M. del: Agressie in het leven van onze kinderen (2008) [24]
 Lakshmin, D.: Een 10-jarige schreef dit sterke gedicht over leven met autisme (2016) [59]
 Lam, M.: Handschrift en geslacht (2023) [132]
 Lambert, J.: Waarom met de hand schrijven beter is dan typen om na te denken en te leren (2024) [136]
 Lambracht, S. & Heissmann, S.: Waarom nog analoog schrijven met de hand in een gedigitaliseerde wereld? (2025) [142]
 Lambracht, S. & Heissmann, S.: Schrijven begint in het lichaam – niet op papier (2025) [145]
 LAMY: Grote emoties bij schrijven. Handschrift is goed voor je (z.j.) [117]
 LAMY: Spannende vragen, duidelijke antwoorden (z.j.) [117]
 Landsmann, L.: Schrijven blijft belangrijk voor kinderen (2014) [56]
 Langereis, S.: Het schrijven met de hand ten tijde van Desiderius Herasmus Rotterdammensis 2013 [110]
 Lapietra, M.: Waar leven we (2011) [27]
 Larsson, N.: Pen op papier zetten: de scholen koesteren liefde voor het geschreven woord (2018) [96]
 Laufs, U.: Schrijven met links (1996) [23]
 Lawrence, S.: Denk aan de P's en Q's, Handschrift is verre van verouderd (2012) [33]
 Layton, J.: Is cursief achterhaald? (2009) [66]
 Lazzari, S.: Problemen in de adolescentie: ervaringen en onderzoek (2009) [17]
 Leamon, K.: De verloren kunst van het schrijven (2022) [124]
 Learning Corner: Sterft het handschrift uit? Waarom te weinig schrijven impulsief gedrag en hoge emoties kan veroorzaken (2016) [106]
 Leclercq Backes, K.: Cursief doodmaken is de geschiedenis doodmaken (2013) [42]
 Leclercq Backes, K.: Schrijftherapie – een weg naar autonomie van het kind (2013) [38]
 Leclercq Backes, K.: Doelen, methoden en resultaten van grafotherapie (2014) [45]
 Leclercq Backes, K.: Dag van National Handwriting Association: nieuwe ontwikkelingen op schrijfgebied (2018) [82]

Leclercq Backes, K.: Is het terecht om uit motorische schrijfstoornissen verschillende conclusies te trekken? (2018) [83]

Leclercq Backes, K., c.s.: Herkennen van dysgrafische schriftkenmerken (2019) [90]

Ledohowski, L.: Schrijfonderwijs in hybride klassen (2025) [142]

Lee Hotz, R.: Kan schrijven je slimmer maken? (2016) [59]

Lee, A. van der & Stoep, J.: Wie schrijft, die blijft (2022) [135 en 147]

Lee, A.S., c.s.: De basisprincipes van het handschrift opnieuw bekijken vanuit een interdisciplinair kader (2022) [137]

Leeuwen, S. van, e.a.: Liefde voor het schrift (2020) [99]

Lefébure, L.: Lees verwonder ... en schrijf! (2022) [143]

Left-Handers Club: Schrijven met de hand: Informatieblad van vereniging voor linkshandigen (z.j.) [93]

Legemaat, M.: Aan de salg met handschriftonderwijs – Over het belang van leren schrijven met de hand (2019) [113]

Legierse, L.: Zwart op wit – reactie op analyse (2012) [36]

Legrün, A. en D. Gramm: Schriftgrootte en pensoort (1957) [2]

Legrün, A.: Invloed en nawerking van een schrijfmethode maatregel (1969) [7]

Legrün, A.: Rijpingsspanningen in de schriftontwikkeling (1958) [9]

Legrün, A.: De ontwikkeling van een schriftanalyse (1963) [9]

Legrün, A.: Schriftontwikkeling en -duidelijkheid na de leerplicht (1963) [10]

Legrün, A.: Over de schrijffresultaten van een schoolklas (1953) [12]

Legrün, A.: De pedagogische betekenis van schrijfonderwijs (1977) [21]

Legrün, A.: Vijf schrijfstypen (1977) [21]

Legrün, A.: Schrijffprestaties in de vijfde klas (groep 7) (1965) [22]

Legrün, A.: Een schrift-‘bacil’ overvalt een meisjesklas (1952) [27]

Legrün, A. e.a.: Factoren die leesbaarheid van handschrift beïnvloeden (1977) [112]

Lena, S.: Onderzoek van het handschrift, krabbel en tekening van kinderen ... (1993) [4]

Lenharo, M.: Hoe het leren schrijven de hersenen traint: de wetenschap achter de strijd om het handschrift (2026) [148]

Lensch, A.: Fantasie en integratie (2006) [63]

Leprière, M.: De verloren kunst van het handschrift. Geen dag zonder streek (2009) [146]

Leraar Nederlands Netwerk: Waarom handschrift nog steeds telt (en wat het met je brein doet) (2026) [148]

Lesniak, T. en Legien, M.: Individuele grafische kenmerken in schrift en tekening van 8- tot 10-jarige kinderen (1985) [20]

Lloreda, C.L.: Schrijven kan de hersenverbindingen meer versterken dan typen (2024) [137]

Lesourd, M.: Analyse van het schrift van een 10-jarig meisje (1967) [5]

Lesourd, M.: Gedrags- en functietypes in het kinderhandschrift (1967) [54]

Letts of London: De kracht van handschrift (2022) [137 en 141]

Leveen, S.: De majesteitelijk handgeschreven kaart (2020) [95]

Levine, J.: Wetenschap heeft goed nieuws voor mensen die cursief schrijven (2015) [54]

Levitt, I.: Lezerstip: Cursief schrijven doet er nog altijd toe (2014) [44]

Lewis, R.: Waarom Waldorfscholen schrijfonderwijs geven (2014) [50]

Lexicon Reading Center: Kan technologie schrijfvaardigheid vervangen? (z.j.) [128]

Leydon, S.: Zal cursief schrijven overleven? (2018) [96] [132]

Libelle: Ha lekker thuis – brieven schrijven (2020) [100]

Lightfoot, L.: Schrijflessen brengen de meeste leraren in verwarring (2006) [16]

Limpo, T., e.a.: Testen van effectiviteit bij handschriftinterventies: Inleiding bij het speciale nummer (2018) [99]

Limpo, T. e.a.: Schrijfvaardigheden van hoog niveau: Ontwikkeling van planning en herziening, en hun bijdrage aan schrijfkwaliteit (2013) [103 en 111]

Limpo, L. c.s.: Rol van handschriftonderwijs bij het opleiden van schrijvers (2020) [114]

Lindeman, M.: Het meest gebruikte schrijfmateriaal (1989) [48]

Linders, T.: Ons handschrift verdwijnt door computers en mobieltjes, kinderen kampen met schrijfproblemen (2019) [90]

Lincoln, D.: Schrijven verslaat typen als het gaat om aantekeningen maken in de klas (2020) [106]

Linnell-Olsen, L.: Hoe je kind helpen om het handschrift te verbeteren, 4 valkuilen die leiden tot onleesbaar handschrift en hoe ze te verslaan (2020) [100]

Livni, E.: Toetsenborden worden overschat: Cursief is terug en maakt ons slimmer (2017) [72]

Live Science: Is cursief schrift exit? (2013) [41]

Local Newspaper: Cornerstone Prep student behaalt eerste plaats bij schrijfwedstrijd (2017) [71]

Lockowandt, O.: De validiteit van de interpretatie van handschriften (1992) [6]

Lockowandt, O.: Schrijven en schoolsucces (1980) [9]

Lockowandt, O. en A. Honegger-Kaufmann: Scheppend leren schrijven (1981) [11]

Lockowandt, O. en A. Honegger-Kaufmann: Scheppend leren schrijven, poging tot systematisering (1981 en '82) [11]

Lockowandt, O.: Aanvankelijk schrijfonderwijs en persoonlijk handschrift (1982) [11]

Lockowandt, O.: Leren schrijven – toelichting op artikel “Aanvankelijk schrijfonderwijs en persoonlijk handschrift”, D. Schermer, 2005 [11]

Lockowandt, O.: Stabiliteit van kinderschrift (1992) [31]

Lockowandt, O.: Onderzoekgegevens over kinderschrift (1992) [13]

Lockowandt, O.: Scheppend leren schrijven: Schriften van 10 leerlingen na 3 schooljaren (1982) [51]

Lockowandt, O.: De validiteit van handschriftinterpretaties (1992) [63]

Lockowandt, O.: Schrijfonderwijs op een dieptepunt (1973) [63]

Löffler, M.: Nieuwsgierige kinderen: Hoe wordt geschiedenis geschreven en wie schrijft het? (2021) [109]

Long, C.: Iets voor cursief? (2017) [66]

Longcamp, M., e.a.: Leren via schrijven of typen beïnvloedt visuele herkenning van grafische vormen (2008) [84]

López-Escribano, C, c.s.: Vloeiend handschrift bevorderen voor basisschoolleerlingen: meta-analyse en meta-synthese van onderzoek van 2000 tot 2020 (2022) [121]

Loughlin, S.: Verouderde methode? Cursief schrift hoeft niet langer te worden onderwezen (2011) [27]

Lovett, J.R.: Het plezier in schrijven (2014) [145]

Lowe, Sh./The Vanguard: Afhankelijkheid versus zelfstandigheid (2000) [24]

Lowe, Sh.: Verbeter je leven met schrijftherapie (2011) [26]

Lowe, Sh.: Discussie over schrijven (2011) [27]

Lowe, Sh.: Campagne voor cursief handschrift (2012) [33]

Lowe, Sh.: Wanneer werkt een relatie? (2013) [41]

Lowe, Sh.: Waarom cursief schrijfonderwijs moet blijven (2014) [43]

Lowe, Sh.: Hou je van schrijfbenodigdheden? (2015) [51]

Lowe, Sh.: Amerikaanse schrijfmethoden (2018) [82]

Lowe, Sh.: Van paniek via actie tot heropleving van cursief (2023) [132]

Lowe, Sh.: Cursief is cool en een wedstrijd om het te bewijzen (2024) [134]

Lübke, F.: “We houden vast aan het handschrift” (2018) [101]

Lucas, F.: Nieuw onderzoek ondersteunt het belang van handschriftvaardigheden in het digitale tijdperk (2024) [137]

Lucyteachchildren: Waarom lijken kinderen onrustig en zich te vervelen als ze met de hand schrijven? (2022) [127]

Lucyteachchildren: Wat eerst leren: hoofdletters of kleine letters? (2017) [127]

Lui, S.: Schrijvers vinden manieren om de bedreigde kunst van handschrift nieuw leven in te blazen (2023) [129]

Lüke, A.: Het kinder- en jeugdhandschrift (1991) [1]

Lüke, A.: Echt of onecht, uitdrukking of uitbeelding? (1993) [23]

Lumauig, G.: 8 Redenen waarom schrijven met de hand een belangrijke oefening voor het brein is (2015) [96]

Lunney, C.: Is cursief schrijven aan het verdwijnen? (2020) [125]

Luyckx, L., e.a.: Wat is het effect van digitalisering in het onderwijs op de fijne motoriek van het handschrift? (2016) [98 en 135]

Luyckx, L., e.a.: Welke plaats is er voor handschrift in de nieuwe eindtermen? (2016) [98]

Luijters, S.: Met hand schrijven is goed voor je hoofd: ‘De rest van het leren gaat er ook door vooruit

(2023) [126]

Lynn, D.: Hoe de schrijfsnelheid van kinderen verhogen (2018) [103]

Maathuis, F, c.s.: Over de vulpen (2025) [149]

MacArthur, Ch. A.: Effectief schrijfonderwijs voor leerlingen met leerproblemen (2009) [29]

MacArthur, Ch. A.: Schrijfvaardigheden: Wat op verschillende leeftijden te verwachten? (z.j.) [103]

MacKenzie, B.: Hoe handschrift aanleren – en waarom het ertoe doet (2019) [98]

Mackenzie, N.: De toekomst van handschrift: Wat wij denken (2017) [100]

Mackenzie, N, e.a.: Schrijven analyseren: de ontwikkeling van een hulpmiddel voor gebruik in de eerste leerjaren (2013) [105]

Magalhaes, S., c.s.: Schrijfvaardigheid in het basisonderwijs: onderzoek naar het verband tussen cognitieve en motivationele variabelen (2024) [146]

McGoogan, C.: Wie was Ladislao José Biro, die de balpen uitvond? (2016) [63]

Macario, D.: Moeten kinderen worden gedwongen bedankjes te schrijven? (2013) [95]

Macias, A.: Hier is het bewijs dat cursief leren schrijven je slimmer maakt (2013) [45]

Macribe, S.: De rol van embodied cognitie voor het transformeren van leren (2020) [125]

Macrine, S., c.s.: De rol van embodied cognitie om anders te leren (2020) [101]

Magic Link Handwriting: Het belang van goed handschrift (2020) [96]

Magic Link Handwriting: Slecht handschrift kan leiden tot angst en laag zelfvertrouwen (2016) [131]

Magic Link Handwriting: Waarom cursief handschrift er toe doet? (2019) [131]

Magic Link Handwriting : 15 Voordelen van Magic Link op scholen (2016) [132]

Magic Link Handwriting: 4 van de 10 jongens en 25% van de meisjes van 11 falen bij de vereiste normen bij de nationale tests (2023) [132]

Mair, V.H.: Doet handschrift er nog toe? (2025) [143]

Makken, G.: 23 Januari – Internationale Dag & Week van het handschrift (2017) [66]

Makken, G.: 23 januari – Internationale Dag van het Handschrift (2018) [77]

Makken, G.: 13 augustus – Internationale Linkshandigendag (2018) [82]

Makken, G.: 22 januari: Week van het handschrift (2019) [86]

Makken, G.: 13 augustus – Internationale Linkshandigendag (2019) [91]

Makken, G.: Handschrift: uniek cultureel Erfgoed! (2019) [94]

Makken, G., c.s.: Internationale dag van de Vulpen (2021) [114]

Malberger, L.: Wij vergeten het handschrift (2018) [140]

Malmberg: Nieuwe schrijfmethode: Klinkers (2015) [50]

Malpique, A. & Pino-Pasternak, D.: Om leerlingen effectieve schrijfvaardigheden te laten opdoen, doet handschrift er toe (2017) [77]

Malpique, A.: De bijdragen van schrijfvaardigheid aan het schrijven van tekst op papier en op de computer in de beginjaren (2024) [137]

Malpique, A.: De ontwikkeling van ‘hybride schrijvers’ in het digitale tijdperk ondersteunen (2024) [142]

Malpique, A., c.s.: Uit ons onderzoek blijkt dat kinderen beter schrijven met de hand. Maar ze hebben ook toetsenbordvaardigheden nodig (2024) [143]

Mama, K.: 5x tips om je kind te helpen bij het leren schrijven (2020) [111]

Man, J.: Stel je eens voor: Als wij ons alfabet niet hadden! (2001) [74]

Mangen, A & Velay, J.-L.: Digitaal leren schrijven: overwegingen bij haptisch schrijven (2010) [25]

Mangen, A. & Velay, J.-L.: Waarom schrijven ons slimmer maakt? (2012) [37]

Mangen, A.: Schrijven vs. typen: Invloed op woordgeheugen (2015) [55]

Mangen, A.: Beter leren door schrijven (2011) [62]

Mangen, A. & Balsvik, L.: Pen of toetsenbord bij aanvankelijk schrijfonderwijs? Enkele perspectieven bij embodied cognitie (2016) [97]

Mangen, A.: Welk schrift kan ons over lezen en schrijven vertellen? (2016) [102]

Mangen, A. & Pirhonen, A.: Lezen, schrijven en embodiment (2022) [123]

Mangen, A.: Schrijfwijsen in een digitaal tijdperk (2018) [123]

Mangen, A.: Wat handen ons kunnen vertellen over lezen en schrijven (2014) [124]

Manicaros, H.: Handschriftontwikkeling voor kinderen: gids van een ergotherapeut (2025) [146]

Maniasodoon, A.: Door de oorlog groeit er een generatie op die niet kan lezen en schrijven (2021) [113]]

Manley, E.: Pengeep: Goed nieuws / slechts nieuws? (2011) [27]

Manley, E.: Verslag over de conferentie (2012) [30]

Manley, E.: Kunnen we van Mexico leren? (2012) [31]

Manley, E.: Edda Manley over blokschrift (printing) (2012) [31]

Manley, E.: Schrijfvaardigheid vraagt tijd om zich te ontwikkelen (2012) [33]

Manley, E.: Cursief handschrift sneller dan drukschrift? (2012) [abusievelijk 33 en 34]

Manley, E.: Niet kunnen schrijven – niet kunnen lezen (2012) [33]

Manley, E.: Verzet tegen de trend en behoud van (cursief) schrijven (2012) [36]

Manley, E.: Het beste curriculum voor schrijven op basisscholen (2012) [36]

Manley, E.: Een kort verhaal over handschrift (2013) [40]

Manley, E.: Kinderen helpen hun handschrift te ontwikkelen (2013) [41]

Manley, E.: Handschrift – elders – toen en nu (2014) [45]

Manley, E.: Onderwijzen of niet onderwijzen? Cursief in de klas (2014) [47]

Manley, E.: Hoe de balpen cursief doodde, reactie van Edda Manley (2015) [54]

Manley, E.: Edda Manley over voorbarige Finse berichtgeving (2015) [55]

Manley, E.: Foute letters? Wedstrijd Cursief is cool wil schrijfkunst levend houden (2017) [65]

Manley, E.: Hulp om schrijven bij kinderen te ontwikkelen (2014) [68]

Manley, E.: Waarom schrijfonderwijs noodzakelijk is (2018) [83]

Manley, E.: De invloed van generaties op de komende jaren (2018) [83]

Manley, E.: Een fijne Nationale Dag van het Handschrift (2019) [86]

Manley, E.: Cursief leren schrijven in 4 dagen! (2020) [100]

Manley, E.: Wat doet schrijven met mijn brein? (z.j.) [110]

Manley, E.: Schrijven op tweesprong (2022) [115]

Manley, E.: Goed nieuws voor voorstanders van met de hand schrijven (2023) [125]

Manley, E.: De terugkeer naar cursief – hoe dingen in één dag kunnen veranderen (2023) [130]

Manley, E.: Cursief herleeft in de VS en Canada (2024) [134]

Manley, E.: Blokschrift en/of cursief – Stand van zaken in de USA (2024) [136]

Manley, E.: Optimistisch over voortbestaan van handschrift (2024) [138]

Manley, E.: De toekomst kan niet zonder ons cultureel erfgoed handschrift (2024) [140]

Manon: Een les over snel en netjes schrijven in groep 7 (2001) [47]

Mansor, E.V.: Evaluatie van kleuters die schrijven op papier en tablet (2014) [142]

Marano, G.: De neurowetenschap achter schrijven: Handschrift versus typen – wie wint de strijd? (2025) [145]

Marcos, C.: Remedial teaching programma (z.j.) [119]

Marcus, J.: De terugkeer van handschrift. Hoe cursief, met sociale en cognitieve voordelen in zich, de jongste fetisj werd van de analoge authenticiteitsopvatting (2019) [100]

Marcuse, I.: Hoe afwijkingen bij het opgroeiende kind tot frustratie leiden (1969) [10]

Mario, M. di: Het grote debat: heeft handschrift nog steeds een functie in het hedendaagse onderwijs? (2024) [146]

Markee, A.: Helpen van kinderen met schrijfproblemen: Curtis gaat de strijd aan met een dexball (2010) [26]

Marnell, L.: Leesbaar schrijven (2001) [15]

Marnell, L.: Onleesbaar schrift (z.j.) [15]

Marr, D. en S. Cermak: Consistent handschrift bij beginnende leerlingen (2003) [22]

Marr, D. & M.-M. Windsor & S. Cermak: Schrijfvaardigheid: Taalbegrippen en visuomotorische vaardigheden in het kleuterjaar (2004) [87]

Marreveld, M.: Schrijven NL-team lanceert nuchtere aanpak voor een beter handschrift (2026) [149]

Marskramer: Nieuw spel in de Week van het Handschrift (2020) [95]

Marso, S.: Schrijven met de hand: De positieve voordelen voor je kind (2015) [120]

Masclé, D.: Drie manieren om je kind het alfabet te leren (2006) [16]

Mathews, G.: Waarom schrijven met de hand vandaag de dag nog steeds zo belangrijk is, volgens de wetenschap (2022) [126]

Matthews, K.: Cursief schrijven ziet wedergeboorte in schoolonderwijs (2017) [68]

Matthews, K.: Cursief maakt comeback in Amerikaans onderwijs (2017) [77]

Matias, A.R., e.a.: Meten van handschriftstabieliteit versus contextvariabelen (2017) [69]

May, C.: Een leergeheim: Maak geen aantekeningen met een laptop (2014) [74]

May, P.: Ervaringen met schrijftherapie bij jonge kinderen (2001) [18]

Mayer, C, c.s.: Pen of keyboard? De invloed van het schrijfmedium op de lees- en schrijfpredaties van kleuters (2017) [76]

Maslen, G.: Schrijven in trek (2009) [17]

MAX Vandaag: Waarom schrijven met de hand nog altijd belangrijk is: 5 voordelen (2023) [144]

Maylan, Ch. E.: Rechts en links, Een psychoanalytische beschouwing (1930) [10]

McAllen, A.: De letters aanleren als beelden (2008) [120]

McBride, W.: Onderwijs geven aan geslachtsverschillen (ca. 2007) [53]

McCarroll, H., c.s.: Heeft schrijfonderwijs een plaats in de onderwijsdag? De relatie tussen handschriftkwaliteit en schoolsucces (2017) [139]

McCormack, G, & Jefferson, R.: Ontwikkeling van hand en handschrift (2024) [136]

Macdonald, N.: Redden van de uitstervende schrijfkunst? (2025) [144]

McFarland, E. & Cavegn, T.: Schrijven bij Montessori: Waarom wij cursief aanleren i.p.v. blokschrift (2015) [56]

McFarland, E.: Het belang van schrijven: Hoe materialen van Montessori schrijven ondersteunen. (2015) [56]

McGowan, M.: Keyboarden deed de beste schrijver de das om (2005) [17]

McKnight, K.: Dit is wat je handschrift over je persoonlijkheid zegt (z.j.) [117]

McLean, P.E.: Een pleidooi voor handschrift (2010) [119]

McManus, C.: Over (a)symmetrie, brein, links- en rechtshandigheid en schrijven (2003) [54]

McMaster, E.: Schrijven in 2015: Kernactiviteit voor basisschoolkinderen in de klas? (2016) [84]

McNaughton-Cassill, M.: Moeten we het einde van het handschrift betreuren? Een mooie kunstvorm, maar niet noodzakelijk (2023) [128 en 146]

McNichol, A. en Nelson, J.: Blokschrift omdat verbonden onleesbaar is (1991) [14]

McNichol, A.: Positieve tekens in het schrift van 5-11- en 10-19-jarigen (1993) [15]

McNichol, A.: 25 Nuttige schrijftips (2009) [19]

McNichol, A.: Grafologie en onderwijs (1994) [57]

McNichol, A, e.a.: Schrijven – dagboeken – therapie – rustig en beter schrijven (2009) [69]

McNichol, A.: Verborgene boodschappen in het schrift van kinderen (1993) [88]

McPhee, M.: Waarom ik (nog steeds) een notebook bij me heb (2020) [116]

McVay Abbott, A.: Moet cursief op school worden onderwezen? (2013) [41]

Meadow, O.: 12 Redenen waarom handschrift belangrijk is (z.j.) [95]

Meadows, J.: In wetsvoorstel wordt cursief schrijven geëist in scholen Illinois (2017) [69]

Mechner, J.: Waarom ik gewoon schrijf (2013) [41]

Mecklenburg, W.: Persoonlijkheid, die zich op papier uitbeeldt (2019) [87]

MedicalXpress: Handschrift (2022) [119]

Medimorec, S.: Effecten van disfluency bij schrijven (2016) [84]

Medina, R.: Cursussen! Wat gebeurde er met cursief schrijven? (2015) [56]

Medwell, J., e.a.: Wat is gebruik van handschrift? (2017) [73]

Medwell, J., e.a.: Een vergeten taalvaardigheid? (2010) [84 en 134]

Medwell, J, c.s.: Wat is het nut van schrijven met de hand? (2017) [96]

Medwell, J.: Zes manieren om het schrijven van kinderen te stimuleren (2018) [96]

Medwell, J. & Wray, D.: Schrijven met de hand – een vergeten taalvaardigheid? (2008) [102]

Medwell, J. & Wray, D.: Schrijven met de hand – Wat weten we en moeten we weten? (2007) [112 en 122]

Medwell, J.: Wat moeten we beoordelen bij schrijfbeginners? (2008) [139]

Meer, A. van der, c.s.: Slechts drie vingers schrijven, maar het hele brein werkt: Is de pen machtiger dan het woord? (2015) [70]

Meer, A. van der: Waarom schrijven met de hand kinderen slimmer maakt (2020) [107]

Meer, A. van der, c.s.: Schrijven, niet typen, leidt tot wijdverbreide hersenverbindingen (2024) [134]

Meester MAX: Dag van het handschrift 2026: De kracht van het schrijven met de hand (2026) [148]

Meeuwssen, M.: Marieke krijgt schrijfles op de pabo: ‘Dolblij, want ik krijg een tweede kans op een leesbaar handschrift’ (2021) [109]

Megens, M.: Kletsschrift: Praten met de leerkracht (2019) [134]

Meghana: Waarom is ieders handschrift anders? (2024) [147]

Meijden, H. v.d., & c.s.: Met blindtypen beter spellen en stellen op de computer (2015) [65]

Meijden, H. v.d., & c.s.: De weg van schrijven met de hand naar typen (2023) [131]

Meijer, A.: De magie van lijstjes maken (2016) [65]

Meijles, S.: Waarom schrijven met een pen creatiever is (2012) [55 en 87]

Meister, L.: Hoe motiveer ik mijn kind voor schrijven? (z.j.) [103]

Melamed, S.: Pubbrieven: sociale terugkeer naar toen pen en papier elkaar in een café ontmoetten (2014) [48]

Melanie/Quest: Handlezen – Waarom nog een brief of kaartje schrijven? (2020) [104]

Meloun, J.: Schriften en tekeningen van kinderen (1932) [15]

Méndez, L.: De enige vaardigheid die Gen Z verliest, een die mensen al 5.500 jaar hebben (2025) [142]

Mephisto 97.6: Onderschatte potenties van het handschrift (z.j.) [91]

Mercator Instituut: Heeft het handschrijven voordelen tegenover het schrijven met het toetsenbord? (2019) [101]

Merritt, T.: Waarom ben je niet linkshandig? Een geneticus vindt aanwijzingen bij kangoeroes en in winkelcentra (2018) [84]

Mertens, E. von: Opvoeding en beroepskeuzeadvies (1953) [6]

Mertes, A.: 8 Redenen waarom je dingen nog steeds met de hand moet opschrijven (2022) [118]

Meulen, M. v.d. & Hesemans, L.: Is handschriftonderwijs nog een vak van de toekomst? (2019) [95, 97]

Meulenbroek, R.G.M. & Van Galen, G.P.: Bewegingsanalyse van herhaald schrijfgedrag bij kinderen in groep 3, 4 en 5 van de basisschool (1986) [84]

Meulenhoff/Ooievaar: Schrijven en nostalgie, uit: De mooiste van de klas, 2001 [23]

Meyer, A.: Onze kinderen worden dom, omdat zij niet kunnen schrijven (2017) [75]

Meyer, G. en Schneickert, H.: Individuele vormgeving (1925) [20]

Meyer, M.: Het blokschrift (Skript-Schrift) (1955) [5]

Meyer, L.: Kinderschrift – open/gesloten, groter/kleiner (1918) [55]

Meyer, R.W.: Linkshandig? (2004) [58]

Meyer, M.: Het script-schrift (1955) [85]

Michaels, G., e.a.: Handwriting Analyst Report: schrijfmethode Zaner-Bloser (2008) [83]

Middag, G.: De taal van ... Potlood en papier (2017) [75]

Middelkoop, M, Heuvel, C. v.d.: We schrijven steeds minder met de hand, maar het blijft wel belangrijk (2019) [91]

Midling, A.S.: Waarom schrijven met de hand kinderen slimmer maakt (2020) [105]

Mierlo, M. van & Natzijs, M.: Goede leerkracht, goed handschrift (2004) [104]

Mijuk, G.: Het handschrift verkommert (2015) [68]

Miller, M.: Cursiefclub tracht schrijven levend te houden (2013) [62]

Miller, V.: Onderzoekers van de Universiteit van Iowa hopen op winst uit cursieve staatsnormen (2024) [138]

Millner, C.: Schrijven beïnvloedt denken (2013) [43]

Mings, U.: Verdwijnt het handschrift? (2012) [38]

Ministère de l 'éducation nationale: Kleuters ontdekken relaties tussen mondeling-schriftelijk en klank-letter (2015) [141]

Mishra, B.K.: Pandemie eist z'n tol van het handschrift van kinderen (2021) [116]

Mishra, N.: De verloren kunst van het handschrift: De betekenis ervan herontdekken en een heropleving bevorderen (2023) [131]

Miss Jaime: Combineren van handschrift en spel (2020) [106]

Mittelbayerische Zeitung: Hoe belangrijk is het eigen handschrift? (2019) [92]

Mojet, J.W.: Uitgangsschrift: cursief-verbonden of blokschrift (1989) [58]

Moisse, K.: Linkshandigendag: De wetenschap van de linkshandige (2012) [34]

Molenaar, E.: De 7 geheimen van schrijven met de hand (2017) [71]

Mollink, M., e.a.: Verbetering van het handschrift door multisensorische oefeningen (2018) [92 en 95]

Molloy, D, e.a.: Moeten we kinderen verbonden lerenschrijven? (2017) [75]

Monchy, M. de: Dit zegt je handschrift over je karakter (2017) [69]

Moneycontrol: Kan het handschrift overleven, en doet het er toe? (2021) [131]

Montag, M.: Gouverneur Shapiro ondertekent een verplichting voor het gebruik van schrijffletters op scholen in Pennsylvania (2026) [148]

Montesinos-gelet, I.: De effecten van manuscript, cursief of manuscript-/cursiefstijlen op de schrijf-ontwikkeling in leerjaar 2 (2012) [104]

Montesquieu, F. de: Kernpunten bij het onderzoek naar schrijfproblemen (2011) [26]

Montessori, M.: Voorbereidende schrijf oefeningen (2007) [111]

Montessori Services: Cursief handschrift in de 21^e eeuw – Zal cursief handschrift blijven bestaan? (2013) [147]

Montessorium: De kwestie cursief (2015) [52]

Montgomery, D.L De bijdrage van schrijf- en spellingremediëring om dyslexie te boven te komen (2012) [96]

Montravel, J. de: Waarom brieven schrijven altijd gepast is (2023) [130]

Mon-Williams, M.: Leren schrijven gaat meer over hersentraining dan over cursief schrift (2016) [95]

Moonen, E.: Losse letters zijn moeilijker (z.j.) [71]

Moore, M.: Uiteenzetting over blokschrift (1996) [18]

Moore, M. & Neal, J.: Voordracht over basale handschriftanalyse (2005) [49]

Moore, M.: Voordracht over handschrift – introvert / extrovert (2017) [69]

Moorman, W.: Onderwijscommissie Indiana keurt cursief schrijven goed (2013) [36]

Morales, N, e.a.: Een vergelijking tussen de effecten van schrijven versus typen bij geheugen en begrip bij 11^e jaars studenten in het schooljaar 2015-2016 (2016) [92]

Moretti, G.: Moretti zag meer in kinderhandschrift (2012) [85]

Morin, A.: 6 multisensorische technieken om te leren schrijven (z.j.) [120]

Morin, M.-F.: Schrijfvaardigheden bij het begin van groep 3 (2014) [46]

Morin, M.-F.: De effecten van manuscript, cursief of manuscript op de schrijfontwikkeling in het tweede jaar (2012) [81]

Morning Shift Podcast: Illinois stemt in met cursief (2018) [81]

Moss, D.: Is cursief schrijven nog relevant? Een cursieve terugblik tijdens Nationale Handschriftdag (2025) [143]

Most, B.: Jonge kiezers in Pierce County zien hun stembiljetten aangevochten vanwege slecht handschrift (2025) [144]

Mottart, A., e.a.: Schrijfparels bij conferentie over onderwijs Nederlands (2018) [84]

Moyer, L.: Mijlpalen in ontwikkeling voorafgaand aan schrijven en schrijfvaardigheden (2019) [99]

Muckenschnabel, W.R.: Schriftkenmerken en hun betekenis (1964) [9]

Muckenschnabel, W.R.: Begaafdheden in de individuele ontwikkeling (1964) [9]

Muckenschnabel, W.R.: Ruimtesymboliek en richtingskwaliteiten (1968) [9]

Muckenschnabel, W.R.: Zijn er persoonlijke kinderhandschriften? (1964) [19]

Muckenschnabel, W.R.: Wat het handschrift verraadt (1980) [54]

Mueller, P.A.: Maak aantekeningen met de hand om langer te onthouden (2014) [45]

Mueller, P., e.a.: De pen machtiger dan toetsenbord – Voordelen van schrijven boven typen (2014) [84 en 127]

Mulder, D.: Hoe scholen voorzien in het beste van 2 werelden (schrijven en Snappet) (2017) [76]

Mulder, K.: De leerkracht is oké!? Wat de onderbouwleerkracht wel niet doet aan schrijven (bachelor studie) (2012) [88]

Mullaley, R.: Velen zijn geschokt dat leerlingen ... geen schrijfonderwijs krijgen, maar is het nodig? (2018) [83]

Muller, F.: ‘Met de hand schrijven is fitness voor de hersenen’ (2018) [77]

Muller, F.: ‘Met de hand schrijven is fitness voor de hersenen!’ (2018) [91]

Muller, F.: Waarom het erg is dat we steeds minder vaak de pen pakken: ‘Schrijven is hersengymnastiek’ (2023) [128]

Müller, W.H./Enskat, A.: Leer- en oefenvoorwaarden voor schrijven (1973) [48]

Müller, W.H./Enskat, A.: Eerder onderzoek naar kinderhandschrift (1973) [60]

Mulshine, P.: Het schrijven in opspraak: Scholen moeten weer cursief aanleren (2019) [97]

Mulvahill, E.: Onderzoek laat enorme voordelen van het leren van cursief zien, maar de meeste staten eisen het niet (2019) [102]

Mustich, E.: 21 Liefdesbriefjes zoals alleen kinderen die kunnen schrijven (2014) [43]

Naaijken, E.: ‘Leerlingen onthouden meer als ze met de hand schrijven’ (2017) [73]
 Naaijken, E.: Onjuiste informatie Dekker over onderzoek handschrift kinderen (2017) [73]
 Nalewicko, J.: Nieuw font helpt dyslectici lezen (2011) [29]
 Namm, E.: Volgorde waarin schrijfvaardigheid zich ontwikkelt bij kinderen (2008) [17]
 Nanda, A., e.a.: Waarom een handschrift belangrijk is (2025) [144]
 Nanos, J.: Vreemde liefdesaffaire van millennials met wenskaarten (2016) [61]
 Napa, C.: Is cursief schrijven dood? (2019) [126]
 Napier, A.K.: De heropleving van het schrijven op papier (2020) [127]
 Napier, A.K.: Wedergeboorte van het briefschrijven (z.j.) [131]
 Natal, A.R.: Schrijven: Hand en papier óf toetsenbord en scherm, abstract (2015) [94]
 Natal, A.R.: Schrijven: Hand en papier of toetsenbord en scherm, 7 studies met kinderen (2015) [94]
 Nationaal Schoolmuseum: De ontwikkeling van het schrift en nu zelf aan de slag ...! (1999) [111]
 Nationale Onderwijsgids: Is de schrijfvaardigheid van kinderen echt zo slecht? (2017) [72]
 Nationale Onderwijsgids: Grote zorgen over schrijfvaardigheid van kinderen (2017) [72]
 Nationale Onderwijsgids: Meerderheid Nederlanders schrijft niet aan elkaar zoals op basisschool is aangeleerd (2017) [72]
 Nationale Onderwijsgids: Maak kans op een uniek ‘Back to School’ verrassingspakket voor linkshandigen (2017) [72]
 Nationale Onderwijsgids: Betere motoriek bij kinderen die vaak tablet gebruiken (2016) [72]
 Nationale Onderwijsgids: Grote zorgen over schrijfvaardigheid kinderen (2017) [78]
 Nationale Onderwijsgids: Heeft leren schrijven nog wel zin? (2017) [78]
 Nationale Onderwijsgids: ‘Handschrift moet als traditie op lijst immaterieel erfgoed’ (2018) [81]
 National Handwriting Association (NHA): Waarom schrijven belangrijk is? (2010) [24]
 National Handwriting Association (NHA): Over schrijfmoelijkheden (2010) [24 en 78]
 National Handwriting Association (NHA): Nathan – 9 jaar – krijgt schrijfhulp (2018) [78]
 National Handwriting Association (NHA): Daisy vond schrijven moeilijk (2018) [78]
 National Handwriting Association (NHA): Waarom is schrijven met de hand belangrijk? (2020) [97]
 National Handwriting Association (NHA): Gevalstudie EL – 10 jaar (2010) [97]
 National Handwriting Association (NHA): Handschriftonderwijs in een notendop (2020) [106, 117]
 National Handwriting Association (NHA): Waarom is handschrift belangrijk? (z.j.) [117]
 National Handwriting Association (NHA): Een motiverende, leuke benadering om handschriftvaardigheid te ontwikkelen (2023) [126]
 National Handwriting Association (NHA): Een leuke, motiverende benadering van schrijfvaardigheid (z.j.) [141]
 National Handwriting Association (NHA): Handschriftonderwijs in een notendop (2024) [141]
 National Health Service Choices: Maakt typen leren lastiger? (2001) [49]
 National Literacy Trust: Het schrijven van kinderen en jongeren in 2021 (2021) [117]
 National Literacy Trust: Uit ons laatste onderzoek blijkt dat kinderen een schrijfcrisis hebben (2024) [140]
 National Pen: De pen is machtiger dan het toetsenbord (2019) [99]
 National Pen: De voordelen van schrijven versus typen (2016) [135]
 National Stationary Week: Van school tot werkplek neem je de mooiste pen mee? (2015) [52]
 National Strategies: Handschriftontwikkeling (2009) [119]
 Natzijs, M.M.: Balpen of vulpen? (1981) [75 en 105]
 Natzijs, M.M.: Meervoudige intelligentie (z.j.) [112]
 Nederlands Jeugdinstituut: Writejunior is een schrijftherapie voor 4-18-jarigen (z.j.) [133]
 Neergaard, L.: Waarom je rekengeheugen ertoe doet (2014) [47]
 Neuber, A.: Leren schrijven is nadoen (1991) [24]
 Neuber, A.: Van vermoedens tot systematisch onderzoek (1991) [24]
 Neuhaus-Siemon, E.: Van krabbelen naar schrijven (1984) [83]
 Neuro Net Learning: Handschriftonderzoek (ca. 2014) [100]
 Neuroscience: Handschrijven vergroot de connectiviteit en het leren van de hersenen (2024) [135]
 News.com: Is het met cursief in de klas gedaan? (2013) [40]

News4teachers: Moet het handschrift op school, ondanks digitalisering, nog worden onderwezen? Taalwetenschappers: Schrijven met de hand blijft belangrijk! (2019) [102]

Nezos, R.: Beoordelingsproces van kinderschrift (1993) [6]

Nezos, R.: Aanvullende opmerkingen over kinderschrift (1993) [7]

Nezos, R.: Kinderschriften (1993) [13]

Nezos, R.: Hoe beoordeel jij het handschrift van een kind? (1999) [40]

Nezos, R.: Kinderen in hun handschrift (1986) [41]

New York Times: Schrijven verliest terrein (2014) [46]

NHS Foundation Trust: Drie topics bij het leren schrijven met de hand (2019) [99]

Nichol, D.: Schrijven is een fundamenteel recht (2013) [37]

Niemeyer, G.: De wijze waarop we schrijven (2020) [124]

Niels, R., e.a.: Nieuwe methode om zwak handschrift te onderzoeken (2010) [48]

Nieuwenhuis, C., c.s.: Een historisch onderzoek naar schrijfmethoden (2017) [67]

Nitsch, D.: Handschrift moet hierom blijven – hier zijn 10 redenen (2019) [121]

Nguyen, N.: Het handschrijfwerk (2021) [114]

Nijhuis-van der Sanden, R.: Linkshandige schrijvers moet aangeleerd worden onderlangs te schrijven (2017) [69]

Nikas, T.: Leerkracht vroeg haar leerlingen wat zij wilden dat zij over hen zou weten (2016) [58]

Nimmo, A.: Kinderschrift – hoeveel onthult het over hun potentie of misschien angsten (2013) [42]

Nissen, J.: De wetgever van Michigan wil cursief terugbrengen in het curriculum van openbare scholen (2023) [129]

NN: Welsprekend handschrift (z.j.) [99]

Nix, H., e.a.: The Write Stuff: Zesdeklassers van Hanceville blinken uit bij nationale cursiefwedstrijd (2017) [69]

NMSI: Schrijven is belangrijk voor e-learning (2014) [61]

N.N.: Gedicht ‘Schrijven’ – kinderen schrijven in dagboek – schrijven is goed voor een mens [19]

N.N.: Ook al een Blackberry-duim? (2015) [66]

Noftle, S.: 8 verrassende voordelen van cursief schrijven (2024) [147]

Nonaka, T.: Japanse kinderen leren schrijven (2017) [71]

Nooijen, M.: Jippie, we gaan schrijven! Over hoe Anne in groep 4 gemotiveerd raakt voor het schrijf- onderwijs (masterscriptie) (2010) [88]

Noonan, G.: Keyboardkinderen verliezen hun handschrift (2008) [15]

Noordhoff Uitgevers: Evolutie in het schrijfonderwijs: los schrift (2013) [36]

North Pointe Now: De kracht van de pen: Handschrift is nog steeds belangrijk in het technologie- tijdperk (2023) [136]

North’s Quill: De kracht van handschrijven in een tijd van toetsenborden (2021) [127]

Norton, O.: Waarom cursief? (2012) [36]

NOS Nieuws: Nederland tegen strengere regels ChatGPT, schoolopdracht beter met pen en papier (2023) [143]

NOS/Nieuwsuur: Met je laptop in de collegezaal? Dan haal je lagere cijfers (2017) [73]

NOS Nieuws*vandaag: Nieuwe eisen voor scholier: leesbaar schrijven en verstaanbaar praten (2024) [143]

NRO-Schrijfrotonde: Schrijven versus typen (2017) [74]

Nowak, C.: Waarom schrijven – niet typen – je slimmer zal maken (z.j.) [96]

Nowee, M.: Je onthoudt informatie écht beter als je met de hand schrijft (2024) [134]

NU.nl: Kindertekeningen ‘slechter van kwaliteit’ dan 20 jaar geleden (2017) [68]

NU.nl: ‘Belang van schrijven op veel basisscholen onderschat’ (2017) [72]

NU.nl: Kwart basisschoolleerlingen haalt minimale niveau schrijfvaardigheid niet (2021) [109]

Oborne, P.: De wonderlijke, verdwijnende wereld van de handgeschreven brief (2015) [70]

Ockelmann, H.: Het krabbelschrift bij kinderen die naar school gaan (1994) [20]

Ockelmann, H.: Krabbelschrift in het eerste leerjaar (1994) [61]

Ocklenburg, S.: Welk land heeft het laagste percentage linkshandigen? (2023) [132]

O’Connell, S.: Schrift ontwikkelen om cursief levend te houden (2013) [37]

Odersky, E.: Handschrift en automatisering van het schrijven met de hand (2018) [86]

- Offermann, H.: Meisje van 16 jaar (1954) [14]
- Ofgang, E.: Waarom handschriftonderwijs belangrijk is: Ontleningen aan nieuw onderzoek (2021) [112 en 113]
- Oinonen: Slecht handschrift als een psychologisch probleem (1960) [17]
- Olivaux, R.: Dysgrafie en grafotherapie (1988) [109]
- Olive, T., c.s.: Cognitieve inspanning en vloeiendheid bij kinderen die schrijven: Invloed van genre en schrijfvaardigheid (2008) [103]
- Olivia: Waarom is handschrijven zo belangrijk voor je kind? (2024) [135]
- Olson, N.: Drie manieren waarop schrijven met een pen je brein positief beïnvloedt (2016) [109]
- Olyanova, N.: Hobby's en interesses van kinderen (1974) [5]
- Olyanova, N.: Kinderen en adolescenten – rijpheid en onrijpheid (1974) [14]
- Olyanova, N.: Kinderen en volwassenen – onvolwassen en volwassen (1969) [57]
- Onbekend: Push-pulls (z.j.) [63]
- Onderwater, L.: Linkshandigen: feiten (en fabels) op een rij (2019) [105]
- Onderwijskennis.nl: Wie schrijft, die blijft (2022) [124]
- O'Neal, C.: Wetenswaardigheden over cursief (2016) [57]
- Online PR News: Eerste 'Cursief-coach' in Indiana gediplomeerd (2013) [39]
- Online PR News: Starbucks en campagne voor cursief vinden elkaar (2014) [43]
- Onzain, M.: Onderzoek ontdekt effecten van huiswerk bij basisschoolkinderen, de resultaten zijn verrassend (z.j.) [62]
- Onze Taal: Les in handschrift: stimuleren of afbouwen? (2019) [104]
- Oonincx, I.: 'Wie schrijft, die leert' (2019) [95]
- Oppenheimer, D.: De wetenschap over aantekeningen maken. Schrijven versus typen (2019) [97]
- Oppenheimer, D.: Kan het handschrift het digitale tijdperk overleven? (2023) [133]
- Optometry Center: Waarom hebben we cursief schrijven nodig? (z.j.) [125]
- Orlievsky, D.: Opkomen voor autisme (2013) [70]
- Otaiba, S.A.: Ontwikkelingstrajecten van schrijfvaardigheid in het eerste leerjaar. Onderzoek naar de effecten van SES en taal en/of spraakstoornissen (2015) [107]
- Ouelette, G. & Tims, T.: De manieren om te spellen: Effecten van schrijven vs. typen bij het leren van spelling (2014) [94]
- Overvelde, A., c.s.: Motorische schrijfproblemen bij kinderen, 64 Noten uit Evidence Statement (2010) [33]
- Overvelde, A.: Leren schrijven en/of leren typen op de basisschool? (2012) [37]
- Overvelde, A., c.s.: Aan de slag met handschriftonderwijs (2019) [87]
- Overvelde, A.: Letters: hun bewegingen en vormen (2010) [91]
- Overvelde, A., c.s.: Slim schrijven: met de hand (2020) [106]
- Overvelde, A., c.s.: Menukaart Evidence-based handschrift interventies voor leerlingen met een 'didactisch' schrijfprobleem (2021) [113]
- Overvelde, A., c.s.: Slim schrijven met de hand (2022) [123]
- Overvelde, A. & Hulstijn, W.: Handschriftontwikkeling bij basisschoolkinderen van leerjaar 2 en 3 met normale, risicovolle en dysgrafische kenmerken (2011) [136]
- Oxfordlearning: Hoe met de hand schrijven geheugen en leren stimuleert (2024) [140]
- Oxfordlearning: Hoe je de schrijfvaardigheid van kinderen kunt verbeteren: 14 eenvoudige tips (2016) [140]
- Packham, A.:** Waarom brief schrijven – en ontvangen – belangrijker dan ooit is (2020) [101]
- Page, E.: Mogelijke overeenkomsten bij blokschrijvers (2011) [26]
- Pagliarini, E.: De eerste schrijfresultaten van kinderen tonen een ritmische structuur (2017) [125]
- Palen, I. van der: Dag van de vulpen (14 juni) (2021) [111]
- Palluel-Germain, R.: Een visuo-haptisch apparaat – Telemarque – vergroot het leren schrijven van kleuters (2007) [103]
- Palmer, B.: Is cursief dood? Niet zo lang jij leeft (2011) [120]
- Palmis, S. c.s.: Schrijfmotorische beheersing in zich ontwikkelende brein: een overzicht (2007) [87]
- Panda, I.: 20 Manieren waarom handschrijven goed voor je en je leren is (2020) [109]
- Pandey, P.: Toekomst van handschrift en scholen (2021) [118]

Pang, A.: Cursief schrijven: Archaïsch of relevant voor kinderen? (2014) [46]

Papritz, C.: De nagelaten brieven (2018) [92]

Paracchini, S.: 's Werelds grootste onderzoek naar linkshandigheid (2020) [125]

Pardoen, J.: Lezen leer je door te schrijven (2014) [55]

Parker, D., c.s.: Uitbreiding van beoordeling bij aanvankelijk schrijven op basis van curriculum (2012) [106]

Parker, N.: Wetenschappers kunnen de oorzaak van dyslexie hebben gevonden (2017) [74]

Parr, C.: Wat is er gebeurd met het handschrift in lockdown? (2021) [109]

Parsley, J.: Schrijven en de relatie met leren (1999) [13]

Pasternicki, J.: Paper over schrijven: Onderzoek en aanbevelingen (1987) [21]

Pasternicki, J.: Gelinieerd of ongelinieerd papier? (1987) [31]

Pastore, V.M.: Handschriftonderwijs aan jonge kinderen: Belangrijk of achterhaald? (z.j.) [119]

Paterson, J.: Jonge mensen en hun handschrift (1976) [74]

Paton, G.: Leerlingenschrift wordt 'steeds onleesbaarder' (2008) [16]

Paton, G.: Zwakschrijvende leerlingen 'doen het minder goed bij schooltests' (2008) [16]

Pausewang, E.: Patronen ontwerpen (1975) [58]

Pauwels, L.: Repeteren en repeteren is twee – óók bij schrijven (2018) [80]

Peacock, A.: Enquête geeft aan: handschrift kan over 20 jaar zijn afgeschreven (2015) [56]

Pednekar, P.: Onderwijsraad van Maharashtra: Leerlingen hoeven examens niet in cursief te schrijven (2017) [68]

Peer, D.R. van: Verkrampd schrijven (1995) [100]

Pelletiere, N.: Leerkracht Colorado deelt ontroerende onthullingen van derdeklassers (2015) [51]

Pen Boutique: De urgentie van een comeback van het handschrift (2015) [131]

Pencilgrip.com: Overzicht met juiste en onjuiste pengrepen (z.j.) [119]

Pen Heaven: Waarom is schrijven met de hand nog altijd belangrijk in het digitale tijdperk? (2014) [119]

Pennebaker, J.W., c.s.: Schrijven maakt vrij (2016) [82]

Penning, A.M.A.: Beginnen met cursief schrift? Een onderzoek uit de praktijk van het aanvankelijk schrijfonderwijs, (1985) [57]

Pen World: Blijf kalm en cursief schrijven ... (2016) [62]

POTH: Schrijven door angstige leerlingen? Lees 6 tips om te helpen (2021) [132]

Perry, J.M.: De raad van Perry (2018) [82]

Peter, H.: Over het handschrift van moeilijk opvoedbaren (1932) [18]

Petersen, E.: Leren schrijven tijdens het blokuur in Jena (1965) [22]

Petersen, E.: Poging om bij klassikaal onderwijs aan eersteklassers rekening te houden met de activiteitsdrang (1965) [58]

Petersen, P.: Pedagogische grafologie (1928) [11]

Petersen, P.: Opnameviering voor nieuwe kinderen (1990) [130]

Pettinati, G.: Het plezier om mooi te schrijven (2005) [2]

Pettinati, G.: Hoe met leerkrachten werken (2006) [5]

Pettinati, G., c.s.: Verbeterd oefening bij kinderen met leermoeilijkheden cursief schrijven? (2017) [70]

Peugeot, J.: Grafologie toegepast op kinderen (1989) [7]

Peugeot, J.: Waar staan wij momenteel met de toepassing van grafotherapie? (1992) [9]

Peugeot, J.: Ontwikkelingsfasen van de basisschoolleeftijd in de spiegel van het schrift, eindconclusie (1992) [11]

Peugeot, J.: Druk en streekvoering (1992) [20]

Peugeot, J.: Mogelijkheden en grenzen van de grafologische aanpak bij kinderen (2010) [20]

Peugeot, J.: Vergelijkende studie over de handtekening tijdens schrijftherapie bij enkele kinderen en adolescenten (2010) [23]

Peugeot, J., c.s.: Leeftijd als factor voor ontwikkeling. Kinderhandschrift en intelligentie (1997) [29]

Peugeot, J.: Schrijftherapie voor kind en adolescent (1992) [53]

Pfeiffer, B., e.a.: Effectiviteit van grootte doet er toe: schrijfprogramma (2015) [62]

Pfister, S. & Müller, I.: "Wie met de hand schrijft, onthoudt de inhoud beter" (2019) [86]

Pfitzer, R.: Handschrift en opvoeding (1954) [1]

Phelps, J. en L. Stempel: Het identificeren van dyslectisch handschrift d.m.v. schriftanalyse (1991) [6]

Pidd, H.: Duitse leerkrachten zetten zich in om schrijven in scholen te vereenvoudigen (2011) [42]

Pieper, K.: Wat is het nut van handschrift (2011) [121]

Piggott, R.: Hoofdpunten voor schrijfonderwijs (1958) [2]

Pitchford, N.J., e.a.: Fijnmotorische vaardigheden voorspellen rekenvaardigheid beter dan leesvaardigheid in de beginjaren van de basisschool (2016) [110]

Pitman, M.: Welke vaardigheden zijn beïnvloed door Covid-19 en lockdown? (2021) [117]

Pijning, H.F.: Het leren schrijven (1988) [58]

Pinker, S. & Leibowitz, G.: De enige reden waarom mensen niet kunnen schrijven, volgens een psycholoog van Harvard (2022) [122]

Planboek: Waarom leren wij dit? Handschriftonderwijs voor onthouden en geletterdheid in de digitale tijd (z.j.) [102]

Plas, M. v.d.: Wat is een leuke schrijfles? (2009) [123]

Platform Handschriftontwikkeling: Handschrift is van blijvende betekenis (2017) [65]

Platform Handschriftontwikkeling: Het Plakkaat van Verlatinghe is ‘pronkstuk van Nederland’ geworden (2018) [84]

Platform Handschriftontwikkeling: Een kwartet met handschriften (2019) [86]

Platform Handschriftontwikkeling: Gastles handschriftontwikkeling aan MBO4-studenten (2019) [87]

Platform Handschriftontwikkeling: Wat zegt het handschrift van deze MBO-4 studenten? (2019) [87]

Platform Handschriftontwikkeling: Hoe het ‘handschrift’ cultureel erfgoed is geworden? (2019) [91]

Platform Handschriftontwikkeling: Internationale Linkshandigendag – 13.08.20 (2020) [103]

Platform Handschriftontwikkeling: Wereldbriefschrijfdag – 01.09.20 (2020) [103]

Platform Handschriftontwikkeling: Week van het schrijven – 7 t/m 13 september 2020 (2020) [104]

Platform Handschriftontwikkeling: Dag van de liefdesbrief – 25 september 2020 (2020) [104]

Platform Handschriftontwikkeling: Dag van de Balpen – 29 september 2020 (2020) [104]

Platform Handschriftontwikkeling: Immaterieel erfgoed (2020) [106]

Platform Handschriftontwikkeling: Het handschrift van 47 VWO-6 leerlingen: Is het veranderd? Zo ja, hoe? (2020) [107]

Platform Handschriftontwikkeling: Nationale Week van het Handschrift 2021 (2021) [108]

Platform Handschriftontwikkeling: Internationale Dag van het Handschrift (2021) [108]

Platform Handschriftontwikkeling: Corona schreeuwt om schrijfhulp thuis (2021) [108]

Platform Handschriftontwikkeling: Internationale Dag van het Potlood – 30 maart (2021) [109]

Platform Handschriftontwikkeling: Havo-5 leerling verdiept zich in verbetering van haar handschrift 2021 [112]

Platform Handschriftontwikkeling: Internationale Dag/Week van het Handschrift: “Onthouden? Schrijf ‘t op!” (2022) [116]

Platform Handschriftontwikkeling: Internationale Dag van het Potlood – 30 maart (2022) [118]

Platform Handschriftontwikkeling: Waarom is ‘handschrift’ immaterieel erfgoed? (2024) [136]

Platform Handschriftontwikkeling: Dag van de HOOFDLETTERS (2024) [136]

Platform Handschriftontwikkeling: Stappenplan om tot een keuze van een (andere) schrijfmethode voor de basisschool te komen (2024) [139]

Platform Handschriftontwikkeling: Voordelen van schrijven boven typen (2024) [140]

Platform Onderwijs2031: School van de toekomst (2016) [57]

Platt, E.: Linkshandig zijn is tof! En wel om deze 5 redenen (2018) [85]

Play to Learn Preschool: Hoe kinderen hun naam leren lezen, spellen (z.j.) [126]

Plebanek, D.J., c.s.: Waarom schrijven met de hand goed voor je hersens is (2022) [120]

Plenda, M.: Duim voor handschrift in NH-scholen (2013) [36]

Plessis, S. de: Is handschrift een verouderde vaardigheid? (2015) [108]

Ploog, H.: Grafologie van kinder- en jeugdhandschriften (1998) [4]

Ploog, H.: Schrijfmethoden en hun invloed op spelling (2018) [85]

Ploog, H.: “Het handschrift verraadt de persoonlijkheid” (2019) [92]

Ploog, H.: Grafologie van kinder- en jeugdhandschriften (2008) [105]

Ploog, H.: Drukschrift: Een verzwaring voor het duiden (2008) [105]

Plumley, K.: Het schrijven verbeteren van leerlingen met autisme (2009) [69]

Plummer, S.: Professoren, professionals zeggen dat cursief belangrijk is voor leren, voor schrijven (2013) [37]

- PMC Impact: Het belang van een goed handschrift (2020) [110]
- Poizner, A.: Wat zegt handschrift over je? (2013) [38]
- Pol, L. v.d.: Waarom jouw kind moet leren schrijven (2020) [109]
- Poll, K.L.: Decembers mooi gebogen ‘c’ (1987) [99]
- Pontart V., e.a.: Invloed van schrijfvaardigheden op spelling in basisschool en begin voortgezet onderwijs (2013) [85]
- Poorthuis, F.: Zo leer je in quarantaine de letter ‘f’ schrijven (2021) [108]
- Pophal, R.: De balpen (1965) [6]
- Pophal, R.: Lettertypes en schrijfmethoden als uitingen van de tijdgeest (1955) [52]
- Popova, M.: De pen van John Steinbeck: Hoe schrijfplezier ons helpt betekenis aan het leven te geven. (2015) [51]
- Post, A.: Schrijfkneepjes voor beginnende schrijvers (2008) [16]
- Post, I.: Een korte geschiedenis van het handschrift (2021) [143]
- Post, P.: Waarom schrijven ertoe doet in een digitale wereld (2016) [57]
- Posthuma de Boer, E.: De kroontjespen (2018) [83]
- Posthumus, E.: Slijtend schrift (2018) [84]
- Postma, J.: Een wel heel creatieve spiekbrief (2019) [94]
- Pous, I. de: De toekomst van het handschrift (2017)
- PrimaOnderwijs.nl: Meer kinderen schrijven onleesbaar (2017) [78]
- Primary Beginnings: Waarom handschrijven voor kleuters nog altijd belangrijk is (2021) [118]
- Prior, R.: Cursief schrijven maakt comeback in klassen in diverse staten ... en Texas is de nieuwste, (2019) [90]
- PRNewswire: Onderzoekers discussiëren over invloed van schrijfonderwijs op kinderen bij conferentie over schrijfonderwijs (2012) [36]
- Pronk, I.: ‘Handschrift drukt gevoelens uit’ (2014) [51 en 63]
- Provin,L.: De tijdlo2025) [144] ze kunst van het schrijven bij samenwerken en leren (2025) [144]
- Prunty, M.: Onderzoek en hulp bij kinderen met schrijfproblemen (2017) [76]
- Prunty, M. & Summer, E.: We kunnen niet zeggen of touchscreens invloed hebben op kinderschrift – het kan precies tegenovergesteld zijn (2018) [81]
- Prunty, M.: Onderzoek bij kinderen met handschriftproblemen (z.j.) [109]
- Prynne, M.: Tekeningen van kinderen kunnen een aanwijzing zijn voor hun intelligentie (2014) [47]
- Psyblog: Hoe lang duurt het aanleren van nieuwe gewoontes? (2009) [26]
- PTI: Universiteit Cambridge zal handgeschreven examens schrappen vanwege slecht handschrift (2017) [73]
- Pulver, M.: Bedreigde kinderen (1942) [3]
- Pulver, M.: Pubers en hun schriftbeeld. De geestelijke ontwikkeling van een jongeman (1949) [10 en 127]
- Pulver, M.: Kinderschriften, een vijfjarige (1930) [48]
- Pulver, M.: Kinderschriften, een elfjarige (1929) [48]
- Puranik, CS. & Alotaiba, S.: Onderzoek naar bijdrage van schrijven en spellen aan schriftelijke expressie van kleuters (2012) [63]
- Purcell, T.: De verdwijnende kunst van cursief schrijven (2012) [33]
- Purcell, T.: Tijd om cursief weer te omarmen (2019) [94]
- Purje, R.: Onderzoek wijst uit wat de juiste manier van schrijven is. Het typen op een toetsenbord stimuleert de hersenen niet zo effectief als handschrift (2025) [147]
- Puyjarinet, F., c.s.: Is er, wat betreft proces en product, een tekort bij kinderen met ADHD, die met de hand schrijven? (2024) [137]
- Quarry, G.:** Geletterdheid vormgeven: het belang van handschrift in basis- EN voortgezet onderwijs (2024) [137]
- Quigley, A.: Moeten we ons zorgen maken over handschrift? (2021) [117]
- Quigley, E., G. Arends, A. Schoemaker: Een persoonlijkheidsonderzoek via tekeningen (2007) [12]
- Quine, D.: Hoe je handschrift verbeteren (z.j.) [98]
- Quito, A.: Meer scholen in VS eisen dat kinderen weer cursief leren schrijven (2015) [65]

Raache, H.: Gouverneur Stitt tekent een wet die scholen in Oklahoma verplicht om cursief handschrift te onderwijzen (2024) [139]

Racine, D.: Met IELTS schrijven: Raak je punten kwijt bij slecht handschrift? (2020) [118]

Radio1.be: Zal met de hand schrijven ooit verdwijnen? Of doen we binnenkort alles digitaal? (2020) [112]

Radio Een Vandaag: Is schrijven beter voor de hersenen? (2017) [73]

Ramakrishnan, M.: 9 Tips om het handschrift van je kind te verbeteren (z.j.) [96]

Rahn, G.: Schrijfopvoeding en mensvorming (1961) [23]

Raising Children: Handschriftvaardigheden voor kinderen (2018) [101]

Ramchandran, V.: Heeft technologie lopend schrift gedood? (2013) [54]

Ramirez, A.: De inside-informatie bij handschrift (2017) [73]

Ramos, J.: Hoe schrijf je cursieve letters (2018) [81]

Ramos, J.: Tips en oefenbladen (2018) [81]

Ramos, J.: Hoe schrijf je een hoofdletter “i” in cursief? (2018) [82]

Ramsay, N.: Kinderen leren schrijven (2006) [16]

Ramsden, S.: Verbale en non-verbale intelligentie verandert in tienerbrein (2011) [29]

Rand, P.: De voordelen van eerste cursief leren (2013) [59]

Randazzo, S.: Cursief keert terug, nu kinderen de brieven van oma niet meer kunnen lezen (2023) [132]

Rao, A.K.: Cognitie en motorische vaardigheden (2006) [75]

Rapp, D.: Veranderingen bij schrijven en tekenen kunnen ook wijzen op een allergie (1991) [8]

Rappard, E. von: Kinder- en jeugdhandschriften (1930) [11]

Rawat Public School: De vervagende kunst – Hoe handschrift langzaam verdwijnt (2025) [144]

Ray, K., e.a.: De effecten van handschriftinterventie bij vroege leesvaardigheid bij een hele kleuterklas (2021) [110]

Raymundo, N.M. & Cermak, S.A.: Overzicht van digitale toepassingen bij handschriftonderwijs (2023) [136]

Razali, H.: Dysgrafie: Hoe het de prestaties van een leerling beïnvloedt en wat er aan te doen is (2007) [113]

Reading Eggs: Tien manieren om de schrijfvaardigheid van je kind te helpen verbeteren (2024) [140]

Reading Rockets: Schrijven: Wat is normaal, wat niet? (z.j.) [131]

Readman, L.: MANUSCRIPT alfabet, Een andere volgorde om een kind het alfabet aan te leren (2009) [62]

Redactie Snap je kind!: Heeft leren schrijven nog zin? (2012) [53]

Redinanti, D.P., c.s.: Herken schrijfvaardigheid bij 5-6-jarigen (2023) [140]

Reed, D.K.: Het blijvende belang van handschriftonderwijs (2019) [98]

Redfield, J.: Handschrift als middel om geletterdheid te bevorderen (2022) [125]

Reformatorisch Dagblad: Schrijven als rustpunt in hectische tijd (2019) [88]

Rehm, K.: Krabbelschrift en projectietests als prognose voor schoolsucces (2009) [30]

Rehm, K.: Analyse van krabbelschriften en projectiemethoden als prognose voor schoolsucces (2017) [76]

Rehm, K.: Krabbelschrift (z.j.) [88]

Reigbert, R.: De uitdrukkingpsychologie in de nieuwe school (1929) [14]

Reigbert, R.: Schriftbeeld van meisje K. 13;2 (1929) [14]

Reimus, M.: Schrijven met de hand, heel persoonlijk handschrift (2016) [65]

Reimus, M.: Taalvaardigheid en het persoonlijk handschrift (2017) [70]

Reis, H.: Onontwikkelde schriften (1940) [3]

Rekelhof, B.: Typen versus Schrijven (2018) [77]

Remie, M.: Het kinderschrift is onleesbaar geworden (2017) [73]

Remie, M.: ‘Leer basisscholier schrijven, geen yoga’, interview met Alida Oppers en Marleen van der Lubbe (2021) [109]

Remmery, S.: Schoon-schrift: waarom is het bij de ene constant en bij de andere steeds anders? (2022) [122]

Renaud, J.-P.: Goed handschrift en goeie cijfers: onderzoeker van FIU vindt nieuw bewijs (2012) [44]

Reneau, A.: Kinderneuroloog deelt 3 eenvoudige en effectieve technieken voor het bijhouden van een dagboek om mentale rommel op te ruimen (2026) [149]

- Renckens, E. & Bekkering, H.: Lees je beter van scherm of papier – en leren schrijven dan? (2018) [84]
- Renthe-Fink, L. von: De betekenis van grafologie voor de psychologische prognose van de ontwikkeling (1939) [9]
- Reynolds, S.: Schrijfvaardigheid (z.j.) [29]
- RHEG Creations: Voordelen en nadelen van schrijven (z.j.) [100]
- Rice, L.: Grafologische conclusies over de zorg voor en opvoeding van kinderen (1996) [1]
- Rice, L.: Grafologische deducties m.b.t. de zorg en opvoeding van kinderen (1996) [123]
- Ricci, C.: Toetsenbordlessen nemen handschriftlessen op Finse scholen over (2015) [132]
- Rich, G.: Schrijfspieren kunnen zwakker aanvoelen bij minder oefening en overmatig gebruik van apparatuur (2023) [132]
- Richards, R.G.: Leerlingen helpen die worstelen met schrijven: compensaties in de klas (2008) [102]
- Richmond, J.: Schoolgaande kinderen: visuele waarneming en omkering van letters en cijfers, afzonderlijk en in context (2020) [115]
- Ridder, M.-J. de, e.a.: Kinderen in groep 2 mogen geen letters schrijven omdat ze dan de verkeerde lettervormen aanleren (2017) [69]
- Rigg, D.: Het belang van handschriftonderwijs voor cognitieve ontwikkeling (2019) [118]
- Rijcken, R.: 7 Redenen waarom je het toetsenbord soms moet inwisselen voor pen en papier (2015) [49]
- Rijnvis, D.: Notities met pen leiden tot beter begrip (2014) [45]
- Rijt, F. v.d.: Lerares Nicky verbant tablets en laptops tijdens haar les Nederlands (2021) [114]
- Ritchel, M.: In klas van de toekomst tegenvallende testcores (2011) [40]
- Rivkin, L.: De verloren kunst (2012) [31]
- Road to Recovery: Blended learning. Combinatie van face-to-face en online onderwijs (2021) [111]
- Robinson, K.: 7 Tips om het handschrift van je kind te verbeteren (2012) [33]
- Robinson, K.: Is het met cursief gedaan? 45 Staten laten het weg uit het curriculum (2013) [43]
- Robinson, S.: De terugkeer van de vulpen (2015) [70]
- Rodriguez, R.: Cursief versus typen: Wat moeten scholen onderwijzen? (2011) [70]
- Roe, K.: Hoe handschriftproblemen overwinnen bij tieners in het digitale tijdperk (2023) [132]
- Roessingh, H.: Waarom cursief handschrift een comeback moet maken op school (2019) [95]
- Roessingh, H.: Cursief schrijven wordt dit najaar opnieuw ingevoerd op scholen in Ontario (2023) [130/1]
- Roessingh, H.: Cursief schrijven is terug op scholen in Ontario: Het succes hangt af van minstens 5 dingen (2023) [130]
- Rolf Groep: Waarom goed leren schrijven zó belangrijk is! (2021) [121]
- Rolf Groep: Waarom leren we kinderen nog schrijven? (2024) [138]
- Roman, K.: Analyseren van kinderhandschrift (1961) [3]
- Roman, K.: Schrijfdruk bij pubers (1961) [6]
- Romm, C.: Waarom handschrift blijft veranderen, zelfs in volwassenheid (2016) [66 en 122]
- Ron: Van krul tot hanenpoot (2011) [50]
- Rooij-de Vries, M. van: Schrijven is soms lastig (z.j.) [103]
- Rooijackers, A.: Moeten mijn dochters nog met de hand leren schrijven? (2019) [92]
- Roovers, M.: Luchtdrukvest geeft rust ... tot in het handschrift toe (2014) [46]
- Rose, M., c.s.: Effectiviteit van het project (S.W.I.M.) eenvoudige interventiematerialen ter verbetering van de handschriftvaardigheden van kleuters (2015) [148]
- Rose, R. & B.: Maildiscussie over cursiefschrijven (2015) [55]
- Rosen, J.: Letters met de hand schrijven is de beste techniek om te leren lezen (2021) [112 en 124]
- Rosenblum, S. & Weiss, T.: Tele-evaluatie voor handschriftuitvoering (2006) [42]
- Rosenblum, S. & Simhon, B.: Nieuw onderzoek laat zien dat schrijfpatronen kinderen op hoog-functi-
onerend autismespectrum tegenhouden (2016) [60]
- Rosenblum, S. & Weiss, T.: Digitale beoordeling van het handschrift (2006) [68]
- Rosenblum, S., e.a.: Product- en procesevaluatie van schrijfproblemen: Een beoordeling (2003) [92]
- Rosenblum, S.: Deelname voorspellen van kinderen met DCD (2014) [112]
- Rosenblum, S.: De ChAS-PT-schaal voor vroege behandeling van DCD (2006) [112]
- Rosenblum, S., c.s.: Het handschrift van kinderen met neurofibromatose type 1 (NF1) (2010) [131]

- Rosenblum, S & Lachter, L.G.: Vragenlijst voor het screenen van schrijfvaardigheid bij kinderen (2015) [148]
- Ross, G.: Lettervormen en hun betekenis (2011) [25]
- Rostron, R.: Schrijfmethoden in Engeland (2016) [58]
- Rostron, R.: De Engelstalige wereld (2016) [61]
- Rostron, D.: Schriftstijlen in Europa en verder weg (2017) [71]
- Rouhani, Y.: Toepassen van verschillende interventies om leerlingen met handicap te leren schrijven, een overzichtsstudie (2013) [106]
- Royal Examiner: De renaissance van het cursief schrijven: een herontdekte vaardigheid (2024) [146]
- RTL/EditieNL: Aan elkaar schrijven sterft uit: ‘Blokletters beter leesbaar’(2021) [109]
- RTL Nieuws: Kinderen te lang op tablet: forse stijging aantal brillen (2015) [51]
- RTL Nieuws: Lelijk en onleesbaar handschrift: is schrijven nog wel van deze tijd? (2018) [80]
- RTL Nieuws: ‘Leer kind blokletters in plaats van aan elkaar schrijven (2017) [80]
- RTL Nieuws: Fans maken lettertype van Greta Thunberg’s handschrift (2019) [93 en 109]
- RTL Nieuws: Kinderhandschrift door lockdown en thuisonderwijs nog slechter geworden (2021) [111]
- RTL Nieuws: ‘Leer kind blokletters i.p.v. aan elkaar schrijven (2017) [121]
- RTT News: Schrijven versus typen: Onderzoek toont aan dat kinderen beter leren door te schrijven (2024) [141]
- RUB: De reden voor onze links- en rechtshandigheid (2017) [125]
- Rüb, A.: Leesbaarheid van handschrift bij schoolbeginners (2018) [101]
- Ruben, W.: Is schrijven een doel of een middel? (2012) [108]
- Ruben, W.: Waarom met de hand leren schrijven nog steeds belangrijk is (2018) [108]
- Rubiera, C.L.: Het pleidooi om met de hand te blijven schrijven (2023) [132]
- Rudolf, H.: Eisen voor heroriëntatie van schrijfonderwijs (1973) [63]
- Rudolf, H.: De pedagogische bewegingen: hun invloed op het streven naar hervorming in het schrijfonderwijs (1973) [74]
- Rudra, S.: Hoe schrijven met de hand je creatiever maakt (2020) [126]
- Rufo, D.: Cursief schrijven in de basisschool (2008) [107]
- Runge, A.: Twee handschriften, 8-jarig meisje, 12-jarige jongen (1935) [11]
- Runge, A.: Handschrift van een twaalf- en dertienjarig meisje (1935) [14]
- Rüschemeyer, G.: Afscheid van de krullen. (2015) [51]
- Russell, H.: Uitgelogd: Finse scholen bouwen schrijfklassen af (2015) [55]
- Rutledge, P.B.: Waarom schrijven met de hand beter is voor je hersenen – Verbetering hersenverbindingen en ondersteuning emotionele gezondheid (2024) [141]
- Sadigh, P.:** Krullen tegen het cultuurverval (2017) [107]
- Sainte Colombe, P. de: Schrijftherapie (1988) [32 en 70]
- Saline, S.: Kan mijn kind ADHD hebben? [Zelf-test] (2019) [107]
- Sambeek, M. van, en Schroijen, N.: De voor- en nadelen van zowel verbonden schrift als blokschrift voor de motorische en cognitieve ontwikkeling van het kind in het regulier basisonderwijs (2017) [76]
- Sambeek, M. van & Stroes, H.: De Schrijf ladder (2020) [104]
- Sambeek, M. van, c.s.: Handschrift, een grafo-motorische-sociaal-emotionele vaardigheid! (2024) [139]
- Samuleit, S.: Ontwikkelen van modellen tijdens puberteit (2009) [17]
- Samuleit, S.: Zijn er typische ontwikkelingsfasen in de puberteit? (2009) [17]
- Samuleit, S. & Sommer, Th.: Inleiding in de schrijfbewegingstherapie (2018) [83]
- Sankaranarayanan, A.: Schrijven met de hand in het digitale tijdperk (2022) [127]
- Santamaria, M. e.a.: Schrijfproblemen bij hoogbegaafde leerlingen (1996) [47]
- Santbergen, L.: Handschriftonderwijs in de middenbouw (bachelor studie) (2018) [88] [107]
- Santoy, Cl.: Over kinderen en jongeren (1994) [5]
- Santoy, Cl.: De schrijfdruk (1994) [23]
- Saperstein Associates: Handschrift in de 21^e eeuw? (2012) [34]
- Saperstein Associates: Schrijven in de 21^e eeuw? Research laat zien waarom schrijven in de klas van nu thuishoort (2012) [38]

Sara, C.: Schrijven als middel bij de diagnose van het hyperactieve kind syndroom (1988) [12]

Sarsak, H.I.: Kinderen als informanten van handschriftprestaties (zelfrapportage en waargenomen zelf-effectiviteit) (2018) [138]

Sartoli, O.: Eigenaardigheden in kinderschrift (1989) [14]

Sassi, P.A.: Hepner Schrijftest (2011) [26]

Sassi, P.A.: Beter schrijven in 30 dagen (1989) [100]

Sassi, P.A.: Brief aan ouders en leerkrachten van schoolkinderen (1989) [100]

Sassolon, R.: Richtlijnen om checklists te ontwerpen (2006) [63]

Sassoon, R.: Het verband tussen pen, pengreep, schrijfresultaat en individu (2007) [8]

Sassoon, R.: Twaalf regels voor leesbaarheid (2006) [22]

Sassoon, R.: Handwriting Problems in the Secondary School, inhoudsopgave (2006) [22]

Sassoon, R.: Mijn eigen werk en onderzoek naar handschrift (1999) [23]

Sassoon, R.: Epiloog (1999) [29]

Sassoon, R.: Begrijpen van schrijfkramp (2012) [39]

Sassoon, R.: Handschrift en de computer (1999) [75]

Sassoon, R.: Schrijven behoeden voor overtolligheid (z.j.) [78]

Sassoon, R.: Schrijven met de hand in een multiculturele context (2006) [88]

Sassoon, R.: Schrijfproblemen in het voortgezet onderwijs (2006) [90]

Sattler, J.B.: Linkshandige kinderen: „Verduidelijking, informatie en rustig blijven” (2017) [76]

Sattler, J.B. & Marquardt, C.: Motorische schrijfprestatie van links- en rechtshandige kinderen in klas 1-4 van de lagere school (2010) [78]

Savig, M.: De kunst van schrijven (2016) [70]

Saudek, R.: Puberteitsjaren in het Engelse internaat, 1 en 2 (1932) [15]

Sauer, N.: 5 Redenen waarom kinderen nog steeds handschrift moeten leren (nee, AI heeft het niet overbodig gemaakt) (2023) [132]

Sawers, P.: De toekomst van handschrift (2013) [98]

Sax, L.: Verschillen in leerstijl, Wat zijn bepaalde verschillen in hoe meisjes en jongens leren? (2010) [25]

Sax, L.: Recent onderzoek helpt bij het verklaren waarom zoveel jongens niet over hun gevoelens willen praten (2011) [26]

Schäfer, I.: Schrijfspelletjes (2001) [58]

Schäfer, I.: Leermiddelen bij het schrijfleerproces (2001) [80]

Schärli, R.: Grafologische onderzoeksresultaten (1992) [13]

Scheer, U.: Finland zonder schrijfschrift: Schrijf je nog, of typ je al? (2015) [49]

Scheib, B., e.a.: Conclusie (2003) [63]

Scheib, B., e.a.: Handschrijven in het VO ... geen bijzaak (2003) [112]

Schel, M.: Leer kinderen blokschrift: aan elkaar schrijven is achterhaald (2018) [78]

Schelenz, E. en L.: Kort overzicht puberteitskenmerken (1958) [4]

Schelenz, E. en L.: Intelligentie en begaafdheid in het schriftbeeld van jongeren (1958) [12]

Schelenz, E. en L.: Kenmerkenoverzicht voor kinder- en jeugdhandschriften (1956) [16]

Schelenz, L.: Het linkshandigenprobleem in pedagogisch-grafologisch opzicht (1966) [106]

Schenk, D.: Zweet geeft vingers meer grip op gladde voorwerpen (2017) [73]

Schenker, M.: Hoe je handschrift in 30 dagen verbeteren: de uitdaging (2021) [113]

Scherder, E.: Door schrijven onthoud je veel beter dan bij gamen (2017) [91]

Scherder, E.: Waarom schrijven met de hand zo belangrijk is (en blijft) (2021) [112]

Schermer, D.: Als ieder mens uniek is ... (2008) [17]

Schermer, D.: Temposchrijven, overzichtsartikel (2009) [17]

Schermer, D.: Veranderingen in het handschrift van (pre)pubers, overzichtsartikel (2009) [17]

Schermer, D. en M. v.d. Plas: Zo zou ik willen schrijven – zesdegroepers uiten zich (2009) [18]

Schermer, D. en M. v.d. Plas: De schrijfles is zó saai! Een zesde groep heeft ideeën (2010) [19]

Schermer, D. en M. v.d. Plas: Welke schrijfvrijheid krijgen jouw kinderen? (2010) [20]

Schermer, D.: Schrijven jongens meestal kortere onderzones? (2010) [20]

Schermer, D.: Wat bedoelen we met ‘woordafstand’? (2010) [20]

Schermer, D.: Groep 6 vergelijkt eigen handschrift van begin en eind schooljaar (2010) [21]

Schermer, D.: Een verhaal over de beginhaal, literatuurstudie (2010) [22]

Schermer, D.: Lesbrieff: Bekijk het maar dat handschrift! (2003/10) [22]

Schermer, D.: Meanderschrift, literatuurstudie (2010) [22]

Schermer, D.: Lengteverschillen in de bovenzone, literatuurstudie (2010) [23]

Schermer, D.: Welke klas? Wat is het leukste? Hoe wil je schrijven? (2010) [24]

Schermer, D.: Onze hoogbegaafde kinderen (2010) [24]

Schermer, D. en Schoemaker, A.: Pleidooi voor verbonden rechtshellend schrift (2010) [24]

Schermer, D.: Heeft de bladligging invloed op de schrifthelling? (2011) [25]

Schermer, D.: Pedagogische verwaarlozing: Is ze in handschrift te zien? (2011) [27]

Schermer, D.: Passend schrijfonderwijs voor jongens en meisjes in groep 3 (2011) [27]

Schermer, D.: Schrijven moet blijven (2006) [29]

Schermer, D.: Hoe ontwikkelt de hellingshoek zich in kinderschrift en wat kan een beroepsopvoeder daarmee? (2011) [29]

Schermer, D.: Maar één op drie leerlingen vanaf groep 5 schrijft op de regel! (2012) [30]

Schermer, D.: Letterbreedte – wat elke leerkracht zich kan afvragen! (2012) [31]

Schermer, D.: Hoofdletters (2012) [31]

Schermer, D.: Spiegelschrift (2012) [31]

Schermer, D.: Verschilt het handschrift van jongens en meisjes? (2012) [31]

Schermer, D.: De beginhaal: Wat literatuur en onderzoek ons te zeggen hebben (2012) [33]

Schermer, D.: De kleine schrijffletter ‘f’ (2012) [33]

Schermer, D.: Schrijfdans 2: Leren schrijven met Schrijfdans (2012) [34]

Schermer, D.: Analyse van cursief alfabet (Blumenfeld) (2012) [34]

Schermer, D.: Zwart op wit: Analyse van schrijfalfabet (2012) [34]

Schermer, D.: Wat één schrijffletter al niet kan onthullen! (2013) [36]

Schermer, D.: Schrijfbeleid op Jenaplan De Vuurvogel in Malden (2013) [36]

Schermer, D.: Handschriftonderwijs actueler dan ooit – jongens en meisjes schrijven anders! (2013) [37]

Schermer, D.: Robbert in zijn verhaaltjes- en spellingschrift (2013) [37]

Schermer, D.: Iets meer dan niets – slechts één pennenstreek (2013) [37]

Schermer, D.: Kidsweek bestaat 10 jaar! Onderzoek bij 35 inzendingen en 628 leerlingen (2013) [38]

Schermer, D.: Beste Kidsweekkids (2013) [38]

Schermer, D.: De letter ‘k’ staat voor goede aanpassing (2013) [38]

Schermer, D.: De eerste indruk (2013) [38]

Schermer, D.: Wat schrijf en type jij als Havist dit jaar? Interview met Jelte (2013) [38]

Schermer, D.: Schrijfmethoden in de 20^e eeuw – Bij nader inzien (1999) [39]

Schermer, D.: Mag handschrift er ‘gekleurd’ op staan? (2013) [39]

Schermer, D.: Dat is het punt! (2008) [39]

Schermer, D.: Waarom verschillen letters in lengte? (2013) [40]

Schermer, D.: Tip van de week: Let op je verhoudingen! Lengteverschil heeft invloed op leesbaarheid (2013) [40]

Schermer, D.: Waarom schrijven kinderen groter dan voorheen? (2013) [41]

Schermer, D.: De eindhaal ... kan me nog méér vertellen! (2013) [41]

Schermer, D.: Met Balans 2 het handschrift van een leerling bekijken (2013) [42]

Schermer, D.: 50 Jaar schrijfonderwijs op jenaplanscholen in ons land (2013) [42]

Schermer, D.: Vijf blokschriftmethoden – vergeleken op 14 aspecten (2013) [42]

Schermer, D.: Overschrijven lijkt zo gemakkelijk ..... maar is het niet! (2013) [42]

Schermer, D.: Nieuwsgierigheid – ook in het handschrift? (2013) [42]

Schermer, D.: Vaderlandse geschiedenis van ons handschrift (2013) [43]

Schermer, D.: Obesitas – tot in kinderhandschrift zichtbaar? (2013) [43]

Schermer, D.: Iets meer aandacht voor leestekens? (2013) [43]

Schermer, D.: Is een komma, meer of minder, nou zó erg? (2014) [43]

Schermer, D.: Waarom schrijven kinderen groter dan voorheen? (2) (2014) [44]

Schermer, D.: Is het nuttig dat je hebt leren schrijven? (2014) [44]

Schermer, D.: “Ik doe het alleen omdat je er een cijfer voor krijgt!” (2014) [44]

Schermer, D.: Lesfrequenties en schrijfsituaties (2014) [46]

Schermer, D.: Verzorging (‘netheid’) vraagt nader aandacht (2014) [45]

Schermer, D.: Hoe schrijven jullie bovenbouwers? (2014) [45]

Schermer, D.: Je kijkt je ogen uit! (2014) [45]

Schermer, D.: Namistas: Verdraagzaamheid in het handschrift? (2014) [45]

Schermer, D.: Welk schrijfbewegingstype hebben m'n leerlingen? (2014) [45]

Schermer, D.: Vraagtekens bij het vraagteken (2014) [46]

Schermer, D.: Neem nou bijvoorbeeld de letter 'a' (2014) [46]

Schermer, D.: Schrijfles rond voornamen (2014) [46]

Schermer, D.: Onderzoekje naar de letter 't' (2014) [46]

Schermer, D.: De letter 'm': wegwijzer voor 'socializer' of 'me-timer'? (2014) [46]

Schermer, D.: Regelverloop is je letterlijk aan de regel houden! (2014) [46]

Schermer, D.: Hoe ziet jouw schrijflandschap eruit? (2014) [46]

Schermer, D.: In welke richting wijzen jouw letters eigenlijk? (2014) [46]

Schermer, D.: Hoeveel ruimte heb je nodig om deze zin op te schrijven? (2014) [46]

Schermer, D.: De 'f' als blok- en schrijfletter in een 8e groep (2014) [47]

Schermer, D.: De letter 'k' laat zien of je een initiatiefnemer bent (2014) [47]

Schermer, D.: Wie het breed heeft ... schrijft royaal! (2014) [47]

Schermer, D.: "Dit handschrift kan véél leesbaarder!" (2014) [47]

Schermer, D.: Met stripfiguren een handschrift bekijken (2014) [47]

Schermer, D.: Stress en burn-out: óók al in kinderhandschrift (2014) [47]

Schermer, D.: Letter 'v', onze interessantste minuskel (2014) [48]

Schermer, D.: Er is nog meer te zeggen over helling – grootte – wijde (2014) [48]

Schermer, D.: Woordafstand, functioneel en intentioneel (2014) [48]

Schermer, D.: Wat kan mijn vraagteken mij vertellen? (2014) [48]

Schermer, D.: Finland schaft in 2016 schrijven met de hand af (2014) [48]

Schermer, D.: Jesse heeft dyslexie, Esther Molema (2014) [48]

Schermer, D.: Schrijfgedachten die ons verder kunnen brengen (2015) [50]

Schermer, D.: Schrijven met de hand heeft ook een zonzijde (2015) [50]

Schermer, D.: Schrijven met de hand heeft ook een schaduwzijde (2015) [50]

Schermer, D.: Typen op een toetsenbord heeft ook een zonzijde (2015) [50]

Schermer, D.: Typen op een toetsenbord heeft ook een schaduwzijde (2015) [50]

Schermer, D.: Bezint eer je begint ... te schrijven of te typen! (2015) [50]

Schermer, D.: Moeilijk leesbaar handschrift – literaire ervaringen (2008) [50]

Schermer, D.: Pengrepen – méér dan de aandacht waard! (2015) [51]

Schermer, D.: Blokschrift – wat ervan te denken? (2015) [51]

Schermer, D.: Verhouding lettergrootte van invloed op leesbaarheid (2015) [52]

Schermer, D.: Handschriftanalyse van een zesdegroeper (2015) [52]

Schermer, D.: Heeft liniatuur invloed op de grootte van het schrift? (2015) [52]

Schermer, D.: Wat een snel geschreven pangram zoal te zien geeft (2015) [52]

Schermer, D. & Schoemaker, A.: Schrijfontwikkeling door de basisschooljaren heen (2003) [52]

Schermer, D.: Waard om nog eens bij stil te staan? (2015) [52]

Schermer, D.: Spreekbeurt: het wonder van het handschrift (2005) [52]

Schermer, D.: Schrijfmethoden in de 21^e eeuw (2015) [53]

Schermer, D.: Wat doet schrijven met het brein? (2015) [53]

Schermer, D.: Vijf oudere auteurs over kinderschrift (2015) [53]

Schermer, D.: Verbonden schrift past echt bij ons Jenaplan (2015) [54]

Schermer, D.: Depressiviteit in het handschrift van kinderen/volwassenen (2008) [54]

Schermer, D.: Wat ziet een schoolverlater in Mondriaans kunst en handschrift? (2015) [54]

Schermer, D.: Hoe ziet jouw schoolweek er in groep 8 uit? Waar wordt nog geschreven? (2015) [54]

Schermer, D.: Schrijfontwikkeling door de schooljaren heen (2015) [56]

Schermer, D.: Schrijf stress van je af! (2015) [56]

Schermer, D.: Leert de letter 'f' ons iets? (2004) [57]

Schermer, D.: Schrijfactiviteit tijdens een zeer bijzondere dag! (2016) [57]

Schermer, D.: Aanbevelingen voor auteurs & uitgevers van schrijfmethoden (2016) [57]

Schermer, D.: Een schoolverlater bekijkt en vergelijkt z'n eigen handschrift (2016) [59]

Schermer, D.: Wat wordt bedoeld met diverse soorten schrijfhulp? (2016) [59]

Schermer, D.: Ken jezelf en je schrift – onderzoek bij een 12-jarige (2016) [60]

Schermer, D.: Een schoolteam kiest een schrijfmethode (2003) [60]

Schermer, D.: Schrijven zal zeker blijven! (2016) [60]

Schermer, D.: De kleine letter ‘f’ – een unieke minuskel (2004/2016) [60]

Schermer, D.: De letter ‘m’ vertelt over uitvoering bij dagelijkse activiteit (2016) [60]

Schermer, D.: Teun – 8 jaar en 5 maanden, en epilepsie (2003) [61]

Schermer, D.: Bril voor dyslectici: de Xlens (2016) [61]

Schermer, D.: De letter ‘f’ kan ons nog meer vertellen! (2016) [61]

Schermer, D.: Waar staan de beginletters – zegt dat iets dan? (2016) [61]

Schermer, D. & Bosga-Stork, I.: Bruikbaarheid van een proefschrift over voorbereidend schrijven (2016) [61]

Schermer, D.: Schrijven met de hand is een mooie traditie (2017) [64]

Schermer, D.: Ik schrijf ... (pantoum), 2016 [64]

Schermer, D.: Om honds dol van te worden ... pure verwondering (2016) [64]

Schermer, D.: Regelverloop maakt ons wijzer (2016) [64]

Schermer, D.: Wat het pangram “The quick brown fox” zoal laat zien (2016) [64]

Schermer, D.: Wat gebeurt er als je driemaal ‘fox’ opschrijft? (2016) [64]

Schermer, D.: Woordafstand – alleen maar ‘witruimte’? (2016) [64]

Schermer, D.: Wat is er aan de schrijfhand? (2016) [64]

Schermer, D.: Zijn leesletters te verbinden? (2016) [64]

Schermer, D.: Passender schrijfonderwijs (2016) [64]

Schermer, D.: Letter van de wilsuiving – de letter ‘t’ (2016) [64]

Schermer, D.: “Wie ben ik ... in mijn handschrift?” (2016) [64]

Schermer, D.: “Dit ben ik! Identiteit in het handschrift – ook bij kinderen? 92016) [64]

Schermer, D.: Jongens – meisjes ... en hun schrifteigenaardigheden (2016) 9[64]

Schermer, D.: Wat Pabo 3 studenten ons leren over schrijfsnelheid (2016) [64]

Schermer, D.: Aparte vormen in het handschrift van Pabo 3 studenten (2016) [64]

Schermer, D.: Scholen bieden te weinig goede zorg ... (2016) [64]

Schermer, D.: Geen idee wat te doen na het examen! (2016) [64]

Schermer, D.: Creatief op oudejaarsavond (2016) [64]

Schermer, D.: Wat doe je in de klas met kerst-/nieuwjaarskaarten? (2016) [64]

Schermer, D.: Kijk samen eens goed naar letters en fonts (2017) [64]

Schermer, D.: Kiezen in Jenaplan en in handschrift (2017) [65]

Schermer, D.: Overall een pen vriendje (2017) [66]

Schermer, D.: Handschrift als hulpmiddel bij ziekteverzuim op school (2016) [66]

Schermer, D.: Is blokschrift sneller dan verbonden schrift? (2016) [66]

Schermer, D.: Puntjes op de ‘i’ (2013) [67]

Schermer, D., c.s.: Schrijven is heel handig (2013) [67]

Schermer, D.: Linkshandigheid ervaren (2014) [67]

Schermer, D., c.s.: Schrijven of typen (2015) [67]

Schermer, D.: Een pantoum laat heel wat zien ... (2017) [67]

Schermer, D.: Ophaal en neerhaal in ons handschrift, informatie (2013) [68]

Schermer, D.: Hoe schrijven schoolverlaters en wat willen zij weten in de “Week van het Handschrift 2017?” (2017) [68]

Schermer, D.: Hoe leesbaar is je handschrift en hoe komt dat? (2017) [68]

Schermer, D.: Mijn letters staan meestal ... (2017) [68]

Schermer, D.: Creativiteit in kinderschrift. Mag het ietsje méér zijn? (2013) [69]

Schermer, D.: Mijn hoofdletters zijn vaak ... (2017) [69]

Schermer, D.: Elkaar helpen in een jenaplanschool: ook bij schrijven mogelijk en mensvormend (2017) [71]

Schermer, D.: “Gebruik je op school nog een pen?” – “Nou en of!” (2017) [71]

Schermer, D.: Lastig: Regelrecht schrijven op ongelinieerd papier (2017) [71]

Schermer, D.: Handschriftkwaliteit omvat verzorging, leesbaarheid, en schrijftempo (2017) [71]

Schermer, D.: Handschrift: Uniek cultureel erfgoed (2017) [72]

Schermer, D.: Laat jij jouw jongen genoeg jongen zijn ... óók in zijn handschrift? (2017) [72]

Schermer, D.: Primair, secundair en tertiair wijd schrift (2017) [73]

Schermer, D.: De middenzone of rompletterzone (2017) [74]

Schermer, D.: Hoe schrijf jij? Onderzoek je eigen handschrift (2017) [74]

Schermer, D.: Zone-verhouding / lengteverschil (2017) [75]

Schermer, D.: Haiku's over handschrift en schrijven (2017) [75]

Schermer, D.: Hoe kinderen motiveren die achterlopen bij schrijven? (2017) [76]

Schermer, D.: Ik schrijf, ik schrijf wat jij niet schrijft, 50 opstellen over discriminatie (2017) [76]

Schermer, D., en Schoemaker, A.: Schrijven en het brein (2011) [76]

Schermer, D.: Wetenswaardigheden over schrijven door Mesker c.s. (2018) [78]

Schermer, D.: Groep 8 schrijft pangrammen – en hoe? (2018) [78]

Schermer, D.: Wat ik van mijn handschrift vind en er over zou willen weten (2018) [78]

Schermer, D.: Handschrift als Kunst en Cultuur (2018) [80]

Schermer, D.: Manuscript en cursief gaan voorbij aan het kind (2018) [80]

Schermer, D.: Zelfsturing – ook in het handschrift te zien? (2018) [80]

Schermer, D.: Hoe 'verloedert' een handschrift? Wat te doen! (2018) [81]

Schermer, D.: Is linkshandigheid in het handschrift te zien? (2018) [81]

Schermer, D.: Wat zegt "PPI" ons eigenlijk? (2018) [82]

Schermer, D.: Het handschrift verloedert! (2018) [82]

Schermer, D.: Wat er aan één handgeschreven zin zoal te zien is (2018) [82]

Schermer, D.: "Ik ben anders, ik ben nieuw"... over autisme (2018) [82]

Schermer, D.: Méér bewegen – kan dat ook bij schrijven? (2018) [83]

Schermer, D.: Letterfamilies (2018) [83]

Schermer, D.: Onze hoofdletter "I" (2018) [84]

Schermer, D.: Spreuken over schrift & schrijven (2003) [84]

Schermer, D.: Golfbeweging in het handschrift (2004) [85]

Schermer, D.: Schrijven – van communicatiemiddel naar leermiddel (2019) [86]

Schermer, D.: Schrijfartikelen over Jenaplan (2012/'19) [86]

Schermer, D.: Kijk nou ... mijn handschrift – vragen van leerlingen (2000) [86]

Schermer, D.: Schrijven zal blijven (2000) [86]

Schermer, D.: Handschrift en schrijven blijft actueel (2019) [86]

Schermer, D.: Hoe 10-jarige meisjes in 1910 en 2019 schreven (2019) [88]

Schermer, D.: Schrijven met de hand: sterke ondersteuner bij taalgebruik (2019) [88]

Schermer, D.: Wat Freinet Jenaplan nog altijd te zeggen heeft – over schrijven en lezen (2019) [90]

Schermer, D.: Nadenken, praten, schrijven en zingen over 'stilte' (lesbrief) (2019) [90]

Schermer, D.: Wil je meer over boodschappenbriefjes weten? (2019) [90]

Schermer, D. & Overvelde, A.: Aan de slag met handschriftonderwijs (2019) [91]

Schermer, D.: We schrijven steeds minder met de hand, maar het blijft wel belangrijk. Reacties op de uitzending van Een Vandaag (2019) [91]

Schermer, D.: Over de invloed van de schrijfmethode op het karakter en het handschrift (2013) [91]

Schermer, D.: Wat onderscheidt een fineliner? (2019) [91]

Schermer, D.: Grafologie over handschriftonderwijs (2001) [91 en 122]

Schermer, D.: Twee jaargroepen meisjes vmbo vergeleken (2007) [92]

Schermer, D.: Handschrift, analyse, en tips voor meisje uit groep 6 (1995) [93]

Schermer, D.: Handschrijven – waartoe ook alweer? (2019) [93]

Schermer, D.: Wat mij in 96 Pabo2-handschriften is opgevallen (2019) [93]

Schermer, D.: Wat verstaan we onder 'luchtverbindingen'? (2002) [93]

Schermer, D.: Bovenbouwers beoordelen hun handschrift (2020) [94]

Schermer, D.: Hoe schatten bovenbouwers hun rompletters in? (2020) [94]

Schermer, D.: Komt variabele romplettergrootte niet meer voor? (2020) [95]

Schermer, D.: The quick brown fox jumps over the lazy dog (2020) [102]

Schermer, D.: De unieke letter 't' (2002) [103]

Schermer, D.: Handschriften van Anne Frank: lopend en blokschrift, lesbrief (2020) [104]

Schermer, D.: Will je een betere beoordeling? Maak je handschrift dan leesbaarder! Lesbrief (2020) [104]

Schermer, D.: Proefdraaien met lesbrief over handschriftanalyse (2020) [104]

Schermer, D.: Kan de linker marge ons echt iets vertellen? (2020) [107]

Schermer, D.: Wat zoal opvalt in het handschrift van een VWO-6 leerling (2020) [107]

Schermer, D.: Is ons handschrift echt wel zo uniek? (2020) [107]

Schermer, D.: De minuskel ‘r’ is zeker meer aandacht waard (2021) [108]

Schermer, D.: Letterdiploma/-certificaat (2021) [109]

Schermer, D.: Taake in zijn handschriftontwikkeling (2021) [110]

Schermer, D.: Schrijfdruk (2021) [111]

Schermer, D.: Is stress ook in kinderhandschrift te zien? (2021) [111]

Schermer, D.: LEF – Schrijven met je andere hand! 92021) [115]

Schermer, D.: Zelfbeheersing in het handschrift, literatuuronderzoekje (2021) [115]

Schermer, D.: Is ‘concentratie’ in het handschrift te zien? (2022) [117]

Schermer, D.: Komt geluk/tevredenheid in het handschrift tot uiting? (2022) [118]

Schermer, D.: Waarom blijft handschriftonderwijs zo belangrijk? (2022) [118]

Schermer, D.: Verwondering alom ... (2022) [119]

Schermer, D.: Ritmisch schrijven – een schrijftpsychologische analyse (2002) [119]

Schermer, D.: Maar 1 op 3 leerlingen vanaf groep 5 schrijft op de regel (2012) [119]

Schermer, D.: Jenaplan & voortgezet onderwijs & heikel handschrift? (2022) [121]

Schermer, D.: Op weg naar geletterdheid (2022) [121]

Schermer, D.: Lengte van stok-/lusletters (2022) [123]

Schermer, D. (red.): Schrijfwetenswaardigheden (2023) [125 en 128]

Schermer, D.: Handschriftanalyse van een tienjarige jongen (1995) [126]

Schermer, D.: “Wie ben ik ... in mijn handschrift? Een bijzondere stamgroepsactiviteit (2016) [126]

Schermer, D.: Hoe leren 3^e groepers bij jullie schrijven? (2011/2023) [129]

Schermer, D.: Onderlinge hulp: pedagogische tussenvorm van spel en werk, óók bij (leren) schrijven (2023) [129]

Schermer, D.: Een zelf te maken werkmiddel – naamkaarten van kinderen (1985) [130]

Schermer, D.: Leren schrijven – door de kinderjaren heen (1997) [130]

Schermer, D.: Concentratie in het handschrift (2023) [130]

Schermer, D.: Handschrift – schrijven met de hand – gebruik je verstand! (2023) [133]

Schermer, D.: Bij sneller schrijven toch een leesbaar handschrift? (2024) [133]

Schermer, D.: Lemniscaat op basis van de Taalronde van Stichting Taalvorming (2024) [133]

Schermer, D.: De meerwaarde van schrijven met de hand (2024) [135]

Schermer, D.: Waarom schrijven kinderen hoofd- en kleine letters door elkaar? (2024) [136]

Schermer, D.: Schriftkenmerken die de leesbaarheid bepalen (2024) [137]

Schermer, D.: Stress en burn-out – een schrijfteken des tijds? (2004) [138]

Schermer, D.: Heeft mediteren invloed op het handschrift? (2009) [139]

Schermer, D.: Wat maakt linkshandig schrijven anders c.q. lastig? (2025) [144]

Schermer, D.: Schrijftempo (2025) [146]

Schermer, D.: Wat kenmerkt het handschrift sinds 1900? (2026) [149]

Schiller-Gymnasium Witten: Waarom tablets voor ieder zinnig kunnen zijn (2018) [83]

Schmeier, M.: Aantekeningen maken. Doen jouw leerlingen dat nog of al? (2018) [80]

Schmeier, M.: Bordwerk en aantekeningen. Slow teaching in de 21^e eeuw (2020) [104]

Schmoll, H.: Drukschrift in plaats van cursiefschrift (2014) [45]

Schmoll, H.: Handschrift van leerlingen steeds slechter. Uitgeput na 30 min. (2015) [51]

Schlag, J.: Pedagogische schriftmetingen (1915) [12]

Schlag, J.: Liniatuurgrootte (1915) [31]

Schneidemühl, G.: De betekenis van de beoordeling van handschriften voor de opvoeding (1929) [5]

Schneidemühl, G.: Kinderhandschriften (1929) [14]

Schneider-Pieters, H.C.M.: De linkshandige en zijn handschrift (1998) [9]

Schoemaker, A.: Groep 3 – december 2011 – na 4 maanden schrijfonderwijs (2012) [30 en p/a 31]

Schoemaker, A.: 2012-2013 september (2012) [36]

Schoemaker, A.: Groep 3 – beschrijving van de onderzoekpunten (2013) [37]

Schoemaker, A.: Bewegingsritme en vormgeving (2013) [38]

Schoemaker, A.: “Handschrift is heel bijzonder!” (2013) [38]

Schoemaker, A.: Leren schrijven in groep 3 – aandachtspunten (2013) [41]

Schoemaker, A.: Voorwaarden om schrijven met de hand te kunnen leren (2014) [44]

Schoemaker, A.: Schrijven doe je toch aan elkaar??? (2015) [50]

Schoemaker, A.: Verslag van mijn bezoek aan de Steve Jobsschool “Het Vizier” in IJsselmuiden (2015) [51]

Schoemaker, A.: Het golfje van de schrijffletters r en z; hoe lastig is dat? (2015) [51]

Schoemaker, A.: Gastles “Sprekend Schrift” in groep 8 (2015) [52]

Schoemaker, A.: Lereren we de juiste schrijffletter r en z wel aan? (2015) [54]

Schoemaker, A.: Schrijven met water (2015) [55]

Schoemaker, A.: Groep 3 – na 4 maanden schrijfonderwijs – spontane pogingen tot verbinden (2016) [57]

Schoemaker, A.: De kracht van schrijven (2011) [67]

Schoemaker, A.: Zeg, ken jij de kolam al? (2012) [67]

Schoemaker, A.: Feestschrijven (2013) [67]

Schoemaker, A.: Schrijfvoorwaarden (2013) [67]

Schoemaker, A.: Schrijf-samenwerken op papier (2014) [67]

Schoemaker, A.: Schrijven met schelpen (2017) [67]

Schoemaker, A. & Schermer, D.: Wat ik graag over handschrift zou willen weten (2017) [68]

Schoemaker, A. & Schermer, D.: Uitdrukkingen over schrijven-letters-pen (2008) [71]

Schoemaker, A.: Schrijven is ... (2015) [71]

Schoemaker, A.: Schrijven in groep 3: 5 jaar lang – 3 keer per jaar (2017) [71]

Schoemaker, A.: “Gooi de pen niet met het badwater weg!” (2017) [74]

Schoemaker, A.: De schrijffletter ‘k’ in begin groep 3 (2017) [74]

Schoemaker, A.: Schrijven met kerst (2017) [75]

Schoemaker, A., Arends, G., Schermer, D.: Het handschrift helpt! (2018) [77]

Schoemaker, A.: Groep 3 – december 2017 (2018) [77]

Schoemaker-Ytsma, A.C.M.: De slingerlus (2011) [80]

Schoemaker, A.: Schrijven met ballen (2018) [80]

Schoemaker, M.M. c.s.: Sorry, ik ben onhandig! (2018) [80]

Schoemaker, A.: FF meekijken – groep 3 (2018) [82]

Schoemaker, A.: Groep 3 – Twee handschriften nader bekeken (2018) [84]

Schoemaker, A.: Groep 3: Handschriften september 2018/19 – Opmerkingen voor de leerkrachten (2018) [84]

Schoemaker, A.: Gezien in de handschriften van groep 3 (2019) [86]

Schoemaker, A.: Werken met Schrijfdans (2005) [87]

Schoemaker, A.: De meiden zeiden ... op de vraag waarom ze eind groep 8 onverbonden schreven (2009) [87]

Schoemaker-Ytsma, A.: Ieder schrijft op eigen wijze en dit verdient respect (2018) [93]

Schoemaker, A.: Les: Handschrift en dialect (2019) [94]

Schoemaker, A.: ABC bij inschrijving van ‘handschrift’ als cultureel erfgoed (2010) [94]

Schoemaker, A.: Bevindingen voor leerkracht groep 4 – Groep 3, juli 2020 (103)

Schoemaker, A.: Handschriften van groep 3 in december 2020 (2021) [108]

Schoemaker, A.: Vulpen? Balpen? (2008) [110]

Schoemaker, A.: Woorden vervliegen, wat geschreven is blijft (2021) [112]

Schoemaker, A.: Groep 3 – aanbevelingen voor groep 4 (2021) [112]

Schoemaker, A.: Zeg eens aa ... (2021) [114]

Schoemaker, A.: Groep 3: tien jaar onderzoek naar leren schrijven met de hand (2022) [116]

Schoemaker, A.: Van groep 3 naar groep 4 – handschrift (2022) [123]

Schoemaker, A.: Suggesties voor de leerkracht van groep 3 (2023) [125]

Schoemaker, A.: Het puntje op de i (2003) [128]

Schoemaker, A.: Overdracht handschriften groep 3 naar 4 (2023) [130]

Schoemaker, A.: Groep 3 (2023) [131]

Schoemaker, A.: De schrijffletter-k in groep 3 na twee weken school (2023) [131]

Schoemaker, A.: Meekijken met beginnende schrijvers. Enkele voorbeelden uit een groep 3 (2024) [135]

Schoemaker, A.: Voorwaarden om schrijven met de hand te kunnen leren (2014) [137]

Schoemaker, A.: Groep 3 verslag voor de leerkracht: overgang groep 4 (2025) [145]

Schoemaker, A.: Groep 3: de schrijffletter ‘k’ (2025) [146]

Schoemaker, A.: Wat vind ik goed aan mijn handschrift? (2026) [149]

Schoemaker-Ytsma, A.: Schrijven met water (2016) [59]

Schoemaker-Ytsma, A.: Kaderen, groep 3, dec. 2015 (2016) [59]

Schoemaker-Ytsma, A.: Oorzaken van een slecht handschrift (2003) [61]

Schoemaker-Ytsma, A.: Stomme streepjes. Hoe veelzeggend kunnen ze zijn? (2016) [63]

Schoemaker-Ytsma, A.: Groep 3, 2016-2017: Golfje aan de schrijffletters r en z (2016) [63]

Schoemaker-Ytsma, A.: De mooiste van de klas (2010) [65]

Schoemaker-Ytsma, A.: Wat een rijkdom gaat er schuil achter kinderschrift ... als je er vakbekwaam naar kijkt (2017) [66]

Schoemaker, A.: Groep 3: Verslag voor de leerkracht, handschriften dec. 2024 (2025) [142]

Schoemaker, A.: Fonetisch genieten (2025) [142]

Schoemaker-Ytsma, A.: Schrijven – van A tot Z (2016) [66]

Schoemaker-Ytsma, A.: Handschrift groep 3: kenmerken van beginners (2017) [73]

Schoemaker-Ytsma, A.: Waarom leer je kinderen nog schrijven? (2014) [76]

Schofield & Sims: Enquête onthult de impact van een pandemie op het handschrift van jonge kinderen (2021) [118]

Scholten, A. & Hamerling, B.: De culturele invloed op handschriftontwikkeling (2011) [108]

Scholtz, H.: Studies over veranderingen in kinderhandschrift na langere rustpauzes (1930) [2]

Scöning, M., Witcomb, C.: Dit is de enige vaardigheid die je kind nodig heeft voor toekomstig werk (2017) [74]

Schoolderman, A.: Beoordelen van handschriften (1985) [80]

Schouten, G.: Zijn handschriften erfelijk? (2021) [113]

Schreimbmotorik Instituut: Handschriftcampagne 2020: Teveel kinderen hebben problemen met schrijven (z.j.) [70]

Schreimbmotorik Instituut: Leren schrijven - ik kan het met mijn linkerhand. Advies voor linkshandige kinderen (2017) [74]

Schreimbmotorik Instituut: 10 Redenen om met de hand te schrijven (2014) [75]

Schreimbmotorik Instituut: Schrijven blijft – zelfs in de digitale eeuw. Echter ... (2017) [75]

Schreimbmotorik Instituut: Het oefenen van schrijfmotorische vaardigheden helpt: Onderzoekresultaten van het Schreimbmotorik Instituut (2017) [75]

Schreimbmotorik Instituut: Enkele begrippen uitgelegd: Schrijfmotorische en grafomotorische vaardigheden (2017) [76]

Schreimbmotorik Instituut: Schrijft anders, denkt anders – feiten over linkshandigheid (2017) [78]

Schreimbmotorik Instituut: Schrijven in de context van digitalisering (2018) [82]

Schreimbmotorik Instituut: Agentschap Evangelische persdienst meldt: Oorlog tegen de krabbel (2018) [84]

Schreimbmotorik Instituut: WritingCoach (2015) [85]

Schreimbmotorik Instituut: Studie over schrijfproblemen – Schrijfmotoriek moet meer beoefend worden (2019) [96]

Schreimbmotorik Instituut: STEP 2016: Studie over de ontwikkeling, problemen en interventies bij het handschrijven (2020) [115]

Schreimbmotorik Instituut: Met de hand schrijven stimuleert leren vermogen (2023) [131]

Schreimbmotorik Instituut: 10 Tips voor leren schrijven met digitale hulpmiddelen – hoe ouders en leerkrachten kinderen gericht kunnen ondersteunen (2025) [145]

Schreimbmotorik Instituut: Moeten kinderen cursief leren schrijven? – Modelproject voor het leren schrijven in één fase gestart op scholen in Beieren (2025) [146]

Schreimbmotorik Instituut: Het bevorderen van schrijfvaardigheid: een basis voor gelijke onderwijskansen (2024) [148]

Schrier, M. van der: Kinderen doen er steeds langer over om te leren schrijven. Coronajaar maakt het erger (2021) [111]

SchrijvenNL: Verdiepende webinarreeks Handschriftonderwijs (2023) [126]

SchrijvenNL: Vijf veelgemaakte schrijffouten in groep 3/4 en wat je eraan kunt doen (2023) [129]

SchrijfOp.nl: Schrijven met digitale Livescribe pen (z.j.) [72]

Schrijfpedagogisch Studiecentrum: Schrijfkramp? Het PENKO-kussentje brengt uitkomst (z.j.) [110]

Schrijfrotonde NRO: Met welk schrijfmateriaal kunnen kinderen het beste leren schrijven? (2023) [137]

Schrijfvriend: Nieuwe schrijfmethode “Aan Boord” (2017) [68]
 Schrijfvriend: Aan Boord met De Schrijfvriend (2017) [70]
 Schrijfvriend: Elke leerling het juiste schrijfschrift (2022) [116]
 SchrijvenNL: Schrijven anno 2017? Ja doen! (2017) [74]
 Schrijver, J.: Schrijfonderwijs (ca. 1939) [15]
 Schuh, F.: Waarom een goed handschrift ook nu nog belangrijk is (2019) [101]
 Schulze-Brüning, M.-A.: Leerkracht waarschuwt voor gevolgen slecht handschrift wanneer leerlingen falen bij schrijven (2015) [60]
 Schulze-Brüning, M.-A.: Hoe kan men ontspoord kinderschrift snel maken? (2013) [60]
 Schulze-Brüning, M.-A.: Samenvatting van mijn ervaringen en evaluaties bij scholen voor voortgezet onderwijs (2015) [60]
 Schulze-Brüning, M.-A.: Handschrift verbeteren – maar hoe? (2017) [67]
 Schulze-Brüning, M.-A., e.a.: Wie niet schrijft blijft dom. Waarom onze kinderen zonder handschrift het denken verleren (2017) [69]
 Schulze-Brüning, M.-A., c.s.: Wie niet schrijft, blijft dom (bespreking door Chr. Hagenmeyer) (2018) [82]
 Schürmann, M.: Deskundigen waarschuwen: De tablet vervangt het handschrift niet (2018) [85]
 Schweitzer, K.: Waarom dit 7-jarige meisje in de problemen kwam door haar naam cursief te schrijven (2015) [55]
 Schweitzer, S.: Is een email genoeg? Tips om een gedenkwaardig bedankje te sturen (2016) [65]
 Schwellnus, H., e.a.: Wat kiezen: Blokschrift of cursief schrift, een literatuuroverzicht (2012) [48]
 Scordella, A., c.s.: De rol van algemene dynamische coördinatie bij het schrijven van kinderen (2015) [93]
 Scott, G.: Quotes van kinderen over cursief handschrift (2022) [123]
 Scott, T.L.: Leerlingen van de Washington School verspreiden liefde en oefenen cursief met Valentijnskaarten voor ouderen (2023) [127]
 Scott-Hollander, P.: Groeistuipen – de analyse van kinderhandschrift (1998) [4]
 Scoyo Eltern! Magazine: Leren schrijven: Daarom is het handschrift voor leerlingen zo belangrijk (z.j.) [101]
 Scry3d.com: Handschriftontwikkeling bij kinderen (2022) [144]
 Scription: 1999 – Jaar van het Handschrift (1999) [111]
 Seales, R.: Brieven aan kinderen: Waarom het een goede tijd is om aan je kinderen te schrijven (2020) [111]
 Sedita, J.: Handschriftonderwijs (2022) [120]
 Seemann, U.: Het kinderschrift als psychodiagnostisch hulpmiddel (1970) [7]
 Seger-Woznicki, I.: Hoera! Ik kan cursief schrijven (2012) [38]
 Seibt, E.: Gebruik van het handschrift (2017) [69]
 Seifer, M.J.: Reis door het brein (2002) [53]
 Seifer, M.J.: Waarom weer cursief handschrift aanleren? (2022) [120]
 Seifer, M.J.: Schrijven en hersenfunctioneren (1988) [109]
 Seifer, M. & Manley, E.: De evolutie van het schrijven (2024) [141]
 Seiler, J.: Een geval van beidhandigheid bij het schrijven (1972) [14]
 Semeraro, C., e.a.: Cursief schrijfonderwijs in het eerste jaar van de basisschool: Effect op lees- en schrijfvaardigheden (2019) [98]
 Sevenants, S., c.s.: Schrijfmethoden (2023) [133]
 Seyyedrezaei, S.H., c.s.: Relatieve leeftijdseffecten op het handschrift van kinderen: de rol van visueelmotorische integratie (2012) [124]
 SGG-Bulletin: Het schrift en het schrijven (2015) [54]
 Shah, P.: De 10 meest voorkomende handschriftproblemen en hun oplossingen (2021) [125]
 Sharma, M.: Geschreven woord redden van pandemie-aanval (2022) [119]
 Shaturaev, J.N.: Het belang van handschrift in het onderwijs (2019) [98 en 124]
 Shaturaev, J.N.: Effecten van handschrift op de schrijfvoortgang van kinderen (2020) [143]
 Shapiro, R.: Op het handschrift besnoeien (2013) [37]
 Sharma, K. & Khan, K.: Frequentie e patroon bij schrijfproblemen onder schoolgaande kinderen (2020) [138]

Sheffield, B. & Potter, Don: Schrijven met de hand: Een verwaarloosde pijler van geletterdheid (1997) [87]

Shen-Li: Is schrijven met de hand dood? (2020) [122]

Sheridan, M.: Is handschrift nog steeds relevant in de 21^e eeuw? Is handschrift een uitstervende kunst of neemt toetsenbordgebruik de overhand? (2023) [136]

Shinneman, S.: Lessen cursief nemen af als scholen aandacht naar computers verplaatsen (2013) [70]

Shrewsbury, N.: De kunst van CursiveLogic (2017) [66]

Shribman, D.: Commentaar: Cursief schrijven vraagt ondersteuning (2013) [42]

Shublom, L.: Cursief schrift is 'echt' (2012) [36]

Siegel, P.: Amerikaans blokschrift en cursief schrift (2003) [20]

Siegel, P. en Cohen, M.: Sterne-Wellen-Test en handschrift leveren inzichten in de prepuberteitsontwikkeling (2009) [24]

Siegel, P.: Beoordelen van de linkshandige schrijver (1989) [43]

Siegel, P.: De Star-Wave-Test en het handschrift van 10/11-jarigen (1999) [57]

Siegel, R.: Nieuwe generatie pakt cursief schrijven op (2016) [62]

Sigsworth, T.: Het kinderhandschrift sterft uit (2024) [141]

Silva, K. da: Mudra 60: Schrijven (2003) [24]

Silver, J.: 9 Ongelofelijke voordelen van het schrijven met de hand voor ons lichaam en hersenen (2020) [97]

Silverman, L.: Slecht handschrift: Een hoofdoorzaak van subpresteren (2003) [40]

Simic, Ch.: Zorg voor je aantekenboekje (2011) [51]

Simion, A.-G.: Handschriftontwikkeling bij BS-kinderen. Vergelijking tussen twee schrifttypes (2016) [98]

Simond, A.-M.: Het handschrift in het digitale tijdperk (2014) [49]

Simond, A.-M.: Het handschrift in het digitale tijdperk (2015) [52]

Simons, P.: 15 Redenen waarom schrijven zo belangrijk is (2018) [78]

Simons, W.B.: Geestelijke handicap in het schriftbeeld van jongeren (1981) [10]

Simpkin, R.: 1 september – Wereld-Brief-Schrijfdag (2018) [82 en 92]

Simpson, D.: Problemen oplossen door je hoofd te gebruiken (2020) [101]

Simpson, K.: Scholen in Colorado beginnen cursief schrijven af te schrijven (2011) [68]

Sindelar, D.: Als er meer computers komen, zijn scholen getuige van een langzame door van cursief (2012) [34]

Sipahimalani, S.: Kan schrijven overleven, en doet het er toe? (2021) [110 en 137]

Skar, G.B.: Vloeiend handschrift en de schrijfkwaliteit van basisschoolleerlingen (2021) [119]

Skar, G.B., c.s.: Een longitudinaal interventieonderzoek naar effecten van een toenemende hoeveelheid betekenisvol schrijven in groep 1 en 2 (2023) [148]

Sluijmsmans, L.: Het handschrift onthaast. Wordt schrijven de nieuwe luxe in het online-onderwijs. (2020) [137]

Smetsers, C.: Beweging, vorm en ruimte (2020) [100]

Smith, W.W.: Creativiteit en handschrift: een studie naar de relatie tussen handschrift en creativiteit bij kinderen uit de vijfde klas (2014) [114]

Smidts, D.: Zelfsturing bevorderen door te schrijven (2018) [80]

Smits, S.: De bijl valt voor precursief handschrift bij het Ministerie van Onderwijs (2021) [118]

Smits, S.: Handschriftonderwijs: de waarheid over precursief handschrift en de beginophaal (2021) [118]

Smits, S.: Handschriftonderwijs aan kinderen: waarom het belangrijk is om het correct aan te leren (2012) [118]

Smits, S.: Wat zijn de veranderingen in het curriculum voor het schrijven met de hand? (2022) [128]

Smits-Engelsman, B., e.a.: Schoolvragenlijst voor leerkrachten voor het opsporen van schrijfproblemen (1995) [86]

Smyth, J.C.: Enkele staten komen in actie om cursief te redden (2013) [42]

Smyth, J.C.: Moeten leerlingen cursief leren? Idaho zegt van wel (2013) [43]

Smith, C.: Schrijven – en denken – in cursief (2014) [44]

Smith, P.: Einde van het handschrift? De langzame en vergeetachtige dood van de pen (2024) [141]

Smith, T.: Wordt schrijven afgeschreven? (2011) [25]

Smits, B.: Berichtje uit Heusden (2021) [113]

Smits-Engelsman, B., c.s.: Doeltreffendheid van interventies bij motorische prestaties bij kinderen met coördinatiestoornis in de ontwikkeling verbeteren (2013) [110]

Smits, S.: Waarom hebben kinderen minder plezier in schrijven? (2024) [146]

Snapp-Childs, W., c.s.: Sensomotorische aanpak bij training van manuele handelingen bij kinderen met DCD (2013) [114]

Snijder, N, c.s.: Het effect van Sriba op de schrijfvoorwaarden bij kinderen in groep 3 (2019) [100]

Snijder-de Graaf, M.: Tekenen, schrijven & intelligentie (2014) [44]

Snip, L.: Cursus handschriftverbetering in groep 8 (2013) [39]

Soest, H. van: ‘Schrijven moet weer een apart vak worden op de basisschool’ (2018) [77]

Soeteman, K.: Kunstmatige intelligentie zet getypte tekst om in handschrift (2016) [138]

Sofatutor-Magazin: Vijf tips voor een mooi handschrift (2019) [101]

Solomon, Sh.: Je kind en zijn handschrift: zijn natuurlijke temperament (2000) [6]

Solomon, Sh.: Gevalsbeschrijvingen op het gebied van onderwijs (1974) [11]

Solomon, Sh.: Tekens van geweld in kindertekeningen en –schrift (2002) [62]

Sommer, Th.: “Schrijfbewegingstraining” effectief aanbod bij schoolproblemen (2003) [87]

Soranews: Japanse studie vindt dat schrijven met de hand tot meer hersenactiviteit leidt dan elektronische aantekeningen (2021) [110]

Sortino, D.: Intelligentie en de kunst van cursief schrijven (2011) [27]

Sortino, D.: Hersenonderzoek en cursief schrijven (2013) [39]

Sosslien, L. & West, M.: Zes illustraties laten zien wat er in het hoofd van een introvert omgaat (2016) [58]

Spannring, E.: Geval 89 (1961) [11]

Spear-Swerling, L.: Het belang van schrijfonderwijs (2006) [5 en 127]

Spence, C.M.: Het plezier om jongens onderwijs te geven (2009) [92]

Spiegel Online: Kinderen leren spelling het beste met het ABC-boekje (2018) [83]

Spitzer, M.: Spitzer over schrijven en digitale dementie (2012) [41]

Spitzer, M.: Spitzer over schrijven en digiziekte (2016) [63]

Spitzer, M.: Informatietechnologie in onderwijs: Risico’s en neveneffecten (2014) [78]

Spitzer, M.: Hoe handschrift kinderen helpt bij de ontwikkeling van lezen en schrijven (2025) [148]

SplashLearn: Hoe je het handschrift kunt verbeteren, 10 effectieve tips voor ouders (2024) [135]

Spreckelsen, T.: Hoe leg ik mijn kind uit waarom wij nog met de hand leren schrijven? (2015) [49]

Spreeker: De toekomst van schrijven vs. de toekomst van typen (2015) [95]

Srihari SN: Ontwikkeling van individualiteit in kinderschrift (2016) [99]

Stabilo: Het handschrift is geen aflopende zaak (2017) [69]

Stabilo: De beste vriend op school (2018) [81]

Stable Oister Wordpress: Automatische in schrijven brengen (2016) [65]

Stackoverflow: Waarom schrijven met de hand nog steeds de beste manier is om informatie vast te houden (2022) [134]

Staff, G.: Waarom het met de hand opschrijven van je nieuwjaarsdoelen psychologisch onderbouwd is – en beter werkt dan typen (2025) [148]

Staff, L.: Waarom handschrift een toekomst heeft in het digitale tijdperk (2026) [149]

Stainthrop, R. en N. Rauf: Schrijfkwaliteit: Jongens, meisjes, schrijftempo en spelling (2010) [22]

Starr, B.: Hoe beïnvloedt de schrijfhandeling je brein? (2013) [72]

Starr, L.: Hoe schrijven onderwijzen (2005) [16 en 69]

State Officials Report: Staatsrapport meldt stijging zelfmoorden in Nevada (2010) [88]

Steeman, D.: Schrijfonderwijs aan hoogbegaafde kinderen (2018) [105]

Steen, P. van der: Schoonschrijven moest je leren om later meer ‘levensgenoegen’ te smaken (2023) [128]

Steenbeek, R.: Legpuzzels goed voor je hersenen (2020) [106]

Steinmetz, K.: Vijf redenen waarom kinderen nog steeds cursief moeten leren schrijven (2014) [73]

Steins Bisschop, J.: Tablets in het basisonderwijs: ontnem kinderen hun handschrift (2013) [40]

Stengel-Buchheim, I.: Over de toepasbaarheid van grafologisch onderzoek bij de psychopathologie van de kinderleeftijd (1931) [18]

Stern, J.: Schrijven is niet dood – Smartpennen en stilussen redden het (2015) [50]

Stidl, B.: Schrijfmateriaal (2012) [134]

- Stidl, B.: De bewegingsanalyse – Labans bewegingsanalyse (2012) [134]
- Stidl, B.: De schrijfhandeling (2012) [134]
- Stiru, A.: AI kan nu ook jouw handschrift nadoen (2024) [137]
- Ft nadoen (2024) [137]
- Stoepker, I.: De ontwikkeling van het schrijven op de basisschool (2018) [108]
- Stokes, K.: Waarom scholen schrijfonderwijs moeten geven, zelfs als typen nuttiger is (2011) [27]
- Stonjek, R.K.: Goed handschrift en goede cijfers (2012) [30]
- Storey, D.: Handschrift toont onverwachte voordelen t.o.v. typen (2024) [135]
- Stout, K.: Hoe geef je schrijfonderwijs (1998) [15]
- Stout, K.: Meer tips voor schrijfonderwijs (2003) [16]
- Straaten, Dr. A. van: De schrijfwijze (bij linkshandigen) (1969) [105]
- Straatsma, L.: ‘Niet alle kinderen kunnen aan elkaar schrijven’ (2013) [123]
- Strand, S.: Het verband tussen schrijven en stellen (2009) [105]
- Strauss, A.: Verander je leven in 30 dagen – Werkboek voor kinderen (z.j.) [20]
- Stuart, A.: Wanneer moeten kinderen leren lezen, schrijven en rekenen? (2013) [41]
- Streur, A.: Schrijfonderwijs binnen de procesgerichte aanpak. Een onderzoek naar het verhogen van betrokkenheid tijdens het schrijfonderwijs (2019) [91]
- Stradtman, A.: Waarom handschrift nog steeds belangrijk is in een digitale wereld (2025) [149]
- Strickland, J.: E-writing ontlast werkgeheugen en houdt handschrift in ere (z.j.) [127]
- Stroes, H.: Schrijfproblemen (2014) [93]
- Stroes in Beweging: De dynamische schooldag (2020) [107]
- Stroes, H.: Schrijven is de meest gecompliceerde motorische taak in het basisonderwijs (2019) [115]
- Stübe, R.: De cultuurhistorische betekenis van het schrift (1908) [71]
- Studio di Educazione: Alarmtekens in kinderhandschrift (2022) [122]
- Styfhals, W.: Pleidooi voor onleesbaarheid (2020) [105]
- Sucks, S.: Het belang van handschrift voor communicatieprofessionals (2019) [148]
- Suddath, C.: Treuren over de teloorgang van het schrijven (2009) [18]
- Sülzenbrück, S.: De dood van schrijven: Secundaire effecten van computergebruik op basale motorische vaardigheden (2011) [84]
- Sunny: Weekendtips – Je handschrift kan je leven veranderen (2015) [53]
- Sutton, M.: Cursief schrijven (2013) [36]
- Suzuki, M.: Kanji schrijven ondergaat veranderingen in de digitale eeuw (2013) [50]
- Swain, H.: Doet schrijven met de hand er in de digitale tijd nog steeds toe? (2018) [78]
- Swift, J.: Finland dumpst schrijven ten gunste van typen (2014) [48]
- Sylvia: Blokschrift of verbonden schrift (2021) [111]
- Sylvus, N.: Kinderschriften (1929) [7]
- Szondy, D.: Digitale pen trilt om op verkeerde spelling, grammatica en schrijven te wijzen (2013) [50]
- Taal Doet Meer:** Het handschrift: je persoonlijkheid onthuld? (2024) [137]
- Taalvorming: Leren lezen en schrijven. Schrijven voorschools, opschools, naschools? (2009) [67]
- Tabor, M.B.W.: Schrijven: Van fijne kunst tot vergane glorie (1986) [16]
- Tacken, T.: Weg met de apps en likes, terug naar punniken en haktollen (2019) [91]
- Tahir, N.: Geen lusletters meer in de basisschool: wat doen wij onze kinderen aan? (2018) [83]
- Tajan, A.: Adolescentieproblemen in relatie tot ouderbinding (1974) [8]
- Talma-van Griethuysen, A.H.: Handschrift en boom (1962) [13]
- Tam, C., c.s.: Verschil in grijpkracht en effecten op leesbaarheid, vorm en streken in het handschrift van kinderen 2010) [103]
- Ta Mata School: Waarom handschrift nog steeds belangrijk is (2025) [148]
- Taneri, P.O. & Akduman, N.: Beëindigen van cursief verbonden handschriftonderwijs (2018) [107 en 122]
- Tat, L.: Staatswetgevers dringen aan op cursief schrijfonderwijs (2016) [60]
- Tausch: Voorwaarden voor goed handschrift, psychologisch onderzoek (1966) [130]
- Taylor, J.: Het probleem met de ‘e’ (2010) [24]
- Taylor, L.: Ontwikkeling van handschrift (1998/9) [13]
- Taylor, L.S.: Laatste hoerageroep voor geletterdheid (2011) [29]
- Teach Handwriting: De drie fasen bij handschrift (z.j.) [100]

Teach Kids How: Je kind leren schrijven (2009) [16]

Team Spedathome: Voordelen van goede schrijfvaardigheid (2022) [128]

Teltscher, H.O.: Begeleiden van kinderen (1948) [10 en abusievelijk 11]

Teltscher, H.O.: Analyse van kinderhandschrift (1971) [100]

Teltscher, H.O.: Conflicttekens in kinderhandschrift (1971) [101]

TES-reporter: Onderwijzers vragen meer aandacht om zwak handschrift aan te pakken (2016) [75]

Teulings, H.L.: Relatie tussen product- en proceskenmerken van schrijfvaardigheden van kinderen in de tweede klas van de basisschool (2023) [139]

Teunisse, L.: Geen computer tijdens de les? Juist wel! (2020) [106]

Tew, J.: Waarom je handschrift is zoals het is (1998) [4]

Tew, J.: Druk (1998) [23 en 48]

Tew, J.: Schrijfstijl (1998) [27]

Tew, J.: Ritme – “low of life” (1998) [48]

Tew, J.: Het al of niet verbinden van letters (2014) [48]

Tewari, L.: De kracht van de pen: Hoe schrijven de wereld kan veranderen (2022) [131]

The Art of Writing: Wat je moet weten bij het oefenen op schrijven (2016) [104]

The Art of Writing: De 3 soorten handschrift (2016) [104]

The Conversation: Jonge kinderen cursief leren schrijven? Hier is hoe ze leren, en bronnen voor instructie (2024) [136]

The Conversation: Denk je dat technologie het schrijven heeft gedood? Slordig handschrift was eeuwen vóór de smartphone al een probleem (2024) [139]

The Conservation: Waarom we handschrift op school niet moeten afschaffen (2026) [149]

The Economic Times News: Generatie Z maakt een einde aan deze 5500 jaar oude vaardigheid en dit eeuwenoude erfgoed zou wel eens kunnen verdwijnen (2025) [146]

The Feed: Wordt cursief schrijven verplicht in Californië? Dit is wat de nieuwe wet zegt (2023) [132]

Thelot, R.: 10 Manieren waarop menselijk schrijven de tekst-apocalyps zal overleven (2023) [132]

The Ot Toolbox: Het onderzoek naar cursief handschrift (2019) [99]

The Pen Company/Lucy: Waarom handschrift zo belangrijk is (2018) [99]

The Pen Company/Anna: Het handschrift van je kind leren kennen (2014) [99]

The Press Democrat: Cursief maakt geen deel uit van het curriculum ... en meer (2013) [44]

The Sky's The Limit: Schrijven met de hand, voor altijd verloren? (2023) [141]

The Understood Team, e.a.: Slordig handschrift bij kinderen: Wat je moet weten (2020) [99]

The Understood Team, e.a.: Wat op verschillende leeftijden te verwachten (2020) [100]

Thewlis, M. & Swezy, I.: Dreigende gevaren bij schoolkinderen (1954) [26]

Thewlis, M. & Swezy, I.: Het mechanisme van schrijven (1954) [83]

The Writing For Pleasure Centre: Ontkrachten van de mythes ‘botten zijn nog niet klaar’ en ‘motorische vaardigheden eerst’: wat onderzoek zegt over het handschrift van jonge kinderen (2025) [148]

ThiemeMeulenhoff BV: Verbonden schrift of blokschrift? (2020) [99]

Thomas, F.: Afschrijven? Absolutely Education onderzoekt de toekomst van het handschrift (2019) [103]

Thomas, M.: Noteer: Voorstanders van schrijven zeggen, dat cursief schrijven meer is dan alleen op een potlood drukken (2015) [56]

Thomas, M.Z.: Reeds vóór schooltijd leren schrijven? 1967 [58]

Thomas, M.Z.: Als de lettertjes trillen en beven (1967) [58]

Thomas, S.: Hoe houd je je pen vast? (1997) [18]

Thomassen, A. & Schomaker, L.: Contexteffecten tussen letters bij schrijftrajecten (1986) [44]

Thomassen, A., c.s.: Letters: hun bewegingen en vormen (1985) [91]

Thornhill, F.: Wordt schrijven met de hand een verloren kunst? (2013) [55]

Thornton, T.P.: Historische schrijfverschillen tussen jongens en meisjes (1996) [23]

Thoulon-Page, C.: Dysgrafie en schrijftherapie (2001) [39]

Thrash, A.: Is handschrift dood? Ternauwernood. Wij hebben het meer nodig dan ooit (2019) [100]

Thrasbule, L.: De verborgen voordelen van goed kunnen schrijven (2014) [48]

Thu, AdPo.: Seminar Ampiric over handschriftonderwijs met digitale tablets (2022) [116]

Thuy On: Nieuw onderzoek toont aan dat schrijven even belangrijk is voor kinderen als typen (2024) [137]

- Tiburtius, S.: Schrijven in het voortgezet onderwijs (2010) [22 en 126]
- Tighe, E.: Handgeschreven, Technieken & Tips om je alledaagse handschrift nog mooier te maken (2018) [83]
- Tilanus, L.: Als lezen en sgreiven niet lukt, over dyslexie (2017) [80]
- Timmermans, J.: PABO-schrijfwetenswaardigheden – verwondering wekken bij a.s. groepsleraren (1949) [86]
- Times of India: Ann uit Kannur wint mondiale schrijfwedstrijd (2021) [116]
- Titlow, J.P.: Waarom schrijven met de hand nog altijd van belang is (2013) [49]
- Toffaert-Derreumaux, C.: Er is geen adolescentie (2005) [1]
- TOI Lifestyle Bureau: Kinderen leren schrijven: hoe goed schrijven de hersenen helpt groeien (2025) [147]
- Tomcheck, S., e.a.: Gestructureerde observatie van fijn-motorische vaardigheden (2013) [38]
- Toof, M.: Meisjes schrijven beter dan jongens (2010) [24]
- Toor, K. van: Onleesbare handschriften, een onderzoek (2020) [98]
- Toor, K. van: Wat schrijf je nog als tiener? (2020) [98]
- Top Education Degrees: 20 Redenen om met de hand te schrijven, aldus de wetenschap (2023) [126]
- TopicNederland: Waarom schrijven met de hand zo belangrijk is en blijft (2021) [113]
- Torlakson, T.: Reactie op campagne voor cursief schrift (2012) [33]
- Tornero, J.: Schrijven: de sprekende tekening (2006) [7]
- Török, S.: Alarmerende tekens in het schrift van de jongste leerlingen (1967) [2 en 105]
- Tovar, C.: Waarom het logisch is om met de hand te schrijven (2019) [101]
- Trafford, C.H., c.s.: Aanleren van schrijfvormen om vloeiend te lezen en te schrijven (2003) [29]
- Trafford, C.H., c.s.: eenvoudig, sprekend en succesvol (2003) [29]
- Trafford, C.H.: Suggesties voor rapportbeoordeling (2003) [31]
- Traverso, V.: Waarom handschrift nog steeds belangrijk is in het digitale tijdperk (2024) [144]
- Trethan, P.: Cursief handschrift maakt grote comeback (2026) [149]
- Trotta, D.: Gemeden in het computertijdperk, maakt cursief een comeback in Californië (2024) [134]
- Trouw: 'Handschrift drukt gevoelens uit' (2014) [120]
- Trubek, A.: Gaat het handschrift de dodo achterna? (2010) [19]
- Trubek, A.: De wetenschap van schrijven (2016) [63]
- Trussell, T.: Wat gaat er in het hoofd van mijn dochter om? (2022) [122]
- Trussell, T.: Doet het er toe als je kind niet doorgaat met schrijven zoals het is aangeleerd? (2022) [122]
- Trussell, T.: Maak je je zorgen over de voortgang van je kind? (2022) [122]
- Tseng, Mei-hui: Checklist handschriftproblemen (1993) [99]
- Tseng, M.H. & Cermak, A.: De evaluatie van kinderhandschrift (1991) [135]
- TSRoadmap: Kenmerken van mannelijk en vrouwelijk handschrift (2010) [21]
- TSRoadmap: Algemene schrijfbegrippen (2011) [26]
- TSRoadmap: Masculien handschrift (2011) [26]
- TSRoadmap: Feminien handschrift (2011) [26]
- TtamBtmm: Voor- of nadeel van schrijven met de hand (2013) [115]
- Tummillo, Z.: Echt schrijven? (2024) [138]
- Turlings, F.: Effectief handschriftcurriculum. Oplossing voor coronaschriften (2022) [123]
- Tumlirz, O.: Over leren schrijven gesproken (1930) [20]
- Turner, C.: Gaat de strijd om terugkeer van cursief aan het probleem voorbij? (2014) [62]
- TypeTogether: Nieuw onderzoek: Primair handschriftonderwijs (2022) [129 en 145]
- Twinkl: Wat zijn verschillende handschriftstijlen? (z.j.) [126]
- Twinkl: Wat is cursief handschrift? (z.j.) [127]
- Tynan, B.: Vijf stappen naar succes bij het ontwikkelen van handschrift voor kinderen (2010) [99]
- Uhlig, K.:** Wordt schrijven een verloren vaardigheid? (2010) [24]
- Umejima, K.: Papieren aantekenboekjes versus mobiele apparaten: Verschillen in hersenactivering bij het ophalen van informatie (2021) [109]
- Ungern-Sternberg, I.: De grafologie in dienst van de pedagogiek (1906) [71]
- Universal Publishing: De voordelen van een handschriftcurriculum voor de hele school (2018) [136]
- Universal Publishing: Vijf eenvoudige tips om handschrift aan te leren (2018) [136]

Universal Publishing Blog: De voordelen van schrijven met de hand: Hoe handschrift kinderen helpt bij het leren (z.j.) [123]

Université de Montreal: Leren van cursief helpt leerlingen in het eerste leerjaar (2013) [45]

Université de Montreal: Cursief leren schrijven in klas 1 helpt leerlingen (2013) [49]

Universiteit Haifa: Ontwikkeling van het schrijven (2016) [105]

University Basque Country: Kinderen ontwikkelen zich beter in lezen en schrijven: onderzoek wijst uit dat ze beter leren handschrijven (2025) [143]

University of Leeds: Kinderen met een betere coördinatie presteren waarschijnlijk beter op school (2018) [81]

Upgrade: Schrijven door de jaren heen (z.j.) [126]

Urist, J.: Cursief leren schrijven: de moeite waard of verloren tijd? (2013) [41]

Urner-Wiesmann, E.: Sleutel tot het kinderschrift (1978) [8]

Urner, E.: Kinderen spreken in schrift en tekening (1983) [84]

Uslar, D. von: Van prepuberteit tot jeugdcrisis (2006) [19]

Uyldert, M.: Het handschrift (z.j.) [63]

Vaan, L. de: Hoe linkshandigen anders dan de rest denken en voelen (2010) [106]

Vachon, S.: Waarom leren schrijven met de hand er toe doet (2014) [56]

Vaisman, L. en DiLeo, V.: Kinderen in gevaar (1991) [20]

Valtin, R.: Ontwikkelingsmodel van leren lezen en schrijven (1993) [31]

Vandommele, J.: Het vroegste schrijfboekje uit de Nederlanden (2017) [75]

Van Gastel-Firet, A.: Waarom schrijven met de hand goed is (2019) [134]

Vanguard: Twaalf thema's in internationaal mailkringdebat (2013) [38]

Vanguard: Het nieuwe Amerikaanse schrijffalfabet (2014) [56]

Vanguard: Hoe denken kinderen over cursief? (2014) [56]

Vanguard: Luchtverbindingen en ADHD – geeft computer inzicht? (2017) [68]

Vanguard2-Googlegroups: Dreamforce Convention ... pengrepen (2016) [63]

Vanguard: Informatie en discussie over cursief schrijven (2018) [84]

Vanguard-mailkring: Overleeft het schrijven met de hand? (2020) [103]

Vanguard: Wat te zeggen over het analyseren van blokschrift? (April-June 1999) [108]

Vanguard: Blokletters – cursief – niet meer schrijven? (2021) [109]

Vanguard: Wat gebeurde er met het handschrift? (2021) [109]

Vanilla Papers: 16 Sterke voordelen van met de hand schrijven (2019) [126]

Vaughan, S.: Handschrift in het digitale tijdperk: Baanbrekend onderzoek toont aan dat tastbare schrijfvaardigheden essentieel zijn (2024) [146]

Veen, P. van der: En dáárom is en blijft schrijven zo belangrijk (2016) [57]

Vege sack, E. von: De arcade in het kinderhandschrift (1931) [10]

Vegt, A.L. van der, e.a.: Zijn er verschillen tussen schrijven met de hand en typen voor de ontwikkeling van handschrift en spelling? (2017) [107]

Vegt, A.-L. van der: Met welk materiaal kunnen kinderen het beste leren schrijven? (2021) [109]

Velay, J.-L. en M. Longcamp: Schrijven versterkt het lezen (2007) [7]

Velay, J.-L., c.s.: Optillingen en stops in vaardig en dysgrafisch handschrift (2014) [96]

Veltman, W.F.: De Vrije School – Schilderen – tekenen – schrijven (1968) [58]

Verband Bildung & Erziehung c.s.: Enquête handschrijven onder 2000 Duitse leerkrachten (2019) [91]

Verbist, A. en E. Hauss: Adolescenten van nu en vroeger (2009) [17]

Verbrugge, A, e.a.: Handmatig schrijven in tijden van digitalisering (2017) [73]

Verbrugghen, G.: Een functioneel handschrift voor ieder kind (2021) [108]

Vereniging van Gepensioneerden Politie Eenheid Den Haag: Schrijven moet blijven (2019) [129]

Verhoeven, N.: Schrijfjuf Lianne: 'Dat is het bedje voor het potlood' (2017) [73]

Verken je geest: Het linkshandige brein: verschil en voordelen (2020) [106]

Verkroost, B.: Schrijven of typen (2014) [76]

Vermeulen, G.: Leren noteren: leerstof actief verwerken tijdens de les (2024) [141]

Vervae t, E.: Ontdekkend Leren Schrijven (2017) [71] (samenvatting door DS)

Victor, D.: Kun je hier tekenen? Wet Alabama streeft ernaar cursief in scholen te houden (2016) [87]

Victor, F.: Kinderkrabbels en hun duiding (1955) [92]

- Victoria Department of Education: Gereedschapskist voor geletterdheid (2023) [138]
- Victoria State Government: Handschrift – leidraad voor alfabetisering (2019) [106]
- Victor Stationary: De ervaring van handschrift in het onderwijs (2024) [140]
- Vieth, M.: Pengreepactiviteiten (2011) [29]
- Vilageliu, O.S., c.s.: Vroege ontwikkeling van schrijfmotorische vaardigheden (2011) [96]
- Vinter, A, e.a.: Effecten van verschillende soorten leren op handschriftbewegingen bij jonge kinderen (2010) [111]
- Vinter, A.: Visuele en proprioceptieve herkenning van cursieve letters bij jonge kinderen (2008) [123]
- Visser, S.: Het Kofschip en ICT-gebruik (2015) [51]
- Vives Nieuwsbrief: Kinderen tijdens lockdown twee keer zo lang voor scherm (2020) [105]
- Vlasman, A.: Waarom is schrijven zo belangrijk? (z.j.) [90]
- VLSM: Papieren notities verslaan laptop (2014) [60]
- Voermans, T.: Wie schrijft er nog met een pen? (2014) [76]
- Vogel-Pieper, W.: Handschriftonderzoek groep 6-8 (samenvatting onderzoek) (2014) [46]
- Volman, M.J.M.: Schrijfproblemen bij basisschoolkinderen (2006) [17]
- Voorwinden, R.: Blokletters zijn makkelijker (2013) [102]
- Vorwahl, H.: De structuur van de mannelijke jeugd tegenwoordig (1933) [9]
- Vries, C. de: Waarom is het belangrijk om met de hand te schrijven? (2018) [77]
- Vuure, M. van: Praktijkspecialist dyslexie/lezen over belang van schrijven met de hand (2019) [97]
- Vuure, R. van: Is handschriftonderwijs nog van deze tijd? (2022) [118]
- Watercutter, A.:** Het einde van handschrift (2025) [145]
- Watson, A.: Heb ik het al jaren faliekant mis? Nieuw onderzoek naar ... (2020) [133]
- Waelvelde, H. van, e.a.: Effectiviteit van een zelfregulerend rt-programma voor schrijfproblemen (2017) [72] [86]
- Wagner, K.: Als het om handschrift gaat, is oefenen niet altijd ideaal (2020) [107]
- Wal, Th. J. van der: Kinderhandschriften (1949) [7]
- Walkier, N.: Het vak Nederlands moet terug op papier (2021) [114]
- Wall Street Journal: Hoe schrijven met de hand kinderen slimmer maakt (2010) [24]
- Wall Street Journal: Schrijven met de hand stimuleert hersenkracht (2010) [41]
- Wall Street Journal: Team gediplomeerde cursiefcoaches gevormd om lezen en schrijven te promoten (2013) [69]
- Walsh, L.: Nieuwe wet voor cursief schrijven wordt in Alabama volgende week van kracht (2016) [61, 62]
- Walsh, T.: Uit ons onderzoek blijkt dat kinderen met de hand betere teksten produceren. Maar ze hebben ook toetsenbordvaardigheden nodig (2024) [140]
- Walters, J.: Tablets en smartphones kunnen sociale en emotionele ontwikkeling beïnvloeden, vermoeden wetenschappers (2015) [49]
- Warwel, K.: Het vereenvoudigde uitgangsschrift (VA) als consequentie van schoolschriftontwikkeling (1999) [86]
- Wasylyk, T.: 5 Eenvoudige tips om handschrift aan te leren (z.j.) [117]
- Wasserbach, H.: Grafologie en kinderen die in hun ontwikkeling zijn achtergebleven (1959) [9]
- Wassink, E.: Schrijven blijft essentieel, ook in het digitale tijdperk (2026) [148]
- Wateren, D. van der: Aantekeningen met de hand maken is misschien niet beter dan typen (2021) [108]
- Watson, S.: Schrijfhulp voor kinderen uit het speciaal onderwijs: Probeer cursief! (2015) [57]
- Wawrzyniak, S., c.s.: Effecten van lichamelijke opvoeding met EDU-balls op de schrijfvaardigheid en bewegingen en eersteklassers (2015) [70]
- Webb, A.M.: De impact van zwak handschrift op de kwaliteit van geschreven opstellen aan het eind van de basisschool (2014) [48]
- Webb, A.: Vergelijking van twee casestudies die gebruikmaken van gedetailleerde beoordeling van de schrijfsnelheid (ca. 2007) [53]
- Webb, A.: Continu cursief: genezen of vervloeken? (ca. 2014) [77]
- Webb, A.: Waarom schrijven nog steeds belangrijk is in het tijdperk van het toetsenbord (z.j.) [97]
- Webb Pressler, M.: Het handschrift staat ter discussie (2006) [19]

Weeber, F.: En schrijven dan? (1985) [58]

Weeda, F.: Met de hand schrijven, dat kunnen sommige brugklassers niet meer (2022) [116]

Weert, K. de: Leesbaar leren schrijven in acht weken (2022) [124]

Wegwijzer, De: Hoe denk(t) u/je over schrijven en typen? Een Plusklas interviewt 18 personen (2015) [52]

Weidmann, J.: Waarom schrijven? Handschrift voor de 21^e eeuw (z.j.) [114]

Weil, V.: Brugklassers ontdekken zichzelf in schrift en tekening (2015) [56]

Weil, V.: Onderzoek naar cursief en blokschrift (z.j.) [142]

Weiner, E.: In digitale tijd zijn aantekeningen relevanter dan ooit (2015) [52]

Weinerman, A.: Nieuwe kijk op het handschrift van pubers (2011) [25]

Weinerman, A.: Discussie: uniek handschrift van een 11-jarig meisje (2012) [39]

Weise, E.: Kan jij cursief lezen? Nationaal Archief zoekt superkracht (2025) [143]

Weise, J. c.s.: Handschrift sterft uit! Moet ik nog met de hand kunnen schrijven? (2012) [33]

Wells, M.: 7 Redenen waarom cursief schrift in scholen moet worden onderwezen (2012) [33]

Wendler, M.: Systematische beschrijving van krabbelproces en ontwikkeling menstekening (2001)[31]

Werf, M. van der: Hoe ging het leren schrijven er destijds toe? (2016) [115]

Werkgroep Kinderhandschrift: Hoe schrijven 12- tot 20-jarigen tegenwoordig? (2006) [83]

Werkgroep Kinderhandschrift: Heeft e-learning invloed op het handschrift? (2009) [87]

Werkgroep Kinderhandschrift: Wat ‘doen’ schrijfmethode met onze kinderen? (2009) [123]

Werkgroep Kinderhandschrift: Verslag voor Roos – een hoogbegaafd 11-jarig meisje (2008) [127]

Werth, W.R.: Over het ritme van de schrijver en de schrijfweg (1955) [5]

Wesler, A.: Is cursief een verdwijnende kunst? Meer scholen schrijven cursief staatsbreed af (2013) [53]

West, P.: Beroepsvoorlichting en persoonlijke beoordeling (2003) [34]

Western Illinois University: Niveaus van kinderschrift (z.j.) [62]

West Virginia University: WVU-onderzoekers op het gebied van ergotherapie evalueren handschrift-interventies onder thuis opgeleide kinderen in West Virginia (2023) [133]

Westwood, P.: Een handboek voor leerkrachten over leren en leermoeilijkheden (2004) [115]

Weijts, C.: Leve het notitieboekje (2023) [129]

Wetterer, J.: Drukletterschrift analyseren: Gevaren en valkuilen (2015) [92]

Whipple, D. & J.: Wat de grafoloog over dysgrafie moet weten (2016) [57]

White, A.: Als je nog steeds bedankjes met de hand schrijft i.p.v. een sms te sturen, dan toon je volgens de psychologie deze 8 steeds zeldzamer wordende eigenschappen (2025) [146]

Whizread: De waarheid waarom kinderen niet kunnen schrijven (2019) [102]

Whitmarsh, E.: Schrijfonderwijs in het voortgezet onderwijs (1987) [21]

Whittington Health NHS Trust: Ideeën voor schrijven en noteren (2025) [145]

Wicki, W., c.s.: Vlot schrijven bij kinderen: Impact en correlaties (2013) [93]

Wicki, W. & Hurschler Lichtsteiner, S.: Verbetering van automatisch schrijven bij kinderen met schrijfmotorische moeilijkheden gedurende een periode van zes maanden (2018) [113]

Wicki, W. & Hurschler, S.: Impact van handschrifttraining op vloeiendheid, spelling en tekstkwaliteit bij 3^e klassers (2018) [126]

Wiehe, J.: ‘Niemand schrijft meer zoals vroeger’. In een digitale wereld raakt cursief steeds meer uit beeld (2015) [53]

Wieringa, T.: Ode aan de brief (2014) [85]

Wieser, R.: Rechts- en linkslopend schrift (1969) [55]

Wij-leren.nl: Welke samenhang is er tussen handschrift en leesproblemen? (2018) [96]

Wij-leren.nl: Wat zijn effectieve activiteiten in groep 1 en 2 voor de ontwikkeling van schrijfmotoriek vanaf groep 3? (2020) [104]

Wijngaarden, M.: Wil je iets beter onthouden? Pak een pen en schrijf het op (2019) [114]

Wijnholds, H.W.J.: Het handschrift van kinderen (ca. 1955) [4]

Wiki How: Je handschrift verbeteren (z.j.) [103]

Wiley, R. & Rapp, B.: Onderzoek toont aan dat schrijven bepaalde voordelen heeft boven kijken naar video's en typen (2021) [117]

Willard, M.: Handschriftproblemen in de kindertijd (2024) [143]

Willard, M.: Schrijfproblemen bij kinderen (2024) [148]

William, D.K.: Hoe schrijven je slimmer maakt (wetenschappelijk onderbouwd) (2020) [126]

Williams, J.: Cursief schrift uit schoolcurriculum verwijderd (2012) [33]

Williams Boyd, A.: Survey: Maak geen eind aan cursief schrift (2013) [36]

Williams, L.: Waarom handschrift zo belangrijk is (2018) [133]

Williams, L.: 5 Redenen waarom handgeschreven brieven vandaag de dag nog steeds relevant en geweldig zijn (2015) [133]

Willis, J.: De voordelen van schrijven bij rekenen en science (2011) [61]

Wilmink, W.: De rebbe leert kinderen schrijven (1995) [99]

Wilmut, K.: Een onderzoek naar schrijfpauzes in het handschrift van kinderen met DCD (2014) [120]

Wilmut, K.: Invloed van pengreep bij zich normaal ontwikkelende kinderen (2014) [131]

Wilson, J.: In klas van toekomst stagnerende scores (2011) [68]

Wilson, P.: Schrijven aan kinderen leren (2009) [16]

WIMA en Wikipedia: 23 Januari: National Handwriting Day (2011) [25]

WIMA: Een korte geschiedenis van het SCHRIJVEN (206) [65]

WIMA: De kracht van handschrift (2025) [141]

Winfrey, S.: 22 Redenen om een brief te schrijven (2011) [118]

Wing, A.: Ontwikkelingsdynamiek bij schrijven: Beoordelen van het verband tussenhandschrift en persoonlijkheid (1991) [51]

Wintle, S.: Interpretatie van modern handschrift (1991) [62]

Wintle, S.: Onderzoek naar schrijven op lagere scholen (1987) [62]

Wirthensohn, M.: Schoolproblemen in het handschrift, een exploratieve studie over contrastgroepen (1985) [8]

Wittlich, B.: De schrijfruimte en zijn symboliek (1965) [11]

Wittlich, B.: Het handschrift als masker (1979) [11]

Wittlich, B.: Grafologie van het leerlingenschrift (1940) [11]

Wittlich, B.: Het handschrift van begaafden (1940) [11]

Wittlich, B.: Kritieke puberteit in het schriftbeeld (1961) [12]

Wittlich, B.: Handschrift en opvoeding (1940) [54]

Wittlich, B.: Ontwikkelingsfasen van het handschrift / Aanvankelijk schrijfonderwijs (1940) [102]

Wolden, G.: De schrijfvaardigheid van leerlingen daalde tijdens thuisonderwijs t.g.v. de Coronapandemie (2021) [121]

Wolf, J. de: Lezen en schrijven, dat is eigenlijk heel bijzonder (2023) [129]

Wolfe, D.: De kracht van dingen opschrijven om doelen te bereiken (2016) [58]

Wolfe, D.: Hoe het schrijven de laatste 100 jaar veranderd is (z.j.) [97]

Wolff, T.: Beweging is de sleutel voor beter schrijven, niet de methode (2018) [82]

Wolff, H.: Handschrift ... unieke persoonlijke informatie! (ca. 1925) [90]

Wolff, H./Schermer, D.: Hoe Hans Wolff nog altijd inspireert: Hoe hij zijn groep leerde schrijven met de hand (2021) [112]

Wolff, W.: De kwestie van aangeboren vormen (1948) [11]

Wollscheid, S., e.a.: Invloed van digitale apparaten versus pen en papier op de schrijfvaardigheden van basisschoolkinderen – een bespreking van onderzoeken (2015) [62]

Women's Weekly: Sterft het schrijven uit? Helaas wel, maar waarom je het nog steeds zou moeten omarmen. Er zijn talloze voorbeelden van schrijven met de hand (2023) [131]

Wonders, J.: Hebben we allemaal een ander handschrift? (2013) [125]

Wong, K., e.a.: De duvel in g-staarten: Gebrekkige kennis en lettervormbesef, ondanks flinke visuele ervaring (2018) [81]

Wong, K.: Handschrift is een noodzakelijke vaardigheid en een uitstervende kunst (2025) [143]

Woo, M.: Hoe je kind een potlood leert vasthouden (2018) [78]

Wood, S.: De sensuele kunst van het schrijven levend houden in een wereld van emoticons (2017) [120]

Wood, V.: Hulptechnologie die je kunt gebruiken nadat je alles met schrijven hebt geprobeerd (2025) [141]

WorldHandWriting: Schrijven en toekomstperspectief (2011) [76]

Worldletteringday.com: De wedergeboorte van het schrijven van brieven in het digitale tijdperk: 10 redenen waarom handgeschreven brieven een comeback maken (2024) [147]

Woyde-Koehler, D.: Afscheid van het handschrift? Het verdwijnen van cultureel gereedschap (2020) [135]
 Wouters, M.: Telefoon en tablet verpesten handschrift jongeren (2017) [72]
 Wouters, L., en Schaerlaeckens, M.: Zo zit dat met schrijven (2009) [76]
 Wright, S.: Heeft cursief schrijven nog altijd krediet? (2015) [65]
 Writey: Waarom is cursief schrijven uit het curriculum verwijderd? (2024) [142]
 Writey: Ter verdediging: Waarom handschrift een comeback maakt in het onderwijs en op het werk (2023) [143]
 Writing Team: Nieuw onderzoek: Schrijven met de hand beïnvloedt cognitieve functie (2024) [142]
www.grafologie.ch: Schrijven vandaag de dag (z.j.) [17]
 Wysong, P.: Met de hand schrijven helpt bij geletertheid en leerontwikkeling van kinderen (2016) [146]
 Wytzes, L.: Stroevert & stroevert (2020) [107]

Xethix: Digitaal of analoog: Voor een toekomst met handschrift (2015) [103]
 Xu Ming: Is schrijven een kunst die uitsterft (2012) [33]

Yalon, D.: Crosscultureel kinderschrift (2003) [21]
 Yalon, D.: Van kindertijd tot volwassenheid – 3 ontwikkelingsfasen (2000) [26]
 Yalon, D.: Reactie op: Goed handschrift en goede cijfers (2012) [30]
 Yalon, D.: De voordelen van schrijven – onderzoeksresultaten (2015) [49]
 Yalon, D.: HOE ben je slim? Gardners theorie over meervoudige intelligentie (2012) [66]
 Yank, J.: Reactie op: Goed handschrift en goede cijfers (2012) [30]
 Yank, J.: Iets anders ... (2013) [42]
 Yank, J. & Manley, E.: Hoe staat het met “cursief”? (2017) [75]
 Yank, J.: Effecten van cognitieve stress op handschriftbewegingen bij een doorgaande lus-schrijf-taak (2010) [120]
 Yank, J.: Onderzoek naar handschrift (2023) [125]
 Yank, J.: Waarom handschrift belangrijk blijft in 2021 en de toekomst (2021) [136]
 Yelland, N.: Cursief handschrift onderwijzen is verouderde tijdverspilling (2015) [101]
 Yirka, B.: Het menselijk brein blokkeert vasthouden van sommige herinneringen, zelfs als men ze actief probeert te onthouden (2021) [114]
 Yoffe, E.: Dode letter. Iedereen heeft een vreselijk handschrift tegenwoordig. Mijn dochter en ik gingen dat van ons herzien (2009) [120]
 Youaremom: Waarom het goed is dat je kinderen kunnen schrijven (2020) [127]
 Youaremom: Kindschrijvers: 12 strategieën om ze te motiveren (2019) [127]
 Youaremom: Eenvoudige therapeutische schrijfoefeningen voor kinderen (2021) [127]
 Young, A.: Aanleren van vloeiend schrift helpt bij veel lees-/leerafwijkingen (2015) [55]
 Young-Suk, K., c.s.: Kleuterschoolvoorspellers van schrijven in de 3e klas (2015) [121]
 Young-Suk, K, c.s.: Evaluatie van dimensionaliteit in de tekst van eersteklassers (2014) [124]
 Your Therapy Source: Handschriftproblemen – Kun je ze voorspellen? (2020) [104]
 Your Therapy Source: Onderzoek naar schrijven met de handen waarom het nog altijd belangrijk is (2020) [108]
 Yulia, A.: Handschrift dreigt te verdwijnen (2019) [96 en 122]]

Zachri, A.: Kinesthetisch schrijfonderwijs (2011) [57]
 Zagt, A.: Interview met juf Ank van De Luizenmoeder (2020) [107]
 Zainol, M., c.s.: Een beeld van de richtlijn voor handschriftinterventie voor kinderen met schrijfproblemen in Maleisië (2022) [139]
 Zaner-Bloser: Hoe leesbaar handschrift het schrijfproces en beoordeling bevordert (2003) [19]
 Zaner-Bloser: Schrijven op jonge leeftijd, strategie voor schoolsucces (2015) [56]
 Zaner-Bloser: Zes vragen die leerkrachten zich moeten stellen voordat zij een schrijfmethode kiezen (2013) [69]
 Zaner-Bloser: Handschrijven in de middelste leerjaren – Een aanpak voor succes op school & beroep (ca. 2016) [99]

- Zeeuw, S. van der & Timmers, H.: Elk handschrift is anders, net als ieder mens (2017) [72]
- Zeilstra, J.P.: Het kinderhandschrift (1995) [63, 117]
- Zeit Online: Veel leerlingen hebben problemen met het handschrift (2016) [90]
- Zenit News Agency: Jongens en meisjes anders lesgeven (2005) [21]
- Zetlin, M.: Wil je slimme kinderen? Zorg ervoor dat ze dit leren (2016) [101]
- Zetlin, M.: Ga bij dat toetsenbord vandaan. Schrijven met de hand heeft voordelen van jonge en volwassen hersens (2019) [102]
- Zezima, K.: Wat cursief schrift betreft (2011) [26]
- Zietemann, L.: Het kinderhandschrift, Grafologische onderzoeken en hun pedagogische beoordeling (1925) [12]
- Zijlstra, I.: Dyslexie – Hoe schrijf je dat? (meesterstuk) (2017) [69]
- Zimmer, C.: Dit is je brein bij schrijven (2014) [46]
- Zimmer, C.: Ons raadselachtige brein (2014) [74]
- Zimmermann, B.: Tweelingschriften – grafologisch en psychologisch (1986) [41]
- Zimmermann, B.: Schrijfproblemen en hoe kinderen efficiënter leren schrijven. (2016) [65 en 134]
- Ziviani, J.: Ontwikkeling van de dynamische driepuntsgreep (1987) [29]
- Ziviani, J., e.a.: Schrijfonderwijs (2006) [38]
- Ziviani, J., e.a.: Gemiddelde schrijfsnelheid – letters per minuut per leerjaar (2006) [39]
- Zorzi, M., e.a.: Dyslectici hebben baat bij grotere letterafstand (2012) [34]
- Zuckrigl, A.: Linkshandige kinderen in gezin en school (1991) [76]
- Zuijlen, A. van: Handschriften bespreken met 10/11-jarigen (2022) [118]
- Zuijlen, A. van: Ook gelezen dat het basisonderwijs veel meer aandacht moet besteden aan rekenen, taal en *schrijven*? (2024) [140]
- Zuijlen, A. van: Onze Koning krijgt “Heermann-schrijfles” (2024) [140]
- Zwaagstra, M.: Te veel leerkrachten denken dat handschrift achterhaald is. Onzin (2015) [129]
- Zwaan, I. de: Schrijfvaardigheid scholieren staat er slecht voor: 177 procent haalt basisniveau niet (2025) [147]
- Zwijzen: Nieuwe versie van schrijfmethode Pennenstreken (2014) [45]
- Zwik, M.: De noodzaak van handschriftonderwijs (2020) [104]
- Zwik, M.: De noodzaak van doelgericht handschriftonderwijs (2023) [131]
- Zylstra, S.E. e.a.: Effectiviteit van handschriftinterventie bij risicokleuters (2016) [144]

DS/28.02.26